

MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

215

Na temelju članka 27. stavka 9. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (»Narodne novine«, broj: 87/08, 86/09, 92/10, 105/10 – ispravak, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17 i 68/18) ministrica znanosti i obrazovanja donosi

ODLUKU

O DONOŠENJU KURIKULUMA ZA NASTAVNI PREDMET HRVATSKI JEZIK ZA OSNOVNE ŠKOLE I GIMNAZIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

I.

Ovom Odlukom donosi se kurikulum za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj.

II.

Sastavni dio ove Odluke je kurikulum nastavnog predmeta Hrvatski jezik.

III.

Početak primjene ove Odluke stavlja se izvan snage:

– Nastavni plan i program za osnovnu školu koji se odnosi na predmet Hrvatski jezik objavljen u Narodnim novinama, broj: 102/06,

– Nastavni plan i program za stjecanje školske spreme u programima opće, jezične, klasične i prirodoslovno-matematičke gimnazije koji se odnosi na predmet Hrvatski jezik, a donesen je Odlukom o zajedničkom i izbornom dijelu programa za stjecanje srednje školske spreme u programima opće, jezične, klasične i prirodoslovno-matematičke gimnazije, klasa: 602-03/94-01-109, urbroj: 532-02-2/1-94-01, Zagreb, 2. ožujka 1994. (Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete, 1994.),

– Nastavni plan i program prirodoslovne gimnazije koji se odnosi na predmet Hrvatski jezik, a koji je donesen Odlukom o nastavnom planu i programu prirodoslovne gimnazije, klasa: UP/I-602-03/03-01/0115, urbroj: 532-02-02-01/2-03-2 od 2. prosinca 2003. godine.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, a primjenjuje se za učenike 1. i 5. razreda osnovne škole i 1. razreda gimnazije od školske godine 2019./2020., za učenike 2., 3., 6. i 7. razreda osnovne škole, 2. i 3. razreda gimnazije od školske godine 2020./2021., a za učenike 4. i 8. razreda osnovne škole i 4. razreda gimnazije od školske godine 2021./2022.

Klasa: 602-01/19-01/00026

Urbroj: 533-06-19-0039

Zagreb, 25. siječnja 2019.

Ministrica

prof. dr. sc. Blaženka Divjak, v. r.

KURIKULUM NASTAVNOG PREDMETA HRVATSKI JEZIK ZA OSNOVNE ŠKOLE I GIMNAZIJE

A. SVRHA I OPIS

Uvod

Kurikulum nastavnoga predmeta Hrvatski jezik jedinstven je dokument kojim su povezane sve razine odgojno-obrazovnoga procesa u kojima se uči i poučava hrvatski jezik: osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje, tj. gimnazijsko, strukovno i umjetničko obrazovanje. Svi dokumenti kurikuluma čine jedinstvenu cjelinu, stoga se i čitaju u kontekstu međusobne povezanosti i uvjetovanosti.

U opisu predmeta istaknuta je svrha učenja i poučavanja predmeta, navode se znanstvene i stručne smjernice te načela na kojima se temelje pristupi i sustavi učenja i poučavanja predmeta.

Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja predmeta predstavljaju opća, najšire određena očekivanja o tome što će učenici znati i moći učiniti kao rezultat učenja i poučavanja predmeta Hrvatski jezik.

Tri međusobno povezana predmetna područja u organizaciji kurikuluma predmeta Hrvatski jezik čine strukturu koja izravno određuje dio kurikuluma predmeta u kojem se iskazuju odgojno-obrazovni ishodi.

Odgojno-obrazovni ishodi predstavljaju jasne i nedvosmislene iskaze očekivanja od učenika u pojedinoj godini učenja i poučavanja predmeta, a proizlaze iz odgojno-obrazovnih ciljeva učenja i poučavanja predmeta Hrvatski jezik. Određeni su kao znanja, vještine, stavovi i vrijednosti te se razvijaju od prvoga razreda osnovne škole do završnoga razreda srednje škole.

Kurikulum predmeta Hrvatski jezik povezan je i s drugim odgojno-obrazovnim područjima, međupredmetnim temama i ostalim nastavnim predmetima.

U dijelu o učenju i poučavanju predmeta navode se okvirne smjernice o načinima organizacije učenja i poučavanja predmeta, a u dijelu o vrednovanju odgojno-obrazovnih ishoda navode se osnovni pristupi vrednovanju.

Učenicima se na svim razinama i oblicima školovanja omogućuje razvoj i stjecanje komunikacijske jezične kompetencije, jezičnih znanja i višestruke pismenosti nužne za nastavak školovanja, život i rad, razumijevanje književnosti kao umjetnosti riječi i kao temelja nacionalnog identiteta.

Opis nastavnog predmeta Hrvatski jezik

Hrvatski jezik službeni je jezik u Republici Hrvatskoj i jezik na kojemu se obrazuju svi učenici. U hrvatskim se školama hrvatski jezik poučava kao materinski ili kao jezik društvene sredine. Osposobljenost za komunikaciju i izražavanje na hrvatskome standardnom jeziku učenicima je polazište za učenje svih drugih nastavnih predmeta, stoga se predmet Hrvatski jezik poučava na svim odgojno-obrazovnim razinama. Učeći hrvatski jezik, učenici ovladavaju komunikacijskom jezičnom kompetencijom povezujući organski idiom i hrvatski standardni jezik te stječu osnove čitalačke, medijske, informacijske i međukulturne pismenosti, što je preduvjet osobnomu razvoju, uspješnom školovanju, cjeloživotnom učenju te kritičkomu odnosu prema nizu pojava u društvenome i poslovnom životu.

Svrha je učenja i poučavanja nastavnog predmeta Hrvatski jezik osposobljavanje učenika za jasno, točno i prikladno sporazumijevanje hrvatskim standardnim jezikom, usvajanje znanja o jeziku kao sustavu, slobodno izražavanje misli, osjećaja i stavova te spoznavanje vlastitoga, narodnog i nacionalnog jezično-kulturnog identiteta. Učenicima se omogućuje primanje, razumijevanje, vrednovanje i stvaranje različitih govornih i pisanih tekstova primjenom komunikacijskih strategija. Učeniku je jezik najčešće sredstvo samospoznaje i spoznaje svijeta koji ga okružuje, a vještine slušanja, govorenja, čitanja, pisanja i njihova međudjelovanja pridonose njegovoj osobnoj dobrobiti i omogućuju mu djelovanje u osobnim, društvenim, kulturnim i poslovnim prigodama.

Učenici razvijaju stav o nužnosti uporabe hrvatskoga standardnog jezika i pravila kulturne komunikacije. Osvještavaju i potrebu očuvanja hrvatskih dijalekata i govora te se stvaralački izražavaju na mjesnim govorima. Učenicima se omogućuje razumijevanje i prihvaćanje međukulturnih razlika te uočavanje i prevladavanje kulturnih i jezičnih

stereotipa i predrasuda pri čemu poštuju i uvažavaju jezike drugih naroda. Istražujući i pretražujući, zauzimaju kritički odnos prema prikupljenim informacijama iz različitih medija i uvijek bave se procijeniti i vrednovati njihove svrhe i namjene te ih stvaralački preoblikuju primjenom različitih strategija slušanja, govorenja, čitanja i pisanja.

Učenici upoznaju književnost kao stvaralačku jezičnu djelatnost koja omogućuje osobitu vrstu spoznaje i zadovoljstva. Čitanje i upoznavanje književnosti hrvatskoga naroda, kulturnoga i civilizacijskoga kruga, učenicima omogućuje stjecanje književnoga znanja, književne kulture i kulturnoga identiteta, a čitanje književnih tekstova svjetske književnosti razvijanje kulturne kompetencije i međukulturnoga razumijevanja. Učenike se također potiče na literarno i estetsko čitanje književnih testova da bi se razvili u cjeloživotne čitatelje i ljubitelje umjetnosti riječi. Osobita je vrijednost učenja i poučavanja književnosti i stvaralaštva razvijanje mašte i estetskih mjerila vrednovanja te doživljavanje književnosti kao izvora znanja, iskustva i vrijednosti čovječanstva.

Kurikulumom se potiče usvajanje znanja o jeziku kao sustavu, razvijanje jezičnih djelatnosti slušanja, govorenja, čitanja i pisanja te njihova ovladavanja koje se ostvaruju primanjem, proizvodnjom i međudjelovanjem različitim oblicima i vrstama teksta.

Kurikulum uvažava kognitivne i jezične faze razvoja učenika te potiče cjelovito ostvarivanje njihovih potencijala pri čemu je ključan doživljaj radosti i uspjeha u učenju o hrvatskom jeziku, književnosti i kulturi.

Važna su načela na kojima počiva kurikulum: načelo komunikacijske i estetske funkcionalnosti, načelo teksta, načelo cjelokupnosti komunikacijske jezične prakse, načelo standardnoga jezika i zavičajnosti, načelo razlikovanja i povezivanja jezičnih razina, načelo stvaralaštva u jeziku i putem jezika te opća načela postupnosti, primjerenosti, zanimljivosti i unutarpredmetne povezanosti i uravnoteženosti. Tim se načelima u svim sastavnicama predmeta potiče razvoj integriteta, jezičnoga i kulturnog identiteta, osjećaj domoljublja, nacionalne pripadnosti i pripadnosti višekulturnoj i višejezičnoj zajednici europskih naroda.

Kurikulum načelom didaktičkoga prijenosa poštuje spoznaje temeljnih znanosti predmeta, jezikoslovlja i znanosti o književnosti, kao i njima srodnih obrazovnih i komunikacijskih znanosti. Stavljajući učenika u svoje središte, potiče ga da stečene spoznaje primjenjuje u svakodnevnome životu i međudjelovanju s drugim pojedincima, zajednicom i kulturom u cijelosti.

B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA

Učenik:

- ovladava temeljnim jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem, jezičnim znanjem i znanjem o hrvatskome jeziku kao sustavu
- stvara pisane i govorne tekstove različitih sadržaja, struktura, namjena i stilova te razvija aktivan rječnik; stječe naviku i potrebu za čitanjem i pisanjem različitih neprekinutih, isprekidanih, mješovitih i višestrukih tekstova u osobne i javne svrhe
- čita i interpretira reprezentativne tekstove hrvatske i svjetske književnosti na temelju osobnoga čitateljskoga iskustva i znanja o književnosti te razvija kritičko mišljenje i literarni ukus
- otkriva različite načine čitanja razvijajući iskustva čitanja koja oblikuju i preoblikuju osobna iskustva te otvaraju nove perspektive, potiču razvoj literarnoga ukusa, mašte i refleksiju o svijetu, sebi i drugima
- pronalazi u različitim izvorima sadržaje i informacije o kojima kritički promišlja, procjenjuje njihovu pouzdanost i korisnost, prepoznaje kontekst i namjeru autora te funkcionalno primjenjuje višestruku pismenost, samostalno rješava probleme i donosi odluke
- razvija vlastiti jezično-kulturni identitet komunikacijom na jednom ili više djelatnih jezičnih idioma hrvatskoga jezika, poštuje različite jezične i kulturne zajednice i njihove vrijednosti, jača nacionalni identitet i pripadnost narodu i državi upoznavanjem i njegovanjem kulturno-povijesne baštine te izgrađuje vlastiti svjetonazor i njeguje moralne i estetske vrijednosti.

C. STRUKTURA – PODRUČJA PREDMETNOG KURIKULUMA

Predmet Hrvatski jezik organiziran je u tri međusobna povezana predmetna područja: hrvatski jezik i komunikacija, književnost i stvaralaštvo, kultura i mediji.

Pismenost se u ovome dokumentu određuje kao sposobnost razumijevanja, tumačenja i vrednovanja tekstova različitih sadržaja i struktura, a tekstem se smatra svaki cjeloviti jezični i multimedijски izričaj. U svim se predmetnim područjima razvija komunikacijska jezična kompetencija i potiče se ovladavanje jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem; ujedno se potiče razvoj rječnika.

Predmetno područje hrvatski jezik i komunikacija temelji se na učenju i poučavanju jezičnim znanjima te na ovladavanju jezikom kao sustavom s uporabnoga stajališta. Jezik se razmatra u kontekstu. U komunikacijskim situacijama učenik primjenjuje različite strategije slušanja, govorenja, čitanja i pisanja radi izražavanja i prenošenja informacija, ideja, stavova i vrijednosti te upoznaje komunikacijski bonton. Stjecanje jezičnih znanja, znanja o jeziku i ovladavanje jezičnim djelatnostima proces je koji uključuje razvoj mišljenja, intelektualnu i emocionalnu angažiranost, socijalni razvoj te motiviranost i potrebu za svrhovitom komunikacijom. Svijest o jeziku i znanje o jeziku u funkciji su razvoja i ovladavanja komunikacijskom jezičnom kompetencijom.

Predmetno područje književnost i stvaralaštvo utemeljeno je na čitanju i recepciji književnoga teksta koji je iskaz umjetničkoga, jezičnog, spoznajnog i osobnog poimanja svijeta i stvarnosti.

Književni se tekst čita i uspoređuje s drugim tekstovima radi osobnih i obrazovnih razloga, sinkronijski i dijakronijski. Čitanjem književnog teksta potiče se osobni razvoj, razvoj estetskih kriterija, promišljanje o svijetu i sebi te razmjena stavova i mišljenja o pročitanom. Čitanjem se književni tekst stavlja u suodnos s drugim tekstovima, uspoređuje se te tako ostvaruje smisao i svrhu da poučava, zabavlja te potiče različite refleksije učenika. Osobito se naglašava poticanje čitanja iz užitka i potrebe, stjecanje čitateljskih navika i čitateljske kulture, stoga su vrlo važni sadržaji koji omogućuju učeniku slobodan izbor tekstova za čitanje. Učenike se potiče da se stvaralački izraze prema vlastitome interesu potaknuti različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.

Čitanje književnih tekstova pridonosi stjecanju kulturnoga iskustva učenika te uspješnosti njegove socijalizacije dijeljenjem vlastitih iskustava i spoznavanjem iskustava drugih ljudi i drukčijih kultura.

Predmetno područje kultura i mediji odnosi se na istraživanje veza između tekstova i njihovih oblika, između kultura življenja i društvenih odnosa, međuodnosa autora i publike te visoke umjetnosti i popularne kulture. U središtu je učenikova istraživanja i stvaranja tekst koji, sinkronijski i dijakronijski, predstavlja vrijednosti i predrasude, sukobe i razlike, uvjerenja, znanja i društveno okružje te komunikacijska priroda kulture, koja je istodobno posrednik i posredovano, a mediji su primarni prijenosnici kulture.

Hrvatski jezik i komunikacija

Predmetno područje hrvatski jezik i komunikacija temelji se na ovladavanju uporabnim mogućnostima hrvatskoga jezika u jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja i međudjelovanja koje omogućuju stjecanje komunikacijske jezične kompetencije na hrvatskome standardnom jeziku.

Predmetno područje obuhvaća stjecanje:

- jezične, uporabne, strategijske i društvenojezične kompetencije
- vještina komunikacije i suradnje s drugima u različitim kontekstima, medijima i komunikacijskim situacijama
- komunikacijskih strategija radi razumijevanja i stvaranja teksta na temelju prije stečenoga znanja i učenja
- sposobnosti pomnoga čitanja obavijesnih i književnih tekstova, sposobnosti analize i interpretacije teksta te razumijevanja konteksta i značenjskih slojeva
- kompetencije stvaranja tekstova različitih vrsta i funkcionalnih stilova
- svijesti o sebi kao osobi koja izgrađuje, poštuje i izražava vlastiti (jezični) identitet te poštuje identitet drugih u okviru jezične i kulturno-jezične govorne zajednice.

Književnost i stvaralaštvo

Predmetno područje književnost i stvaralaštvo temelji se na razumijevanju književnosti kao umjetnosti riječi i osobite uporabe jezika. Književni je tekst umjetnička i društvena tvorevina koja ima osobnu, nacionalnu, kulturnu, društvenu i estetsku vrijednost. Kao stvaralačka jezična djelatnost, književnost je sastavni dio svakodnevnoga života.

Predmetno područje obuhvaća:

- razumijevanje, interpretaciju i vrednovanje književnoga teksta radi osobnoga razvoja, stjecanja i razvijanja znanja i stavova te vlastitoga stvaralaštva
- razumijevanje stvaralačke i umjetničke uloge jezika i njegova kulturnoga značenja
- stjecanje književnoteorijskih i književnopovijesnih znanja te uvida u reprezentativne tekstove hrvatske i svjetske književnosti radi razvoja stvaralačkoga i kritičkog mišljenja o književnome tekstu te proširivanja vlastitoga iskustva čitanja
- povezivanje jezičnih djelatnosti, aktivne uporabe rječnika i stečenoga znanja radi dubokoga i asocijativnog razumijevanja teksta
- potrebu za čitanjem književnih tekstova i pozitivan stav prema čitanju iz potrebe i užitka
- osobni i nacionalni identitet te razumijevanje općekulturnoga nasljeđa
- razvoj kreativne verbalne i neverbalne komunikacije
- stvaralačko izražavanje potaknuto različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.

Kultura i mediji

Predmetno područje kultura i mediji temelji se na razumijevanju teksta u različitim društvenim, kulturnim i međukulturnim kontekstima. Predmetnim se područjem potiče razvoj znanja o sebi i drugima, uvažavanje različitih uvjerenja i vrijednosti te se omogućuje djelovanje u društvenoj zajednici.

Predmetno područje obuhvaća:

- kritički odnos prema medijskim porukama, razumijevanje utjecaja medija i njihovih poruka na društvo i pojedinca; stvaranje medijskih poruka i njihovo odgovorno odašiljanje
- razumijevanje kulture s gledišta svakodnevnoga života, s društvenoga gledišta, kulture u odnosu na popularnu kulturu i kulture u odnosu prema književnosti i ostalim umjetnostima te utjecaj kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta
- poticanje svjesnosti o jedinstvenosti i vrijednosti različitih mišljenja, stavova i ideja, društava i kultura radi uspješne komunikacije te razumijevanja drugih i drukčijih.

Predmetna područja u organizaciji predmetnog kurikulumu nastavnoga predmeta Hrvatski jezik i jezične djelatnosti

- grafički prikaz

D. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI, SADRŽAJI I RAZINE USVOJENOSTI PO RAZREDIMA I ORGANIZACIJSKIM PODRUČJIMA

Odgojno-obrazovni ishodi proširuju se i produbljuju načelom vertikalno-spiralnoga slijeda od prvoga razreda osnovne škole do završnoga razreda srednje škole pa se pojedine sastavnice razrade ishoda podrazumijevaju kao usvojene i ne ponavljaju se.

Sastavnice razrade ishoda proširuju se, produbljuju i razvijaju kompleksnijim sadržajima i aktivnostima, a učenicima se učenjem i poučavanjem omogućuje uvježbavanje i utvrđivanje znanja, automatizacija vještina i razvoj stavova i vrijednosti. Odgojno-obrazovne ishode čine tri sastavnice: odgojno-obrazovni ishod, razrada ishoda i razine usvojenosti ishoda. Dio nekih ishoda je preporuka koja sadržava upute za provedbu i ostvarivanje ishoda.

U tekstu se kurikulumu nalazi opis razine »dobar« usvojenosti (ostvarenosti) odgojno-obrazovnih ishoda, a detaljan opis svih četiriju razina – zadovoljavajuća, dobra, vrlo dobra i iznimna, nalazi se u metodičkim priručnicima predmetnoga kurikuluma.

U tablicama su ishodi označeni kratkom oznakom nastavnoga predmeta – HJ. Uz oznaku predmeta dodaje se oznaka OŠ ako je riječ o odgojno-obrazovnim ishodima u osnovnoj školi, odnosno SŠ ako je riječ o odgojno-obrazovnim ishodima za razrede u srednjim školama. Nakon toga slijedi oznaka domene, primjerice A, brojčana oznaka razreda te na kraju redni broj ishoda unutar domene.

Osnovna škola Hrvatski jezik 1. razred – 175 sati godišnje

A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ A.1.1. Učenik razgovara i govori u skladu s jezičnim razvojem izražavajući svoje potrebe, misli i osjećaje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – razgovara u skladu sa svojim interesima i potrebama poštujući interese i potrebe drugih – postavlja jednostavna pitanja – odgovara cjelovitom rečenicom – upotrebljava riječi: molim, hvala, oprost, izvoli – govori više cjelovitih rečenica tematski povezanih u cjelinu – izgovora glasove i naglašava riječi u skladu s jezičnim razvojem – točno intonira rečenicu s obzirom na priopćajnu svrhu i poredak riječi u rečenici u skladu s jezičnim razvojem i dobi – poštuje pravila uljudnoga ophođenja tijekom razgovora 	<ul style="list-style-type: none"> – započinje razgovor, postavlja pitanja i odgovara na pitanja kratkim rečenicama; samostalno se uključuje u jezičnu aktivnost govorenja te sadržajem govorenja obuhvaća zadane teme
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
– tekstovi: pozdravljanje, upoznavanje, cjelovite rečenice kao pitanja i odgovori, više povezanih rečenica u kraći govoreni tekst.		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
Učitelj svakodnevno organizira različite igrolike jezične aktivnosti kojima potiče razgovor i sudjelovanje učenika u govornom činu.		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ A.1.2. Učenik sluša jednostavne tekstove, točno izgovara glasove, riječi i rečenice na temelju slušanoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – sluša jednostavne tekstove iz različitih izvora – odgovara na pitanja o slušanome tekstu – postavlja pitanja o slušanome tekstu – sluša i razumije uputu i postupka prema uputi – samostalno i bez navođenja ponavlja izgovor glasova i čestih riječi te intonira rečenice s obzirom na priopćajnu svrhu – spoznaje značenje riječi na temelju vođenoga razgovora 	<ul style="list-style-type: none"> – sluša s razumijevanjem govorni/čitani tekst, točno odgovara na pitanja o sadržaju teksta uz pomoć učitelja i izgovara glasove, ogleđne i česte riječi i rečenice prema modelu
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
– tekstovi: kratki jednostavni tekstovi primjereni jezičnom razvoju i dobi (radijske emisije, reklame, najave filmova i emisija, zvučni zapisi književnih tekstova).		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
Pri odabiru tekstova za učenje, poučavanje i vrednovanje valja poštovati načelo od jednostavnijega prema složenome, i to s obzirom na sadržaj, ustroj teksta, jezične strukture i rječnik. Tekstovi namijenjeni početnom opismenivanju trebaju biti kratki, pisani razumljivim stilom i jezikom. U skladu s interesima i napretkom učenika trebaju se postupno usložnjavati. Tekstovi trebaju značenjem, smislom i sadržajem podržavati jezični razvoj učenika i početnu čitalačku pismenost. Grafičko oblikovanje teksta mora biti u skladu sa zahtjevima metodike početnoga opismenivanja (vizualno uporište za poučavanje pisanja i čitanja).		

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.1.3. Učenik čita tekstove primjerene početnom opismenjavanju i jezičnome razvoju.	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje slovo od drugih znakova - prepoznaje slova - povezuje napisano slovo s glasom - povezuje glasove i slova u slogove i cjelovitu riječ te riječi u rečenicu - čita riječi, rečenice, tekstove primjereno početnom opismenjavanju - odgovara na jednostavna pitanja nakon čitanja teksta - postavlja pitanja primjereno početnom opismenjavanju - prikazuje i čita podatke u grafičkim prikazima i tekstovima drugih nastavnih predmeta (npr. Matematika, Priroda i društvo...) 	<ul style="list-style-type: none"> - čita s razumijevanjem riječi i kratke rečenice primjerene početnom opismenjavanju
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
- tekstovi: kratki tekstovi primjereni početnom opismenjavanju (s riječima u kojima su naučena slova), kratki obavijesni i književni tekstovi primjereni jezičnom razvoju i dobi.		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
Učitelj stvara poticajno okruženje za čitanje. Tijekom usvajanja početnih čitateljskih vještina učenik treba svakodnevno pozornost usmjeravati na značenje i smisao pročitano, vještinu čitanja i vježbanje čitanja. Učitelj treba poučiti učenike tehnikama čitanja koje mu omogućuju točnost, pravilnu artikulaciju glasova, rečeničnu intonaciju i razumijevanje pročitano. Brzina čitanja nije presudna u procesu početnoga opismenjavanja, nego pozornost treba usmjeriti na razvoj fluentnosti u čitanju i čitateljskoj motiviranosti.		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.1.4. Učenik piše školskim formalnim pismom slova, riječi i kratke rečenice u skladu s jezičnim razvojem.	<ul style="list-style-type: none"> - povezuje glas s odgovarajućim slovom - razlikuje slova od drugih znakova - povezuje glasove i slova u cjelovitu riječ, a riječi u rečenicu - piše velika i mala slova školskoga formalnog pisma - prepisuje riječi i rečenice - samostalno piše riječi i rečenice samo naučenim slovima - oblikuje kratak pisani tekst primjeren početnom opismenjavanju - piše veliko početno slovo: prva riječ u rečenici, imena i prezimena ljudi i imena naselja ili mjesta u užem okruženju - piše rečenični znak na kraju rečenice 	<ul style="list-style-type: none"> - piše riječi i kratke rečenice slovima školskoga formalnog pisma
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
- tekstovi: kratki tekst od tri do pet rečenica, sadržajno i logički povezan		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
Metodički postupci početnoga opismenjavanja: Učenik pravilno drži pisaljku u ruci, izvodi predvježbe za pisanje formalnih slova, prikazuje zadano slovo pokretom ruke ili tijela, izrađuje model zadanoga slova od različitih materijala (papir, folija, vezice, masa za modeliranje i sl.), opisuje izgled slova, sluša zadani glas i piše odgovarajuće slovo, usvaja abecedni poredak slova učenjem kroz igru i igrolikim aktivnostima, dopisuje izostavljene riječi u rečenici. Učenik piše velikim slovima školskoga formalnog pisma. Mala slova služe za čitanje te se ne preporučuju diktati i vježbe prepisivanja dužih tekstova malim slovima školskoga formalnog pisma. Malim slovima školskoga formalnog pisma može se napisati tek redak ili dva kao motoričku vježbu. Tijekom samostalnoga oblikovanja kratkoga teksta učenici mogu pisati nekoliko rečenica velikim i malim slovima školskoga formalnog pisma.		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.1.5 Učenik upotrebljava riječi, sintagme i rečenice u točnome značenju u uobičajenim komunikacijskim situacijama.	<ul style="list-style-type: none"> - izabire riječi kojima razumije značenje i njima oblikuje sintagme i rečenice - traži objašnjenje za značenje riječi koje ne razumije - objašnjava vlastitim riječima značenje nepoznatih riječi nakon vodenoga razgovora - traži nepoznate riječi u dječjem rječniku poznavajući abecedni poredak riječi i čita s razumijevanjem objašnjenje značenja riječi 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje značenje riječi i upotrebljava ih u sintagmama i rečenicama u uobičajenim komunikacijskim situacijama
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
Različitim aktivnostima i strategijama čitanja (uspostavljanjem aktivnoga angažmana pri čitanju i poticanjem na postavljanje pitanja) valja razvijati aktivan rječnik učenika u skladu s jezičnim razvojem.		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.1.6. Učenik prepoznaje razliku između mjesnoga govora i hrvatskoga standardnog jezika.	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje različitost u riječima (izraznu i sadržajnu) između mjesnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava razliku između tekstova na mjesnome govoru i hrvatskome standardnom jeziku u neposrednoj životnoj stvarnosti

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Sadržajima i aktivnostima u ishodu promiče se očuvanje zavičajnih idioma kao kulturnoga nasljeđa. Prema načelu zavičajnosti uputno je u početnoj nastavi učeniku dopustiti slobodno izražavanje idiomom koji najbolje poznaje i kojim može slobodno i jednostavno izraziti svoje misli i osjećaje. To je iznimno važno za daljnji razvoj komunikacijske kompetencije i suzbijanje straha od jezičnoga izražavanja u metodičkoj situaciji. Preduvjet za ovladavanjem hrvatskim standardnim jezikom jest uvažavanje imanentnoga jezičnog znanja učenika. Potrebno je poučiti učenike da se njihov jezik zove hrvatski jezik a pismo latinica.

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.1.7. Učenik prepoznaje glasovnu strukturu riječi te glasovno analizira i sintetizira riječi primjereno početnomu opismenjavanju.	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje glasovnu strukturu riječi – uočava početni, središnji i završni glas u riječi – izvodi glasovnu analizu i sintezu – pravilno izgovora glasove i naglašava riječi primjereno početnomu opismenjavanju 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje glasovnu strukturu riječi i uočava početni, središnji i završni glas u riječi te glasovno analizira i sintetizira jednosložne i dvosložne riječi

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

U početnome čitanju i pisanju učenik dekodira slova i vježbanjem postiže automatizaciju. Učitelj se pri poučavanju koristi metodama početnoga čitanja i pisanja (globalna, analitička i sintetička).

Metodički postupci početnoga opismenjavanja: sudjeluje u metodičkim igrolikim aktivnostima u skladu s početnim opismenjavanjem, pronalazi nove uzorke riječi zasićene glasom/slovom koje se uči.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.1.1. Učenik izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje ih s vlastitim iskustvom.	<ul style="list-style-type: none"> – govori o čemu razmišlja i kako se osjeća nakon čitanja/slušanja književnoga teksta – izražava opisane situacije i doživljeno u književnome tekstu riječima, crtežom i pokretom – izražava mišljenje o postupcima likova – uspoređuje postupke likova iz književnoga teksta s vlastitim postupcima i postupcima osoba koje ga okružuju – pripovijeda o događajima iz svakodnevnoga života koji su u vezi s onima u književnome tekstu – objašnjava razloge zbog kojih mu se neki književni tekst sviđa ili ne sviđa – dogovorenim simbolima unutar skupine ili crtežom izražava sviđa li mu se književni tekst ili ne sviđa 	<ul style="list-style-type: none"> – uz pomoć učitelja izražava svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i opisuje situacije iz svakodnevnoga života slične onima u književnome tekstu

Preporuke za ostvarivanje za ostvarivanje odgojno-obrazovnog ishoda:

Učitelj svakodnevno planira vrijeme za čitanje književnih tekstova i organizira aktivnosti pričanja / čitanja naglas cijelomu razredu, čitanja u manjim skupinama i samostalno čitanja naglas ili u sebi. Tekstovi su primjereni učenikovim recepcijskim, doživljajnim i spoznajnim mogućnostima te tematski povezani s interesima učenika i njegovom životnom stvarnošću.

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.1.2. Učenik sluša/čita književni tekst, izražava o čemu tekst govori i prepoznaje književne tekstove prema obliku u skladu s jezičnim razvojem i dobi.	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje priču, pjesmu, zagonetku i igrokaz prema obliku – opisuje situacije, događaje i likove u književnim tekstovima – prepoznaje i izdvaja riječi koje se rimuju u pjesmama i igrokazima za djecu – prepoznaje čudesne i izmišljene elemente u pjesmama za djecu i bajkama – prepoznaje elemente igre riječima u pjesmama za djecu – prepričava pročitano priču vlastitim riječima 	<ul style="list-style-type: none"> – sluša/čita književni tekst prema smjernicama, usmeno odgovara na pitanja o sadržaju teksta i prepoznaje književni tekst prema obliku uz pomoć učitelja

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tekstovi: slikopriča, kratka pripovijetka, bajka, dječja pjesma, kratki igrokaz, zagonetka.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik čita deset cjelovitih književnih tekstova godišnje, od toga dva obvezna i osam prema izboru učitelja na temelju kriterija: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, raznolika žanrovska zastupljenost tekstova, raznolika tematska zastupljenost tekstova, podjednaka zastupljenost antologijskih i suvremenih tekstova.

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.1.3 Učenik izabire ponuđene književne tekstove i čita/sluša ih s razumijevanjem prema vlastitome interesu.	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje se s prostorom školske knjižnice – upoznaje se s radom u školskoj knjižnici – posjećuje školsku knjižnicu jedanput tjedno i posuđuje slikovnice za čitanje – upoznaje se s različitim vrstama slikovnica – preporučuje pročitane slikovnice i priče drugim učenicima – objašnjava vlastiti izbor slikovnica 	

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik čita najmanje jedno književno djelo godišnje prema vlastitom izboru, a preporučuje se više književnih djela sa šireg popisa predloženih tekstova za cjelovito čitanje. Svakodnevno izabire jedan kratki književni tekst za čitanje između više književnih tekstova primjerenih dobi učenika prema prijedlogu učitelja ili samostalnome izboru. Sastavlja popis pročitanih slikovnica, priča, pjesama i igrokaza uz pomoć odraslih i uspoređuje vlastiti popis s popisom ostalih učenika radi poticanja čitanja.

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.1.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.	<ul style="list-style-type: none"> – koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje – istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska – stvara različite individualne uratke: crta izabrane stihove ili dijelove priče, likove i prostor, izražava se pokretom, oblikuje u različitim likovnim tehnikama likove iz priča, izrađuje vlastite slikopriče – razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo 	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Ishod se prati i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik prikuplja vlastite uratke u radnu mapu i predstavlja ih razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.

C. Kultura i mediji

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ C.1.1. Učenik sluša/čita tekst u skladu s početnim opismenjavanjem i pronalazi podatke u tekstu.	<ul style="list-style-type: none"> – izdvaja jedan ili više podataka iz teksta prema unaprijed zadanim pitanjima – služi se dječjim rječnicima – pronalazi natuknicu prema abecednome redu – crtežom i riječima izražava o čemu tekst govori 	– sluša/čita tekst u skladu s početnim opismenjavanjem i prema smjernicama pronalazi podatke u tekstu
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ C.1.2. Učenik razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu.	<ul style="list-style-type: none"> – izdvaja primjerene medijske sadržaje i razgovara o njima: animirani filmovi, televizijske i radijske emisije za djecu obrazovnoga i dječjeg programa, kazališne predstave, slikovnice i knjige za djecu – sluša čitanje ili samostalno čita kraće tekstove u književnim i zabavno-poučnim časopisima za djecu – prepoznaje obrazovne digitalne medije primjerene dobi i služi se njima 	– prepoznaje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu te izdvaja omiljene medijske sadržaje
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ C.1.3. Učenik posjećuje kulturne događaje primjerene dobi.	<ul style="list-style-type: none"> – posjećuje kulturne događaje primjerene dobi – razgovara s ostalim učenicima nakon kulturnoga događaja – izražava svoj doživljaj kulturnoga događaja crtežom, slikom, govorom, pokretom, pjevanjem 	

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– kulturni sadržaji: kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene dobi i interesima učenika, susreti s književnicima i ilustratorima u školi ili narodnim knjižnicama, dječji književni, filmski, obrazovni, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci.

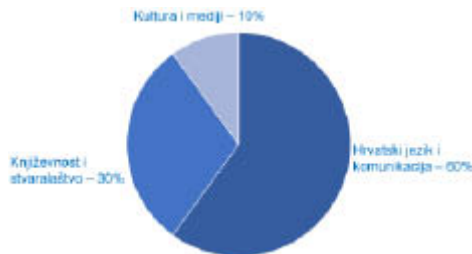
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ishod se ne vrednuje, samo se prati. Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su dobi i interesima učenika, fizičkim okruženjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija u smislu neposrednoga iskustvenoga učenja. Ishodom se potiče osobni razvoj te aktivno uključivanje učenika u kulturni i društveni život zajednice.

Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u 1. razredu OŠ

U planiranju i programiranju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda učitelj i nastavnik može odstupiti od preporučene postotne zastupljenosti pojedinoga predmetnog područja do 10 %.

U svim se predmetnim područjima razvija komunikacijska jezična kompetencija i potiče se ovladavanje jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem; ujedno se potiče razvoj vokabulara.

Osnovna škola Hrvatski jezik 2. razred – 175 sati godišnje

A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ A.2.1. Učenik razgovara i govori u skladu s temom iz svakodnevnoga života i poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – govori i razgovara o temama iz svakodnevnoga života koje zaokupljaju njegovu pozornost – odgovara na pitanja i postavlja pitanja cjelovitom rečenicom – pripovijeda kratku priču prema nizu slika – priča o vlastitim doživljajima i događajima – pripovijeda događaje kronološki – opisuje na temelju promatranja – pažljivo i uljudno sluša sugovornika ne prekidajući ga u govorenju – upotrebljava nove riječi koje je naučio kao dio aktivnoga rječnika – točno izgovara sve glasove u riječima – točno intonira izjavnu, upitnu i uskličnu rečenicu 	<ul style="list-style-type: none"> – prema smjernicama govori i razgovara o temama iz svakodnevnoga života u skladu s vlastitim iskustvom i poštuje pravila uljudnoga ophođenja
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
<p>– tekstovi: kratka molba, zahvala i poziv, telefonski razgovor, spontani razgovor, kratka priča, kratki opis.</p>		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
<p>Učitelj bi svakodnevno trebao organizirati aktivnosti govorenja i razgovaranja u kojima će učenik sudjelovati u govornom činu u osmišljenim komunikacijskim situacijama. Teme trebaju biti usmjerene na konkretne sadržaje učenja u korelaciji s drugim nastavnim područjima te omogućiti cjeloviti kulturološki razvoj.</p>		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ A.2.2. Učenik sluša jednostavne tekstove, točno izgovara glasove, riječi i rečenice na temelju slušanoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – sluša kratke tekstove primjerene jezičnom razvoju, interesima i dobi – odgovara na pitanja o poslušanome tekstu – postavlja potpitanja o poslušanome tekstu da bi pojasnio vlastito razumijevanje teksta – provjerava razumijevanje poslušanoga teksta u razgovoru s drugim učenicom – izražava svoje misli i osjećaje o poslušanome tekstu (crtežom, pismom, govorom, pokretom) 	<ul style="list-style-type: none"> – sluša tekst, razgovara o tekstu te uz ohrabriranje (verbalnim i neverbalnim znakovima) usmenim odgovorima pokazuje razumijevanje sadržaja poslušanoga teksta
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
<p>– tekstovi: kratki jednostavni tekstovi primjereni jezičnom razvoju i dobi (radijske emisije, reklame, najave filmova i emisija, zvučni zapisi književnih tekstova).</p>		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
<p>Pri odabiru tekstova za učenje, poučavanje i vrednovanje valja poštovati načelo od jednostavnijega prema složenome, i to s obzirom na sadržaj, ustroj teksta, jezične strukture i rječnik. Tekstovi tijekom početnoga opismenijavanja trebaju biti kratki, pisani razumljivim stilom i jezikom, prilagođene kompozicije.</p>		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda

<p>OŠ HJ A.2.3.</p> <p>Učenik čita kratke tekstove tematski prikladne učeničkomu iskustvu, jezičnomu razvoju i interesima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita kratke tekstove primjerene jezičnomu razvoju, dobi i interesima - odgovara na pitanja o pročitanome tekstu - postavlja pitanja o pročitanome tekstu - izdvaja nepoznate riječi - pretpostavlja značenje nepoznate riječi prema kontekstu te provjerava pretpostavljeno značenje u rječnicima ili u razgovoru s učiteljem - pronalazi podatke u čitanome tekstu prema uputi ili pitanjima - pronalazi podatke u grafičkim prikazima i tumači ih 	<p>- čita kratke tekstove tematski primjerene iskustvu, dobi i interesima te samostalno odgovara na pitanja o tekstu</p>
--	---	--

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- tekstovi: kratki tekstovi jednostavne jezične strukture s obzirom na leksičke, morfosintaktičke i stilske osobitosti teksta primjerene jezičnom razvoju učenika i njegovim recepcijskim sposobnostima (upute, poruke, pisma, obavijesni i književni tekstovi).

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj zajedno s učenicima stvara okruže koje je poticajno za čitanje. Tekstovi za čitanje trebaju biti primjerene jezičnom razvoju učenika i njegovim recepcijskim sposobnostima. Tijekom poučavanja čitanja učitelj individualizira pristup svakom učeniku uvažavajući individualne razlike s ciljem da od učenika stvori čitatelja koji čita s razumijevanjem i radi užitka. Učitelj osigurava vrijeme za svakodnevno čitanje/pričanje namijenjeno cijelomu razrednom odjelu, skupinama učenika ili pojedinačno. Podjednako treba biti zastupljeno čitanje naglas i čitanje u sebi. Količina čitanoga teksta usklađuje se s razumijevanjem pri čitanju i rječnikom učenika. Postupno se uvode aktivnosti za razvijanje vještina izražajnoga (interpretativnog) čitanja. Učitelj treba biti model interpretativnog čitanja i recitiranja.

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ A.2.4.</p> <p>Učenik piše školskim rukopisnim pismom slova, riječi i kratke rečenice u skladu s jezičnim razvojem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - piše velika i mala slova školskim rukopisnim pismom - povezuje slova u cjelovitu riječ, riječ u rečenicu pišući školskim rukopisnim pismom - prepisuje riječi i rečenice rukopisnim slovima - samostalno piše riječi i rečenice naučenim rukopisnim slovima - u pisanju rukopisnim slovima pazi na veličinu pojedinih elemenata slova, vrstu poteza i način spajanja - razlikuje pojam glas, slovo, slog, riječ - u pisanju rastavlja riječi na slogove na kraju retka; prepoznaje i upotrebljava pravopisni znak spojnicu kod rastavljanja riječi na slogove na kraju retka - piše veliko početno slovo: imena životinja, blagdana i praznika, ulica, trgova i naseljenih mjesta u bližem okružju - piše oznake za mjerne jedinice (duljina, novac, vrijeme) - piše ogleadne i česte riječi u kojima su glasovi <i>č, ć, dž, đ, ije/je/e/i</i> 	<p>- prepisuje i piše slova, riječi i jednostavne rečenice rukopisnim slovima, uz pomoć učitelja prepoznaje pogreške u primjeni poučavanih pravopisnih pravila i djelomično je uspješan u ostvarivanju slovopisne čitkosti</p>

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- tekstovi: kratki opis predmeta ili lika, obavijest, pismo, pisani sastavak.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Metodički postupci početnoga opismenjavanja: Učenik pravilno drži pisaljku u ruci, izvodi predvježbe za pisanje rukopisnih slova, prikazuje zadano rukopisno slovo pokretom ruke ili tijela, uočava povezanost pisanja i čitanja, sluša i piše riječi u kojima se slovo koje se uči nalazi na početku, u sredini i na kraju riječi zbog pravilnoga spajanja rukopisnih slova, provjerava urednost i čitkost u pisanju, aktivno i angažirano piše kako bi se osamostalio u pisanju.

Samostalno pisanje prema poticaju treba biti usklađeno s dinamikom učenja i jezičnim razvojem pojedinoga učenika. Učitelj stvara situacije, osmišljava aktivnosti i poticajno okruže s pomoću kojih učenici uočavaju važnost potrebe pisanja. Učenike već tijekom početnoga opismenjavanja valja poučavati strategijama pripreme za oblikovanje pisanoga teksta.

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ A.2.5.</p> <p>Učenik upotrebljava i objašnjava riječi, sintagme i rečenice u skladu s komunikacijskom situacijom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - usvaja nove riječi i razumije značenje naučenih riječi - objašnjava značenje određene riječi s obzirom na komunikacijsku situaciju - izabire odgovarajuće riječi i upotrebljava ih u oblikovanju sintagmi i rečenica - traži objašnjenje nepoznatih riječi u dječjem rječniku i koristi se njima kao dijelom aktivnoga rječnika - prepoznaje i razlikuje izjavnu, upitnu i uskličnu te jesnu i niječnu rečenicu u tekstu - stvara i piše izjavne (potvrdne i niječne), upitne, usklične rečenice - prepoznaje ogleadne i česte imenice s konkretnim značenjem 	<p>- upotrebljava riječi, sintagme i rečenice u točnome značenju s obzirom na komunikacijsku situaciju te prepoznaje imenice na ogleadnim primjerima</p>
<p>odgojno-obrazovni ishod</p>	<p>razrada ishoda</p>	<p>odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda</p>

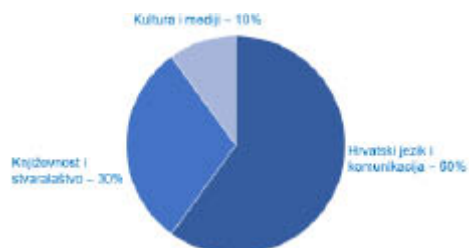
OŠ HJ A.2.6. Učenik uspoređuje mjesni govor i hrvatski standardni jezik.	<ul style="list-style-type: none"> – uspoređuje riječi mjesnoga govora i hrvatskoga standardnog jezika – sluša i govori tekstove na mjesnome govoru prikladne učeničkomu iskustvu, jezičnomu razvoju i interesima – čita i piše kratke i jednostavne tekstove na mjesnome govoru u skladu sa svojim interesima, potrebama i iskustvom 	– uz pomoć učitelja prepoznaje razliku između govornih i pisanih tekstova na mjesnome govoru i hrvatskome standardnom jeziku u različitim jezičnim kontekstima
B. Književnost i stvaralaštvo		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.2.1. Učenik izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje ih s vlastitim iskustvom.	<ul style="list-style-type: none"> – govori o čemu razmišlja i kako se osjeća nakon čitanja/slušanja književnoga teksta – izražava opisane situacije i doživljeno u književnome tekstu riječima, crtežom i pokretom – izražava vlastito mišljenje o događajima u priči i postupcima likova – uspoređuje postupke likova iz književnoga teksta s vlastitim postupcima i postupcima osoba koje ga okružuju – povezuje postupke likova iz književnoga teksta s vlastitim postupcima i postupcima osoba koje ga okružuju – pripovijeda o događajima iz svakodnevnoga života koji su u vezi s onima u književnome tekstu – objašnjava razloge zbog kojih mu se neki književni tekst sviđa ili ne sviđa 	– uz pomoć učitelja izražava misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i opisuje situacije iz književnoga teksta slične onima u svakodnevnome životu
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.2.2. Učenik sluša/čita književni tekst i razlikuje književne tekstove prema obliku i sadržaju.	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje priču, pjesmu, bajku, slikovnicu, zagonetku i igrokaz po obliku i sadržaju – razlikuje dijelove pjesme: stih, strofa – prepoznaje glavne i sporedne likove – prepoznaje početak, središnji dio i završetak priče – uočava obilježja igrokaza za djecu: lica, dijalog – smješta likove u vrijeme radnje i prostor 	– sluša/čita književni tekst, samostalno odgovara na pitanja o sadržaju teksta i prepoznaje književne tekstove po obliku, sadržaju i strukturi
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
– tekstovi: slikopriče, slikovnica, kratka priča, bajka, pjesma, kratki igrokaz, zagonetka.		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.2.3 Učenik samostalno izabire književne tekstove za slušanje/čitanje prema vlastitome interesu.	<ul style="list-style-type: none"> – upoznaje se s različitim vrstama slikovnica, zbirki priča, pjesama za djecu – upoznaje se s prostorom narodne knjižnice u blizini mjesta stanovanja (ili bibliobusom) – upoznaje se s radom dječjega odjela narodne knjižnice u blizini mjesta stanovanja – posjećuje školsku ili narodnu knjižnicu jednom tjedno i posuđuje slikovnice i knjige za djecu za svakodnevno čitanje – svakodnevno izabire jedan književni tekst, primjeren jezičnom razvoju, za čitanje koji mu nudi učitelj ili samostalno izabire književne tekstove iz dječjih knjiga i časopisa – preporučuje pročitane slikovnice i knjige za djecu drugim učenicima – objašnjava vlastiti izbor slikovnica i knjiga za djecu 	
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.	<ul style="list-style-type: none"> – koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje – istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska – stvara različite individualne uratke: prikuplja riječi iz mjesnoga govora te sastavlja mali zavičajni rječnik, preoblikuje pročitani književni tekst: stvara novi svršetak, mijenja postupke likova, uvodi nove likove, sudjeluje u priči – razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo 	
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnome izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Ishod se prati i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik prikuplja vlastite uratke u radnu mapu i predstavlja ih razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.		

C. Kultura i mediji		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobro« na kraju razreda
OŠ HJ C.2.1. Učenik sluša/čita medijski tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i izdvaja važne podatke.	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje važne podatke u kratkom tekstu – izdvaja iz teksta jedan ili više podataka prema zadanim uputama – prepričava sadržaj teksta 	– prema smjernicama pronalazi podatke u elektroničkom tekstu oblikovanome u skladu s početnim opismenjavanjem
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobro« na kraju razreda
OŠ HJ C.2.2. Učenik razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu.	<ul style="list-style-type: none"> – izdvaja primjerene medijske sadržaje i razgovara o njima izražavajući vlastito mišljenje – gleda i sluša animirane filmove, dokumentarne i igrane filmove za djecu – prati (gleda, sluša, doživljava) televizijske i radijske emisije za djecu obrazovnoga i dječjeg programa – samostalno čita kraće tekstove u književnim i zabavno-poučnim časopisima za djecu – prepoznaje obrazovne i interaktivne digitalne medije primjerene dobi i služi se njima 	– razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu s kojima se susreće u svakodnevnome životu
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobro« na kraju razreda
OŠ HJ C.2.3. Učenik posjećuje kulturne događaje primjerene dobi i iskazuje svoje mišljenje.	<ul style="list-style-type: none"> – posjećuje kulturne događaje – razgovara s ostalim učenicima nakon kulturnoga događaja – izdvaja što mu se sviđa ili ne sviđa u vezi s kulturnim događajem – iskazuje svoj doživljaj nakon kulturnog događaja crtežom, slikom, govorom ili kraćim pisanim rečenicama 	
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
– kulturni sadržaji: kazališne predstave za djecu, posjet knjižnicama i odjelima većih knjižnica (zvučne knjige), likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene dobi i interesima učenika, susreti s književnicima i ilustratorima u školi ili narodnim knjižnicama, dječji književni, filmski, obrazovni, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci.		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
Ishodom se potiče osobni razvoj te aktivno uključivanje učenika u kulturni i društveni život zajednice.		

Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u 2. razredu OŠ

U planiranju i programiranju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda učitelj i nastavnik može odstupiti od preporučene postotne zastupljenosti pojedinoga predmetnog područja do 10 %.

U svim se predmetnim područjima razvija komunikacijska jezična kompetencija i potiče se ovladavanje jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem; ujedno se potiče razvoj vokabulara.

Osnovna škola Hrvatski jezik 3. razred – 175 sati godišnje

A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ A.3.1.</p> <p>Učenik razgovara i govori tekstove jednostavne strukture.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje svakodnevne komunikacijske situacije – govori kraći tekst prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak – pripovijeda događaje nižući ih kronološki – služi se novim riječima u skladu s komunikacijskom situacijom i temom – u govornim situacijama samostalno prilagođava ton, intonaciju i stil – točno izgovara ogleadne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi <i>č, ć, dž, đ, ije/je/e/i</i> – pažljivo i uljudno sluša sugovornika ne prekidajući ga u govorenju 	<ul style="list-style-type: none"> – govori kratke tekstove i uz pomoć učitelja oblikuje uvodni, središnji i završni dio teksta; – razgovara izražavajući potrebe, misli i osjećaje; u komunikacijskim situacijama otvara i potiče dijalog
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>– tekstovi: jednostavni dijaloški i monološki tekstovi, kratki pripovjedni tekst, opis predmeta ili lika, molba, kratko izlaganje.</p>		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ A.3.2.</p> <p>Učenik sluša tekst i prepričava sadržaj poslušanoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – sluša tekst prema zadanim smjernicama: unaprijed zadana pitanja i upute – odgovara na pitanja o poslušanom tekstu – postavlja pitanja o poslušanom tekstu – prepričava poslušani tekst – izdvaja nepoznate riječi, pretpostavlja značenje riječi na temelju sadržaja teksta i upotrebljava ih – izražava mišljenje o poslušanom tekstu – razumije ulogu i korisnost slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> – sluša tekstove i prepoznaje važne podatke u poslušanom tekstu
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>– tekstovi: obavijesni tekstovi primjereni jezičnom razvoju i dobi (radijske emisije, reklame, najave filmova i emisija), zvučni zapisi književnih tekstova.</p>		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ A.3.3.</p> <p>Učenik čita tekst i pronalazi važne podatke u tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – uočava grafičku strukturu teksta: naslov, tijelo teksta, ilustracije i/ili fotografije, rubrike – odgovara na pitanja o pročitanim tekstu – postavlja pitanja o pročitanim tekstu – pronalazi važne podatke u tekstu – pronalazi i objašnjava podatke u grafičkim prikazima – pojašnjava i popravljiva razumijevanje pročitana teksta čitajući ponovo tekst – sažima (traži glavne misli) i prepričava tekst – prepoznaje nepoznate riječi i pronalazi njezino značenje na temelju sadržaja teksta i u rječniku 	<ul style="list-style-type: none"> – čita tekst i prema smjernicama pronalazi važne podatke u tekstu
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>– tekstovi: obavijesni, obrazovni i književni tekstovi primjereni dobi.</p>		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ A.3.4.</p> <p>Učenik piše vođenim pisanjem jednostavne tekstove u skladu s temom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – piše jednostavne tekstove prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi – piše prema predlošcima za uvježbavanje pisanja (neposrednim promatranjem, zamišljanjem, predočavanjem) – piše vođenim pisanjem pisani sastavak prepoznatljive trodjelne strukture (uvod, glavni dio, završetak). – piše različite kratke tekstove: čestitka, kratka e-poruka, pisani sastavak – provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost u pisanju – piše ogleadne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi <i>č, ć, dž, đ, ije/je/e/i</i> (umanjenice, uvećanice, zanimanja) – piše veliko početno slovo: imena ulica, trgova, naseljenih mjesta, voda i gora, ustanova u užem okružju; imena knjiga i novina – primjenjuje pravilo pisanja čestih višerječnih imena – piše dvotočku i zarez u nabranju 	<ul style="list-style-type: none"> – piše prema smjernicama jednostavne tekstove u skladu temom i vrstom, uz tematska, jezična ili stilska odstupanja primjenjujući pravopisnu i slovopisnu točnost primjerenu jezičnomu razvoju

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tekstovi: opis predmeta ili lika, čestitka, pismo, pisani sastavak, izvješće.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj priprema nastavne materijale na temelju stanja komunikacijske kompetencije učenika: metodički predloži za pisane vježbe, vježbe smislenoga povezivanja riječi u rečenici/tekstu, vježbe dopunjavanja rečenica/teksta, vježbe skraćivanja rečenica/teksta, vježbe prepisivanja s preinakama.

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnome izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Ishod se prati i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik prikuplja vlastite uratke u radnu mapu i predstavlja ih razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.3.5. Učenik oblikuje tekst služeći se imenicama, glagolima i pridjevima, uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.	<ul style="list-style-type: none"> – uočava glagolsku radnju, stanje ili zbivanje na oglednim primjerima – piše pridjeve uz imenice da bi stvorio življu i potpuniju sliku – prepoznaje glagole i pridjeve na oglednim primjerima – prepoznaje ogledne i česte umanjene i uvećanice – razlikuje jesnu i niječnu rečenicu 	– prema smjernicama upotrebljava riječi u sintagmama i rečenicama te vođenim pisanjem oblikuje kratki tekst u skladu s ovladanim gramatičkim i pravopisnim znanjima, tematski povezan sa svakodnevnim komunikacijskim situacijama
OŠ HJ A.3.6. Učenik razlikuje uporabu zavičajnoga govora i hrvatskoga standardnog jezika s obzirom na komunikacijsku situaciju.	<ul style="list-style-type: none"> – uočava uvjetovanost uporabe zavičajnoga idioma ili hrvatskoga standardnog jezika komunikacijskom situacijom – istražuje u mjesnim knjižnicama i zavičajnim muzejima tekstove vezane uz jezični identitet i baštinu – prepoznaje povijesne jezične dokumente i spomenike kao kulturnu baštinu mjesta/zavičaja 	– uz pomoć učitelja u govornoj i pisanoj komunikaciji uočava razliku između zavičajnoga govora i hrvatskoga standardnog jezika

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.3.1. Učenik povezuje sadržaj i temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom.	<ul style="list-style-type: none"> – iskazuje misli i osjećaje nakon čitanja književnoga teksta – prepoznaje temu književnoga teksta – povezuje temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom – navodi sličnosti i razlike između sadržaja i teme književnoga teksta i vlastitoga životnog iskustva – uspoređuje misli i osjećaje nakon čitanja teksta sa zapažanjima ostalih učenika – prepoznaje etičke vrijednosti teksta 	– izražava zapažanja nakon slušanja/čitanja književnoga teksta, povezuje temu i sadržaj teksta s vlastitim iskustvom te prepoznaje etičke vrijednosti

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tekstovi: priča, bajka, basna, pjesma, igrokaz, dječji roman, legenda, slikovnica, pripovijetka.

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.3.2. Učenik čita književni tekst i uočava pojedinosti književnoga jezika.	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje i izdvaja temu književnoga teksta – prepoznaje redoslijed događaja – povezuje likove s mjestom i vremenom radnje – opisuje likove prema izgledu, ponašanju i govoru – uočava ritam, rimu i usporedbu u poeziji za djecu – uočava ponavljanja u stihu, strofi ili pjesmi – uočava pjesničke slike – uočava emocionalnost i slikovitost teksta – uočava posebnost poetskog izraza: slikovitost, zvučnost i ritmičnost 	– čita književni tekst i prema smjernicama uočava pojedinosti književnoga jezika

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tekstovi: lirska, šaljiva, domoljubna, pejzažna lirska pjesma, priča, dječji roman, dječji igrokaz, legenda, slikovnica, pripovijetka, basna.

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda

OŠ HJ B.3.3 Učenik čita prema vlastitome interesu te razlikuje vrste knjiga za djecu.	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje slikovnicu, zbirku pjesama, zbirku priča, dječji roman, basnu, igrokaz – razvija čitateljske navike kontinuiranim čitanjem i motivacijom za čitanjem različitih žanrova – izrađuje popis pročitanih knjiga – objašnjava razloge vlastitoga izbora knjiga za čitanje – preporučuje ostalim učenicima knjige koje je pročitao i koje su mu bile zanimljive – sudjeluje u radionicama za poticanje čitanja u školskoj knjižnici 	
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.3.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.	<ul style="list-style-type: none"> – koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje – istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska – stvara različite individualne uratke: stvara na dijalektu / mjesnom govoru, piše i crta slikovnicu, glumi u igrokazu, stvara novinsku stranicu, piše pismo podrške, crta naslovnice knjige, crta plakat, crta strip – razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo 	

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj priprema nastavne materijale na temelju inicijalnog stanja komunikacijske kompetencije učenika: metodički predlošci za pisane vježbe, vježbe smislenoga povezivanja riječi u rečenici/tekstu, vježbe dopunjavanja rečenica/teksta, vježbe skraćivanja rečenica/teksta, vježbe prepisivanja s preinakama.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnome izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Ishod se prati i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik prikuplja vlastite uratke u radnu mapu i predstavlja ih razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.

C. Kultura i mediji

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ C.3.1. Učenik pronalazi podatke koristeći se različitim izvorima primjerenima dobi učenika.	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje različite izvore informacija: digitalni udžbenici, tekstovi u zabavno-obrazovnim časopisima i knjigama za djecu te na obrazovnim mrežnim stranicama – pronalazi i kombinira podatke iz različitih izvora primjerenih dobi – izdvaja važne podatke iz teksta i razvrstava ih prema uputi, te prenosi tekst u druge oblike ili medije 	– prima poruku iz različitih medija, uključuje nove informacije i izdvaja važne podatke te ih oblikuje u novi medijski sadržaj
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ C.3.2. Učenik razlikuje tiskane publikacije primjerene dobi i interesima.	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje knjige, udžbenike, časopise, plakate, strip, brošure, reklamne letke – samostalno i redovito čita tekstove u književnim i zabavno-obrazovnim časopisima za djecu i iskazuje mišljenje o njima – čita stripove i razlikuje ih od ostalih tiskanih medijskih tekstova – stvara kroz igru vlastite uratke potaknute određenim medijskim sadržajem 	– nabraja tiskane medije i razlikuje sadržaje u njima
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ C.3.3. Učenik razlikuje kulturne događaje koje posjećuje i iskazuje svoje mišljenje o njima.	<ul style="list-style-type: none"> – posjećuje kulturne događaje i sudjeluje u njima – iskazuje svoje mišljenje o kulturnome događaju (atmosfera, raspoloženju) – razgovara s ostalim učenicima nakon kulturnoga događaja – izdvaja što mu se sviđa ili ne sviđa u vezi s kulturnim događajem – izražava svoj doživljaj kulturnoga događaja crtežom, slikom, govorom ili kratkim tekstom 	

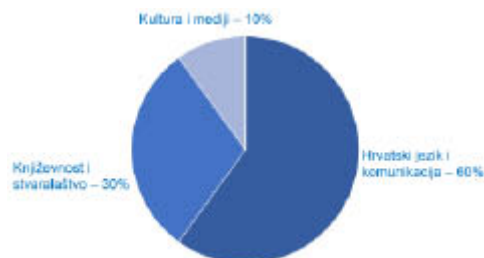
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– kulturni sadržaji: kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene uzrastu i interesima učenika, susreti s književnicima i ilustratorima u školi ili narodnim (gradskim, mjesnim) knjižnicama, dječji književni, filmski, obrazovni, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci, hrvatska kulturna i prirodna baština na svjetskoj razini (spomenici pod zaštitom UNESCO-a i nematerijalna svjetska baština u Hrvatskoj – narodni običaji i uratci).

*Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u
3. razredu OŠ*

U planiranju i programiranju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda učitelj i nastavnik može odstupiti od preporučene postotne zastupljenosti pojedinoga predmetnog područja do 10 %.

U svim se predmetnim područjima razvija komunikacijska jezična kompetencija i potiče se ovladavanje jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem; ujedno se potiče razvoj vokabulara.

Osnovna škola Hrvatski jezik 4. razred – 175 sati godišnje

A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.4.1. Učenik razgovara i govori u skladu s komunikacijskom situacijom.	<ul style="list-style-type: none"> – razgovara i govori prema zadanoj ili slobodnoj temi – sadržajem i strukturom govorenja cjelovito obuhvaća temu – organizira govor prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak – stvaralačkim postupcima oblikuje govorene tekstove – sudjeluje u organiziranoj ili spontanoj raspravi – poštuje pravila komunikacije u raspravi: sluša sugovornike, govori kad ima riječ – prepoznaje važnost neverbalne komunikacije – primjenjuje nove riječi u komunikacijskoj situaciji – poštuje društveno prihvatljiva pravila uljudne komunikacije u različitim životnim situacijama 	– razgovara u skladu sa zadanom ili slobodnom temom poštujući pravila uljudnoga ophođenja
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
– tekstovi: obavijest, poruka, kratki opis, organizirana i spontana rasprava, govorno oblikovani tekstovi.		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.4.2. Učenik sluša različite tekstove, izdvaja važne podatke i preporučava sadržaj poslušanoga teksta.	<ul style="list-style-type: none"> – izdvaja važne podatke iz poslušanoga teksta prema uputi – oblikuje bilješke na temelju izdvojenih podataka – preporučava poslušani tekst na temelju bilježaka – objašnjava nepoznate riječi služeći se dječjim rječnicima 	– sluša različite vrste tekstova, prema smjernicama, izdvaja ključne podatke iz teksta
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
– tekstovi: književni i obavijesni tekstovi primjereni jezičnom razvoju i dobi, zvučni zapisi književnih tekstova.		

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.4.3. Učenik čita tekst i prepričava sadržaj teksta služeći se bilješkama.	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje grafičku strukturu teksta i sadržaj – izdvaja važne podatke iz teksta i piše bilješke s obzirom na sadržaj i strukturu – prepričava tekst na temelju bilježaka – objašnjava podatke u grafičkim prikazima – objašnjava nepoznate riječi: na temelju vođenoga razgovora, zaključivanja na temelju konteksta, s pomoću rječnika nakon čitanja teksta 	– čita različite vrste tekstova, prema smjernicama, izdvaja ključne podatke iz teksta
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
– tekstovi: obavijesni, obrazovni i književni tekstovi primjereni dobi.		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.4.4. Učenik piše tekstove prema jednostavnoj strukturi.	<ul style="list-style-type: none"> – piše tekstove poštujući strukturu: uvod, razrada i zaključak – piše prema predlošcima za ovladavanje gramatičkom i stilističkom normom potrebnom za strukturiranje teksta – piše ogleadne i česte pridjeve (opisne, gradivne i posvojne pridjeve na -čki, -čki, -ski, -ški) – točno piše posvojne pridjeve izvedene od vlastitih imena – piše veliko početno slovo: imena naroda, stanovnika, država, geografskih cjelina, knjiga, filmova, novina – provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost 	– prema predlošku piše kratke tekstove u skladu s razvijenom sposobnošću promatranja i zapažanja (usustavljuje zapažanja i oblikuje kompoziciju opisa) te uz pomoć učitelja provjeravajući pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
– tekstovi: bilješka, pisani sastavak, SMS, poruka elektroničke pošte, pismo, sažetak, opis.		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.4.5. Učenik oblikuje tekst primjenjujući znanja o imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.	<ul style="list-style-type: none"> – razumije gramatičku kategoriju vrste riječi (imenice, glagoli, pridjevi) – pravilno upotrebljava broj i rod imenica i pridjeva koji se s njom slažu na oglednim primjerima – točno oblikuje prošlo, sadašnje i buduće vrijeme – točno oblikuje posvojne pridjeve – oblikuje rečenice u kojima se poštuju pravila sročnosti – funkcionalno upotrebljava riječi, sintagme i rečenice u skladu s dinamikom učenja s obzirom na jezični razvoj – funkcionalno primjenjuje jezična znanja 	– samostalno oblikuje sintagme, rečenice i kratki tekst te funkcionalno primjenjuje jezična znanja uz odstupanja
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.4.6. Učenik objašnjava razliku između zavičajnoga govora i hrvatskoga standardnog jezika.	<ul style="list-style-type: none"> – služi se hrvatskim standardnim jezikom u javnoj komunikaciji u skladu s usvojenim jezičnim pravilima – razlikuje mjesni govor i hrvatski standardni jezik navodeći ogleadne i česte primjere – uočava važnost pozitivnog odnosa prema mjesnom govoru – uočava važnosti mjesnoga govora i prepoznaje njegovu komunikacijsku ulogu na pojedinome prostoru (raznolikost hrvatskih govora, jezične zajednice u Hrvatskoj i izvan granica Republike Hrvatske) – čita i sluša tekstove na kajkavskome, čakavskom i štokavskom narječju i prepoznaje kojemu narječju pripada i prepoznaje narječje kojem pripada njegov govor 	– izražava se zavičajnim govorom i prepoznaje razliku između zavičajnoga govora i hrvatskoga standardnoga jezika te uočava važnost učenja hrvatskoga standardnog jezika i pozitivnoga odnosa prema mjesnom govoru
B. Književnost i stvaralaštvo		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda

<p>OŠ HJ B.4.1.</p> <p>Učenik izražava doživljaj književnoga teksta u skladu s vlastitim čitateljskim iskustvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje doživljaj i razumijevanje književnoga teksta s vlastitim misaonim i emotivnim reakcijama na tekst – povezuje sadržaj, temu i motive teksta s vlastitim iskustvom – pokazuje radoznalost, sklonost i znatiželju za komunikaciju s književnim tekstom – razgovara s drugim učenicima o vlastitome doživljaju teksta – prepoznaje vrijedne poruke i mudre izreke – argumentira vlastite doživljaje i zaključuje o uočenim vrijednostima književnoga teksta 	<p>– objašnjava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje sadržaj, temu i motive teksta s vlastitim iskustvom</p>
--	---	--

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tekstovi: priča, bajka, basna, pjesma, igrokaz, dječji roman, legenda, slikovnica, pripovijetka.

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ B.4.2.</p> <p>Učenik čita književni tekst i objašnjava obilježja književnoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava osnovna obilježja pripovijetke, pjesme, bajke, basne, zagonetke, igrokaza, biografije i dječjega romana, mudre izreke – prepoznaje pjesničke slike (slika u pokretu, slika u mirovanju), personifikaciju i onomatopeju u književnome tekstu – prepoznaje obilježja poetskih tekstova: stih, strofa, ritam, zvučnost, slikovitost, ponavljanje u stihu, pjesničke slike, onomatopeja, personifikacija – prepoznaje obilježja proznih tekstova: događaj, likovi, pripovjedne tehnike – prepoznaje obilježja dramskih tekstova: lica, dijalog, monolog 	<p>– čita književni tekst, odgovara na pitanja i postavlja pitanja te prepoznaje obilježja književnoga teksta</p>

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tekstovi: priča, pripovijetka, pjesma, igrokaz, dječji roman, poslovice.

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ B.4.3.</p> <p>Učenik čita književne tekstove prema vlastitome interesu i obrazlaže svoj izbor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – razvija čitateljske navike kontinuiranim čitanjem i motivacijom za čitanjem različitih žanrova – razlikuje dječje rječnike, enciklopedije i leksikon – redovito izlaže svoj čitateljski izbor ostalim učenicima – razgovara o izabranome i pročitanom književnom djelu – izabire tekstove prema interesu sa šireg popisa predloženih književnih tekstova za čitanje i sa popisa novijih izdanja 	
<p>OŠ HJ B.4.4.</p> <p>Učenik se stvaralački izražava potaknut književnim tekstom, iskustvima i doživljajima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje – prikuplja vlastite uratke u radnu mapu (portfolio) prateći vlastiti napredak – stvara različite individualne uratke: pripovijeda sadržaj književnoga teksta iz perspektive drugoga lika, vremena ili mjesta, izražajno čita književne tekstove, recitira/krasnoslovi, piše dnevnik, snima audioprilog, stvara fotopriču ili fotostrip 	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnome izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Ishod se prati i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik prikuplja vlastite uratke u radnu mapu i predstavlja ih razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.

C. Kultura i mediji

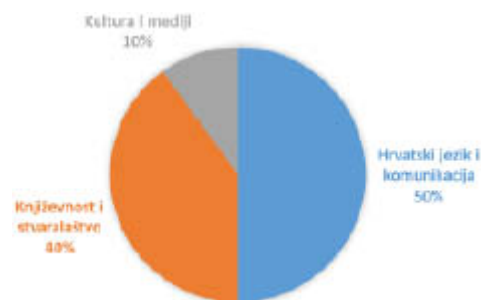
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ C.4.1.</p> <p>Učenik izdvaja važne podatke koristeći se različitim izvorima primjerenima dobi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje moguće izvore podataka i informacija: stručnjaci ili drugi pojedinci, školske ili narodne/gradske knjižnice, internet – dolazi do podataka kombinirajući različite izvore – prepoznaje, preuzima, pregledava i objašnjava materijale sa školske mrežne stranice – upotrebljava podatke u različite svrhe: proširuje sadržaje učenja, priprema se za pisanje i govorenje 	<p>– pregledava i pronalazi izvore podataka i izdvaja nekoliko važnih podataka prema uputi</p>

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ C.4.2. Učenik razlikuje elektroničke medije primjerene dobi i interesima učenika.	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje televiziju, radio, internet – gleda emisije za djecu i razgovara o njima – objašnjava razliku između novinskih priloga na televiziji i radiju (primjerice, intervju) – pristupa društvenim mrežama uz vođenje i usmjeravanje te pretražuje mrežne portale za djecu – gleda animirane, dokumentarne i igrane filmove i filmove dječjega filmskog stvaralaštva tematski i sadržajno primjerene recepcijskim i spoznajnim mogućnostima – zamjećuje sličnosti i razlike između književnoga djela, kazališne predstave ili filma nastalih prema književnome djelu 	– razlikuje različite vrste medija i izabire medijski sadržaj prema vlastitom interesu
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ C.4.3. Učenik razlikuje i opisuje kulturne događaje koje posjećuje i iskazuje svoje mišljenje o njima.	<ul style="list-style-type: none"> – posjećuje i sudjeluje u kulturnim događajima (likovnim, glazbenim, znanstveno-popularnim) – razgovara sa sudionicima tijekom i nakon kulturnoga događaja – izdvaja što mu se sviđa ili ne sviđa u vezi s kulturnim događajem – izražava svoj doživljaj kulturnoga događaja crtežom, slikom, govorom ili kratkim tekstom – izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon posjeta kulturnom događaju 	
Sadržaji za ostvarivanje za ostvarivanje odgojno-obrazovnog ishoda:		
– kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene uzrastu i interesima učenika, susreti s književnicima i ilustratorima u školi ili narodnim (gradskim, mjesnim) knjižnicama, dječji književni, filmski, obrazovni, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci.		
Preporuke za ostvarivanje za ostvarivanje odgojno-obrazovnog ishoda:		
Ishodom se potiče osobni razvoj te aktivno uključivanje učenika u kulturni i društveni život zajednice.		

Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u 4. razredu OŠ

U planiranju i programiranju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda učitelj i nastavnik može odstupiti od preporučene postotne zastupljenosti pojedinoga predmetnog područja do 10 %.

U svim se predmetnim područjima razvija komunikacijska jezična kompetencija i potiče se ovladavanje jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem; ujedno se potiče razvoj vokabulara.

Osnovna škola Hrvatski jezik 5. razred – 175 sati godišnje

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.5.1. Učenik govori i razgovara u skladu s interesima, potrebama i iskustvom.	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje različite svrhe govorenja: osobna i javna – primjenjuje različite govorne činove: zahtjev, isprika, zahvala i poziv – razgovara radi razmjene informacija – opisuje u skladu s jednostavnom strukturom – pripovijeda kronološki nižući događaje – razgovijetno govori i točno intonira rečenice 	<ul style="list-style-type: none"> – primjenjuje različite govorne činove i pripovijeda kronološki
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
– tekstovi: vic, razgovorne igre, spontani razgovor, opis osobe, stvaralačko prepričavanje događaja.		
A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.5.2. Učenik sluša tekst, izdvaja ključne riječi i objašnjava značenje teksta.	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje slušanje usmjereno na razumijevanje cjelovitog sadržaja teksta – izdvaja ključne riječi i piše kratke bilješke o slušanome tekstu – prepričava slušani tekst služeći se bilješkama – objašnjava nepoznate riječi na temelju vođenoga razgovora i s pomoću rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> – sluša tekst, izdvaja ključne riječi i piše bilješke
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
– tekstovi: opis, anegdota, radijski i televizijski prilogi.		
A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.5.3. Učenik čita tekst, izdvaja ključne riječi i objašnjava značenje teksta.	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje svrhu čitanja: osobna i javna – uočava sastavne elemente grafičke strukture teksta: naslov, podnaslove, fotografije i/ili ilustracije – izdvaja ključne riječi i piše kratke bilješke – prepričava tekst služeći se bilješkama – objašnjava nepoznate riječi na temelju vođenoga razgovora i zaključivanja iz konteksta – služi se sadržajem i kazalom pojmova u traženju informacija – ovladava osnovnim tehnikama pretraživanja interneta i knjižničnih kataloga 	<ul style="list-style-type: none"> – čita tekst, izdvaja ključne riječi i piše bilješke
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda		
– tekstovi: izvješće, sažetak, uputa; slikovni prikaz podataka.		
A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.5.4. Učenik piše tekstove trodijelne strukture u skladu s temom.	<ul style="list-style-type: none"> – piše sastavak / tekst trodijelne strukture u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom – utvrđuje temu: čita i istražuje o temi u različitim izvorima, povezuje temu sa stečenim znanjem i iskustvom – piše bilješke o temi: u natuknicama navodi podteme razrađujući temu – opisuje osobu navodeći pojedinosti i iskazujući svoj doživljaj osobe – pripovijeda kronološki nižući događaje povezujući rečenice tako da sljedeća proizlazi iz prethodne – služi se novim riječima koje je čuo ili pročitao istražujući o temi – provjerava točnost informacija – točno citira i navodi ime autora – piše veliko početno slovo u jednorječnim i višerječnim imenima: vlastite imenice i posvojni pridjevi, – služi se pravopisom radi poštivanja pravopisne norme – piše u skladu s usvojenim gramatičkim i pravopisnim pravilima 	<ul style="list-style-type: none"> – piše pripovjedne tekstove trodijelne strukture ne postižući cjelovitost teksta i stilsku ujednačenost

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- tekstovi: stvaralačko preporučavanje, e-poruka; školska zadaća
- pravopisni sadržaji: veliko početno slovo u imenima kontinenata, država, naseljenih mjesta i zavičajnih mjesta s obzirom na pripadnost; piše zarez odvajajući usklik i vokativ od ostatka rečenice.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda

A.5.4., A.6.4., A.7.4. i A.8.4.:

Faze procesa pisanja: 1. pripremna faza: prvi susret s temom (misaona priprema), prikupljanje podataka i grade, planiranje (izrada plana); 2. faza pisanja po planu (različite inačice); 3. faza usavršavanja (prepravljanje, ispravljanje, dorada); 4. faza predstavljanja javnosti (uređivanje za objavljivanje, objavljivanje);

Izvori informacija: stručnjaci ili drugi pojedinci, školske ili narodne/gradske knjižnice, internet.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »doobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.5.5. Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o promjenjivim i nepromjenjivim riječima na oglednim i čestim primjerima.	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje morfološke kategorije kojima se uspostavljaju veze među riječima: rod, broj, padež, lice i vrijeme – prepoznaje infinitiv, glagolski pridjev radni, pomoćne glagole – izriče prezent, perfekt i futur I. – razlikuje opće i vlastite imenice, opisne, posvojne i gradivne pridjeve – uočava padeže kao različite oblike iste riječi na čestim i oglednim primjerima – provodi stupnjevanje pridjeva na uporabnoj razini – provodi (i, gdje je potrebno, bilježi) glasovne promjene u riječima – razlikuje nepromjenjive riječi u službi: izricanja okolnosti radnje, odnosa među riječima i povezivanja i preoblike rečenice 	– razlikuje vrste promjenjivih i nepromjenjivih riječi na oglednim i čestim primjerima u oblikovanju teksta

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- morfološke kategorije: rod, broj, padež, lice i vrijeme
- nepromjenjive vrste riječi: prilozi, prijedlozi, veznici, usklici i čestice; promjenjive vrste riječi: glagoli, imenice, pridjevi.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Riječi poredane po čestoti moguće je pronaći u objavljenome Hrvatskome čestotnome rječniku (Moguš, Bratanić i Tadić 1999), na jednome od dvaju korpusa (Hrvatska jezična riznica <http://riznica.ihjj.hr/> i Hrvatski nacionalni korpus www.hnk.ffzg.hr), *hrWaC* <http://nlp.ffzg.hr/resources/corpora/hrwac/> i na ostalim dostupnim elektroničkim korpusima hrvatskoga jezika.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »doobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.5.6. Učenik uočava jezičnu raznolikost hrvatskoga jezika u užem i širem okružju.	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava službenu ulogu i uporabu hrvatskoga jezika i latiničnoga pisma u Republici Hrvatskoj – razlikuje hrvatski standardni jezik od materinskoga jezika, drugoga jezika, jezika nacionalnih manjina te navodi primjere – uspoređuje vlastiti mjesni govor i narječje s hrvatskim standardnim jezikom – prepoznaje i izdvaja riječi mjesnoga govora i narječja, razgovornoga jezika te ih zamjenjuje riječima hrvatskoga standardnog jezika – razlikuje vlastiti mjesni govor i narječje od drugih govora i narječja 	– prepoznaje komunikacijske situacije koje zahtijevaju uporabu standardnoga jezika

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- hrvatski jezik: standardni jezik, narječja, govori; materinski jezik, drugi jezik, jezik nacionalnih manjina, razgovorni jezik.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnog ishoda:

Razvija zavičajni identitet kao dio hrvatske jezične baštine. Dio sadržaja ishoda ostvaruje se u školskoj knjižnici i izvanučioničkoj nastavi, kao što su posjeti tribinama, susretima, zavičajnim muzejima i festivalima na kojima se njeguje zavičajna riječ.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnoga područja Hrvatski jezik i komunikacija

Jezičnim znanjima i jezičnim vještinama poučava se u konkretnim komunikacijskim situacijama da bi se stekla sposobnost djelovanja u stvarnome komunikacijskom okružju. Na temelju stečenoga znanja o jeziku razvija se uporabna funkcija jezika.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »doobar« na kraju razreda
-------------------------	----------------	---

<p>OŠ HJ B.5.1. Učenik obrazlaže doživljaj književnoga teksta, objašnjava uočene ideje povezujući tekst sa svijetom oko sebe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – izražava doživljaj o književnome tekstu – razvija sposobnost fantazijskoga mišljenja: doživljavanjem pročitanaoga izražava vlastite osjećaje, stavove i vrijednosti – komentira i obrazlaže vlastito razumijevanje književnoga teksta – prepoznaje glavne ideje i problematiku književnoga teksta i povezuje ih sa stvarnošću 	<p>– izražava emocionalni doživljaj i razumijevanje književnoga teksta</p>
---	--	--

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Da bi učenik razvio trajnu čitateljsku naviku, preporučuje se zajedničko čitanje kraćih cjelovitih tekstova na satu i u školskoj knjižnici, tj. interakcija: učenik – tekst, učenik – tekst – učenici, učenik – tekst – učitelj te aktivan razgovor u kojem sudjeluju svi učenici. Predmet razgovora treba biti isključivo učenikovo razumijevanje teksta na temelju doživljaja. Pritom se ističe važnost svakoga pojedinačnog mišljenja.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ B.5.2. Učenik razlikuje temeljna žanrovska obilježja književnoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – uočava književnost kao umjetnost riječi – objašnjava razliku između književnih i ostalih tekstova navodeći primjere – razlikuje tekstove prema poetskim, proznim i dramskim obilježjima na osnovi tematike, likova i načina izlaganja, strukture teksta – primjenjuje temeljna književnoteorijska znanja: zvučnost i ritmičnost, stih, strofa; pripovijedanje o događajima, opisivanje, dijalog; sceničnost dramskoga teksta, dijalog, monolog, didaskalije na konkretnim primjerima – prepoznaje jezično-stilska obilježja književnoga teksta na konkretnim primjerima: preneseno značenje, pjesnička slika, epitet, usporedba 	<p>– razlikuje temeljna žanrovska obilježja na osnovi tematike i strukture teksta na poznatim primjerima</p>

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tekstovi: lirska pjesma: domoljubna, pejzažna; dijalektna pjesma; kratka priča, roman za djecu i mlade, igrokaz; strip.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ B.5.3. Učenik obrazlaže vlastiti izbor književnoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – izražava vlastiti doživljaj književnoga teksta – obrazlaže razloge vlastitog izbora književnoga teksta – dijeli vlastito čitateljsko iskustvo predstavljajući pročitani književni tekst prema uputama ili unaprijed postavljenim zadacima 	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Književnoteorijska znanja u službi su proširivanja vlastitog iskustva čitanja i razvijanja pozitivnoga stava prema čitanju.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ B.5.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – oblikuje uratke u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje na temelju jezičnih vještina, aktivnoga rječnika i stečenoga znanja – istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska – poštuje tuđe intelektualno vlasništvo – stvara na narječju / mjesnome govoru, improvizira ili dramatizira tekst i priprema za izvedbu, izražava se pokretom i plesom, crta slikovnicu, ilustrira priču i druge uratke prema vlastitoj zamisli – razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo 	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnome izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Ishod se prati i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja uradak razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.

C. Kultura i mediji

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda

<p>OŠ HJ C.5.1.</p> <p>Učenik razlikuje tiskane medijske tekstove i izdvaja tekstove / sadržaje koji promiču pozitivne vrijednosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje tiskane medijske tekstove prema učestalosti izlaženja: dnevne novine, tjedne, mjesečne i godišnje časopise – uočava uporabu i organizaciju pojedinih sadržajnih i grafičkih elemenata u različitim tiskanim medijskim tekstovima radi prenošenja poruke – prepoznaje kako se grafičkim elementima (naslov, nadnaslov, podnaslov, fotografija/ilustracija, okvir) oblikuje značenje medijske poruke i stvara željeni učinak na primatelja – izdvaja sadržaje koji promiču pozitivne vrijednosti i potiču pozitivne komunikacijske obrasce 	<ul style="list-style-type: none"> – nabraja sadržajne i grafičke elemente tiskanoga medijskoga teksta i prepoznaje pozitivne vrijednosti u medijskim tekstovima
---	---	---

C. Kultura i mediji

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ C.5.2</p> <p>Učenik opisuje značenje popularnokulturnih tekstova u kontekstu svakodnevnoga života.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – uočava vezu teksta i svijeta koji ga okružuje – opisuje značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih sa svakodnevnim životom – uočava priču kao temelj popularnokulturnih tekstova – upoznaje pojam popularne kulture 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje popularnokulturne tekstove sa svakodnevnim životom

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tekstovi: animirani filmovi, videoigre, igrani filmovi, isječci na mrežnim portalima, tj. suvremeni tekstovi s kojima se učenik svakodnevno susreće.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Sadržajima i aktivnostima ovoga ishoda učeniku se predstavlja kultura s gledišta svakodnevnoga života, kultura s društvenoga gledišta, kultura u odnosu na popularnu kulturu i kultura u odnosu prema književnosti i ostalim umjetnostima. Nastoji se promicati senzibilitet za novu, mladu publiku i njihove frekventne žanrove radi razvoja kreativnoga i kritičkoga mišljenja.

Popularna kultura: oblici kreativnih sadržaja koji su dominantni: općedostupni i širokodistribuirani kao i institucionalno podržani u kontekstu glazbene, filmske, novinske, modne industrije

C. Kultura i mediji

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ C.5.3. Učenik posjećuje kulturne događaje u fizičkome i virtualnome okružju.</p>	<p>Preporučeni sadržaji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – posjet kazalištu: kazališne predstave; programi kojima se predstavlja organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici – odlazak u kino i kinoteke – posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće) – posjet institucijama: knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi – posjet festivalima: književni, filmski, znanstveni, obrazovni, tradicijski – posjet tribinama i susreti s književnicima i autorima različitih područja djelovanja – sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja – posjet izložbama – posjet predavanjima u fizičkome i digitalnome okružju – sudjelovanje u projektima – posjet internetskim sadržajima: internetske izložbe, internetske učionice, kulturni portali 	

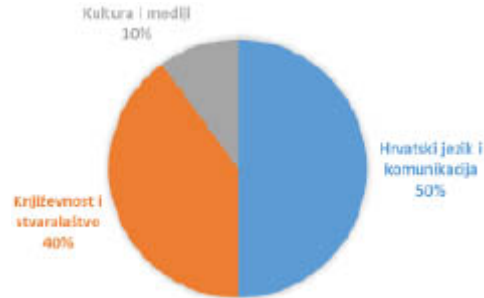
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ishod se ne vrednuje, samo se prati. Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija u smislu neposrednoga iskustvenoga učenja. Ishodom se potiče osobni razvoj te aktivno uključivanje učenika u kulturni i društveni život zajednice.

*Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u
5. razredu OŠ*

U planiranju i programiranju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda učitelj i nastavnik može odstupiti od preporučene postotne zastupljenosti pojedinoga predmetnog područja do 10 %.

U svim se predmetnim područjima razvija komunikacijska jezična kompetencija i potiče se ovladavanje jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem; ujedno se potiče razvoj vokabulara.

Osnovna škola Hrvatski jezik 6. razred – 175 sati godišnje

A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.6.1. Učenik govori i razgovara o pročitanim i poslušanim tekstovima.	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje svrhe govorenja: osobna i javna – kratko izlaže na zadanu temu – razlikuje obrasce vođenja razgovora s obzirom na sugovornika, vrstu i svrhu razgovora: razgovor s vršnjacima ili odraslima, slobodni ili vođeni razgovor – pripovijeda s različitih točaka gledišta – pripovijeda događaje poštujući uzročno-posljedične veze – razlikuje brzinu govorenja: usporena, srednja i ubrzana 	– primjenjuje obrasce vođenja razgovora s obzirom na vrstu i svrhu razgovora i pripovijeda s različitih točaka gledišta
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
– tekstovi: razgovor na temu, izlaganje na temu.		
A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.6.2. Učenik sluša tekst, sažima podatke u bilješke i objašnjava značenje teksta.	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje slušanje usmjereno na cjelovit sadržaj i njegovo razumijevanje i slušanje usmjereno na određene podatke ili poruke – postavlja potpitanja o slušanome tekstu da bi pojasnio razumijevanje – sažima podatke o slušanome tekstu u bilješke i objašnjava značenje teksta – objašnjava značenje nepoznatih riječi na temelju zaključivanja iz konteksta i s pomoću rječnika 	– prepričava slušani tekst
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
– tekstovi: izvješće, sažetak, uputa, kratka priča, radijski i televizijski prilog.		
A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda

<p>OŠ HJ A.6.3.</p> <p>Učenik čita tekst, uspoređuje podatke prema važnosti i objašnjava značenje teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje svrhu čitanja: osobna i javna – dovodi u vezu elemente grafičke strukture sa sadržajem teksta – izdvaja važne podatke iz čitanoga teksta – oblikuje bilješke o čitanome tekstu – sažeto prepričava pročitan tekst na temelju izdvojenih podataka – uspoređuje podatke sličnoga sadržaja pronađene u različitim izvorima i izabire ih prema korisnosti 	<p>– sažeto prepričava pročitan tekst</p>
---	--	---

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tekstovi: izvješće, sažetak, uputa; slikovni prikaz podataka.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ A.6.4.</p> <p>Učenik piše pripovjedne i opisne tekstove prema planu pisanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – izrađuje plan pisanja: sažima prikupljene podatke, uspoređuje podatke prema važnosti, određuje glavni cilj pisanja s obzirom na svrhu pisanja – raspoređuje sadržaj u skladu sa strukturom: dijelove plana oblikuje u manje cjeline – opisuje poštujući redosljed promatranja – opisuje objektivno razvijajući tekst na temelju asocijacija usporedno povezujući rečenice – pripovijeda s različitih gledišta s istaknutim uzročno-posljedičnim vezama – pronalazi podatke u različitim izvorima prema svojim interesima i potrebama – preuzima i upotrebljava različite oblike informacija poštujući načela zaštite intelektualnoga vlasništva – piše veliko početno slovo u jednorječnim i višerječnim imenima 	<p>– piše pripovjedne i opisne tekstove prema planu pisanja</p>

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tekstovi: portret, opis prostora, prepričavanje s promjenom gledišta, pozivnica; školska zadaća

– pravopisni sadržaji: veliko početno slovo u imenima pokrajina, krajeva, dijelova naselja (gradske četvrti, trgovi, ulice, parkovi); piše redne brojeve; piše pravopisne znakove: točka sa zarezom, dvotočka, trotočka i zagrada.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ A.6.5. Učenik oblikuje tekst i primjenjuje jezična znanja o promjenjivim vrstama riječi na oglednim i čestim primjerima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje osobne, posvojne, povratno-posvojnu, povratnu, pokazne i upitne zamjenice – točno upotrebljava u govoru i pismu glagolske imenice, glagolski pridjev trpni; glavne i redne brojeve – upotrebljava u govoru i pismu glagolske oblike za izricanje vremena i načina – provodi (i, gdje je potrebno, bilježi) glasovne promjene u riječima 	<p>– upotrebljava u govoru i pismu zamjenice, brojeve i glagolske oblike</p>

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– morfološke kategorije: rod, broj, lice, glagolske kategorije: vrijeme, način, vid, prijelaznost: povratni glagol

– glagolski oblici za izricanje vremena: aorist, imperfekt, pluskvamperfekt, futur II.; glagolski načini: imperativ, kondicional I., kondicional II. (na razini prepoznavanja); glagolska imenica; glagolski pridjev trpni (na razini prepoznavanja); zamjenice (na razini prepoznavanja); brojevi.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ A.6.6.</p> <p>Učenik uočava jezičnu raznolikost hrvatskoga jezika kroz hrvatsku povijest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje hrvatska narječja i govore – upoznaje se s pojmovima trojezičnosti (staroslavenski, starohrvatski i latinski) i tropismenosti (glagoljica, hrvatska ćirilica/bosančica, latinica) kroz hrvatsku povijest – upoznaje se sa spomenicima hrvatske srednjovjekovne pismenosti i Prvotiskom 	<p>– upoznaje se sa spomenicima hrvatske srednjovjekovne pismenosti i Prvotiskom</p>

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– trojezičnost i tropismenost, hrvatski srednjovjekovni jezični spomenici, prvotisk.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnoga područja Hrvatski jezik i komunikacija:

Jezičnim znanjima i jezičnim vještinama poučava se u konkretnim komunikacijskim situacijama da bi se stekla sposobnost djelovanja u stvarnome komunikacijskom okružju. Na temelju stečenoga znanja o jeziku razvija se uporabna funkcija jezika.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.6.1. Učenik obrazlaže vlastite stavove u vezi s pročitanim tekstom.	<ul style="list-style-type: none"> – uočava kako stavovi i vrijednosti u književnim tekstovima utječu na čitatelje, uspoređuje ih s vlastitim stavovima i vrijednostima – izražava vlastite predodžbe o stvarnosti i uvjerenja na temelju čitateljskoga iskustva – uočava etičku razinu književnoga teksta – opisuje na koji način i u kojoj mjeri književni tekst utječe na oblikovanje njegovih stavova i vrijednosti – prepoznaje različite obrasce ponašanja likova – uočava svrhu književnoga teksta: pobuđivanje osjećaja i ljudske odgovornosti 	– opisuje vlastite predodžbe i iskustva te iskustva izrečena u književnome tekstu

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Da bi učenik razvio trajnu čitateljsku naviku, preporučuje se zajedničko čitanje kraćih cjelovitih tekstova na satu i u školskoj knjižnici, tj. interakcija: učenik – tekst, učenik – tekst – učenici, učenik – tekst – učitelj te aktivan razgovor u kojem sudjeluju svi učenici. Predmet razgovora treba biti isključivo učenikovo razumijevanje teksta na temelju doživljaja. Pritom se ističe važnost svakoga pojedinačnog mišljenja.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.6.2. Učenik obrazlaže značenje književnoga teksta na temelju vlastitoga čitateljskog iskustva i znanja o književnosti.	<ul style="list-style-type: none"> – otkriva značenje teksta na temelju suodnosa motiva i teme – objašnjava događaj, opisuje ulogu likova te mjesto i vrijeme radnje u književnome tekstu – razlikuje pripovjedača u 1. i 3. licu – objašnjava vlastito razumijevanje pjesničkih slika i prenesenoga značenja pridajući mu vlastito značenje – prepoznaje na primjerima različite vrste stihova i strofa – uočava ulogu ponavljanja: asonanca, aliteracija; vrste rime – uočava dramski sukob kao temelj dramske radnje 	– razlikuje na primjerima obilježja proznih, lirskih i dramskih tekstova

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tekstovi: lirska pjesma, crtica, pustolovni roman, dramski tekst; strip, anegdota.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.6.3. Učenik obrazlaže vlastiti izbor književnoga teksta uočavajući svrhu književnoga teksta.	<ul style="list-style-type: none"> – uočava svrhu književnoga teksta: zadovoljstvo, poučavanje o svijetu – uočava da se isti problem može sagledati s različitih gledišta – povezuje književni tekst s društvenim i osobnim kontekstom – opisuje vlastite čitateljske sklonosti i utjecaj na čitateljski ukus – preporučuje književni tekst vršnjacima 	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Književnoteorijska znanja u službi su proširivanja vlastitoga iskustva čitanja i razvijanja pozitivnoga stava prema čitanju.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.6.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.	<ul style="list-style-type: none"> – oblikuje uratke u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje na temelju jezičnih vještina – istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska – snima fotografije prema motivima, snima kratke filmove (isječke), osmišljava kostime i scenografiju, organizira kvizove, oblikuje glagoljično pismo različitim likovnim tehnikama i stvara druge uratke prema vlastitoj zamisli 	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnome izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Ishod se prati i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja uradak razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.

C. Kultura i mediji		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ C.6.1. Učenik uspoređuje različito predstavljanje istih medijskih sadržaja i njihov utjecaj na razvoj mišljenja i stavova.	<ul style="list-style-type: none"> – uočava podjelu na komercijalne i nekomercijalne medije – uočava predstavljanje istih medijskih sadržaja u različitim medijima – objašnjava reakcije različitih primatelja na isti medijski tekst – pretpostavlja o ciljanoj publici na temelju pročitanoga teksta / pogledane predstave / filma / serije – opisuje kako se različitim postupcima, tehnikama te vizualnim i zvučnim znakovima oblikuje značenje medijske poruke i stvara željeni učinak na publiku 	<ul style="list-style-type: none"> – pronalazi primjere istoga medijskog sadržaja u različitim medijima i uočava različito predstavljanje sadržaja

C. Kultura i mediji		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ C.6.2. Učenik objašnjava značenje popularnokulturnih tekstova s obzirom na interese i prethodno iskustvo.	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava vezu teksta i svijeta koji ga okružuje – objašnjava značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih s vlastitim interesima, željama i iskustvom – uočava priču i likove kao temelje popularnokulturnih tekstova, tj. kao objekte znatiželje, svidanja/nesvidanja – izdvaja dijelove popularnokulturnih tekstova koji predstavljaju razlike i različita uvjerenja – uspoređuje vlastita i tuđa mišljenja o popularnokulturnim tekstovima u skladu s dosadašnjim iskustvom – objašnjava pojam popularne kulture na poznatim primjerima popularnokulturnih tekstova 	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje popularnokulturne tekstove kao dio trenutnačne društvene stvarnosti

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tekstovi: stripovi, televizijske emisije, časopisi.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Sadržajima i aktivnostima ovoga ishoda učeniku se predstavlja kultura s gledišta svakodnevnoga života, kultura s društvenoga gledišta, kultura u odnosu na popularnu kulturu i kultura u odnosu prema književnosti i ostalim umjetnostima. Nastoji se promicati senzibilitet za novu, mladu publiku i njihove frekventne žanrove radi razvoja kreativnoga i kritičkoga mišljenja.

C. Kultura i mediji		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ C.6.3. Učenik posjećuje kulturne događaje u fizičkome i virtualnome okružju.	<p>Preporučeni sadržaji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – posjet kazalištu: kazališne predstave; programi kojima se predstavlja organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici – odlazak u kino i kinoteke – posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće) – posjet institucijama: knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi – posjet festivalima: književni, filmski, znanstveni, obrazovni, tradicijski – posjet tribinama i susreti s književnicima i autorima različitih područja djelovanja – sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja – posjet izložbama – posjet predavanjima u fizičkome i digitalnome okružju – sudjelovanje u projektima – posjet internetskim sadržajima: internetske izložbe, internetske učionice, kulturni portali 	

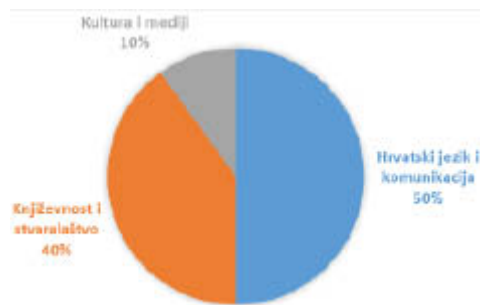
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ishod se ne vrednuje, samo se prati. Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su dobi i interesima učenika, fizičkim okruženjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija u smislu neposrednoga iskustvenoga učenja. Ishodom se potiče osobni razvoj te aktivno uključivanje učenika u kulturni i društveni život zajednice.

*Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u
6. razredu OŠ*

U planiranju i programiranju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda učitelj i nastavnik može odstupiti od preporučene postotne zastupljenosti pojedinoga predmetnog područja do 10 %.

U svim se predmetnim područjima razvija komunikacijska jezična kompetencija i potiče se ovladavanje jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem; ujedno se potiče razvoj vokabulara.

Osnovna škola Hrvatski jezik 7. razred – 140 sati godišnje

A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.7.1. Učenik govori prema planu i razgovara primjenjujući vještine razgovora u skupini.	<ul style="list-style-type: none"> – određuje svrhu govorenja: osobna i javna – govori objektivne pripovjedne tekstove prema planu – razlikuje vještine razgovora u skupini: uvjeravanje, nagovaranje, pregovaranje, raspravljanje – razlikuje spontanu i planiranu komunikaciju – raspravlja spontano i prema unaprijed dogovorenoj temi – obrazlaže vlastito mišljenje i stajalište o različitim temama u skladu s dobi i vlastitim iskustvom – točno naglašava riječi u skladu s naglasnim sustavom hrvatskoga standardnog jezika – povezuje izgovorne cjeline u veće cjeline i rečenice, rečeničnim naglaskom i rečeničnom intonacijom 	– sudjeluje u spontanoj i planiranoj raspravi primjenjujući obilježja razgovora u skupini
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
– tekstovi: izvješće, razgovor u skupini.		
A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.7.2. Učenik sluša tekst, izvodi zaključke i tumači značenje teksta.	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje svrhu slušanja: osobna i javna – razlikuje empatijsko slušanje: usmjereno na razumijevanje govornikovih osjećaja i potreba, od drugih vrsta slušanja – razlikuje bitne od nebitnih podataka u slušanome tekstu – organizira i interpretira podatke iz slušanoga teksta te ih sažima u različite vrste bilježaka – parafrazira slušani tekst – donosi niz zaključaka da bi oblikovao smisao slušanoga teksta – objašnjava značenje nepoznatih riječi iz slušanoga teksta služeći se rječnicima 	– sluša tekst i sažima bitne podatke u različite vrste bilježaka

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tekstovi: objašnjenje, komentar; radijska i televizijska emisija.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.7.3. Učenik čita tekst, izvodi zaključke i tumači značenje teksta.	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava svrhu čitanja: osobna i javna – uočava grafičku strukturu teksta – objašnjava svrhu slikovnih elemenata – razlikuje slične podatke u čitanome tekstu – pojednostavnjuje složene podatke iz čitanoga teksta – organizira i interpretira podatke iz čitanoga teksta i sažima ih u različite vrste bilježaka – pronalazi dokaze i potkrepljuje zaključke do kojih je došao čitanjem – izabire odgovarajuće izvore za istraživanje informacija u skladu sa zadatkom – objašnjava značenje nepoznatih riječi služeći se rječnicima 	– čita tekst i sažima bitne podatke u različite vrste bilježaka

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tekstovi: objašnjenje, komentar; obrazac, broičani prikaz podataka.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.7.4. Učenik piše objektivne pripovjedne tekstove u skladu s temom i prema planu.	<ul style="list-style-type: none"> – pripovijeda objektivno: promatra i prati događaj, zapaža tijek događaja i uključenost sudionika događaja poštujući točnost i istinitost činjenica – odgovara na pitanja tko sudjeluje u događaju, što se događa, gdje se i kada događa i koji je uzrok događaja (zašto i kako?) – poštuje načelo sažetosti, potpunosti, aktualnosti, točnosti i uvjerljivosti – ponovno čita i pregledava napisani tekst radi usavršavanja teksta služeći se pravopisom i rječnicima – uočava i izostavlja suvišne riječi (pleonazme) u govoru i pismu – razlikuje činjenice od mišljenja i stavova – uspoređuje informacije iz različitih izvora radi procjene pouzdanosti, točnosti i autorstva – selektivno i kritički preuzima informacije iz različitih izvora – piše veliko početno slovo u jednorječnim i višerječnim imenima – razlikuje upravni i neupravni govor u pismu 	– piše objektivne pripovjedne tekstove odgovarajući na pet temeljnih pitanja

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tekstovi: vijest, komentar, izvješće, pismo, obavijest; školska zadaća

– pravopisni sadržaji: veliko početno slovo: ustanove, društva, pokreti, epohe, povijesni događaji; piše zarez: nizanje, naknadno dodavanje, umetanje i isticanje; piše česte kratice i pokrate; točno piše pravopisne znakove u rečenici: dvotočka, navodnici, polunavodnici, crtica, spojnica, kosa crta.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.7.5. Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o sintaktičkom ustrojstvu rečenice na oglednim i čestim primjerima.	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava sintaktičko ustrojstvo rečenice na oglednim i čestim primjerima – razlikuje značenje i službu padeža u rečenici – objašnjava stilski neobilježeni i stilski obilježeni red riječi u rečenici na oglednim i čestim primjerima – razlikuje glasovne promjene: sibilizacija, palatalizacija, jotacija, nepostojani a – provodi (i, gdje je potrebno, bilježi) glasovne promjene u riječima – imenuje naglaske u hrvatskome standardnom jeziku 	– opisuje sintaktičko ustrojstvo rečenice na čestim i oglednim primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– zamjenice, glasovne promjene, sintaktičko ustrojstvo rečenice: predikat, subjekt, objekt (glagoli po predmetu radnje), priložne oznake: mjesto, vrijeme, način, uzrok; atribut, apozicija.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.7.6. Učenik imenuje tekstove i događaje važne za razvoj hrvatskoga jezika kroz hrvatsku povijest.	<ul style="list-style-type: none"> – uočava povezanost i uvjetovanost razvoja hrvatskoga jezika s razvojem nacionalnog identiteta i kulture – upoznaje se s tekstovima i događajima važnima za razvoj hrvatskoga jezika: prvi hrvatski rječnik, prva hrvatska gramatika – upoznaje se sa značajkama i vodećim ličnostima ilirskoga pokreta – upoznaje se s događajima i ličnostima važnima za razvoj hrvatskoga jezika u 20. stoljeću – istražuje suvremene jezične priručnike radi upoznavanja suvremene leksikografije i uočava brojnost jezičnih priručnika 	– imenuje događaje i tekstove važne za razvoj hrvatskoga jezika
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
– prvi hrvatski rječnik, prva hrvatska gramatika.		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnoga područja Hrvatski jezik i komunikacija:		
Jezičnim znanjima i jezičnim vještinama poučava se u konkretnim komunikacijskim situacijama da bi se stekla sposobnost djelovanja u stvarnome komunikacijskom okružju. Na temelju stečenoga znanja o jeziku razvija se uporabna funkcija jezika.		
Jezični priručnici: u tiskanom i digitalnom obliku: rječnik, gramatika, pravopis, jezični savjetnik.		
B. Književnost i stvaralaštvo		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.7.1. Učenik vrednuje književni tekst tumačeći utjecaj književnoga teksta na oblikovanje stavova i vrijednosti.	<ul style="list-style-type: none"> – stavlja u odnos uzroke i posljedice u književnome tekstu – uspoređuje vlastite spoznaje o svijetu i prikaz svijeta u književnome tekstu – uočava tematizira li tekst pojave i doživljaje koje može prepoznati u vlastitom okružju – uočava estetska obilježja književnoga teksta u odnosu na ostale tekstove – obrazlaže etičku i idejnu razinu književnoga teksta – uspoređuje djela slične tematike – vrednuje književni tekst – argumentira vlastita zapažanja o književnom tekstu povezujući ih sa stečenim znanjem i iskustvom – objašnjava na koji način i u kojoj mjeri književni tekst utječe na oblikovanje njegovih stavova i vrijednosti 	– objašnjava utjecaj književnih tekstova na promjenu vlastitih predodžbi o svijetu
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
Da bi učenik razvio trajnu čitateljsku naviku, preporučuje se zajedničko čitanje kraćih cjelovitih tekstova na satu i u školskoj knjižnici, tj. interakcija: učenik – tekst, učenik – tekst – učenički, učenik – tekst – učitelj te aktivan razgovor u kojem sudjeluju svi učenici. Predmet razgovora treba biti isključivo učenikovo razumijevanje teksta na temelju doživljaja. Pritom se ističe važnost svakoga pojedinačnog mišljenja.		
B. Književnost i stvaralaštvo		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.7.2. Učenik tumači književni tekst na temelju čitateljskoga iskustva i usporedbe s drugim tekstovima primjenjujući znanja o književnosti.	<ul style="list-style-type: none"> – uočava umjetničku ulogu književnosti koja ima kulturnu i estetsku vrijednost – imenuje i opisuje pripovjedne događaje u kronološkome slijedu – prepoznaje strukturu književnoga teksta: fabula i kompozicija književnoga teksta; stih i strofa kao jedinstven i samostalan pjesnički oblik i primjenjuje dosad stečena znanja o književnosti – razlikuje pripovjedača (u 1. i 3. licu) od pisca – prepoznaje i navodi primjere jezično-stilskih obilježja književnoga teksta: hiperbola, retoričko pitanje, metafora 	– obrazlaže značenje književnoga teksta s obzirom na vlastito čitateljsko iskustvo i žanrovska obilježja
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
– tekstovi: lirska pjesma: ljubavna; novela, kriminalistički roman, romansirana biografija, autobiografija, komedija; strip.		
B. Književnost i stvaralaštvo		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.7.3. Učenik obrazlaže vlastiti izbor književnih tekstova za čitanje s obzirom na tematsku i žanrovsku pripadnost.	<ul style="list-style-type: none"> – izražava vlastiti doživljaj književnoga teksta – obrazlaže razloge vlastitoga izbora književnih tekstova – obrazlaže žanrove na temelju tematike, likova i načina izlaganja 	

	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava svestremenske općeljudske poruke književnoga teksta – stvara zajednički popis književnih tekstova prema kriteriju žanra, autora, tematike i sl. 	
--	---	--

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Književnoteorijska znanja u službi su proširivanja vlastitoga iskustva čitanja i razvijanja pozitivnoga stava prema čitanju.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ B.7.4.</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – oblikuje uratke u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje na temelju usvojenih jezičnih vještina – istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska – snima radiopriloge, izvodi monolog, sudjeluje u sudnici i paralaonici, organizira tematsku izložbu, istražuje književnu i jezičnu baštinu i stvara druge uratke prema vlastitoj zamisli – razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo 	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnome izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Ishod se prati i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja uradak razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.

C. Kultura i mediji

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ C.7.1.</p> <p>Učenik obrazlaže pozitivan i negativan utjecaj različitih medijskih tekstova na razvoj stavova i vrijednosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava svoju reakciju na medijski tekst – uspoređuje reakcije različitih primatelja na isti medijski tekst – suprotstavlja se stereotipima, predrasudama, pristranosti, prikrivenoj i otvorenoj diskriminaciji i govoru mržnje – opisuje usklađenost i svrhovitost elemenata medijske poruke / medijskih tekstova / sadržaja u različitim časopisima 	<ul style="list-style-type: none"> – uspoređuje različite reakcije na isti medijski tekst i uočava pozitivne i negativne utjecaje medijskih tekstova

C. Kultura i mediji

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ C.7.2. Učenik obrazlaže značenje popularnokulturnih tekstova s obzirom na društveni i ekonomski kontekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – tumači vezu teksta i svijeta koji ga okružuje – opisuje ulogu popularne glazbe u izražavanju temeljnih pitanja mladenačkoga identiteta – obrazlaže značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih s društvenim i ekonomskim okruženjem (npr. biografije poznatih koje prikazuju društvenu i ekonomsku raslojenost) – tumači priču i likove kao temelje popularnih tekstova, tj. kao objekte divljenja ili osude – izdvaja dijelove teksta koji predstavljaju predrasude i stereotipe – objašnjava postojanje različitih, njemu poznatih supkultura – uspoređuje popularnu kulturu s tzv. visokom umjetnošću na poznatim primjerima iz književnosti ili drugih umjetnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje popularnokulturne tekstove s društvenim i ekonomskim okruženjem

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tekstovi: tekstovi popularne glazbe, tinejdžerski časopisi.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda

Sadržajima i aktivnostima ovoga ishoda učeniku se predstavlja kultura s gledišta svakodnevnoga života, kultura s društvenoga gledišta, kultura u odnosu na popularnu kulturu i kultura u odnosu prema književnosti i ostalim umjetnostima. Nastoji se promicati senzibilitet za novu, mladu publiku i njihove frekventne žanrove sa svrhom razvoja kreativnoga i kritičkoga mišljenja.

Potrebno je paziti na: usklađenost naslova sa sadržajem teksta, odnos fotografije i ilustracije s tekstem, svrha izdvajanja teksta u okvir, vizualni znakovi za privlačenje pozornosti, svrha različitih umetnutih priloga u časopisu

C. Kultura i mediji

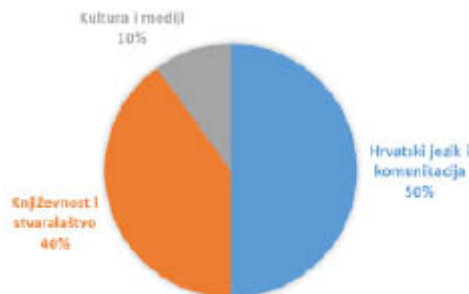
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda

<p>OŠ HJ C.7.3. Učenik posjećuje kulturne događaje u fizičkome i virtualnome okružju.</p>	<p>Preporučeni sadržaji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – posjet kazalištu: kazališne predstave; programi kojima se predstavlja organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici – odlazak u kino i kinoteke – posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće) – posjet institucijama: knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi – posjet festivalima: književni, filmski, znanstveni, obrazovni, tradicijski – posjet tribinama i susreti s književnicima i autorima različitih područja djelovanja – sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja – posjet izložbama – posjet predavanjima u fizičkome i digitalnome okružju – sudjelovanje u projektima – posjet internetskim sadržajima: internetske izložbe, internetske učionice, kulturni portali 	
<p style="text-align: center;">Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>Ishod se ne vrednuje, samo se prati. Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su dobi i interesima učenika, fizičkim okruženjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija u smislu neposrednoga iskustvenoga učenja. Ishodom se potiče osobni razvoj te aktivno uključivanje učenika u kulturni i društveni život zajednice.</p>		

Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u 7. razredu OŠ

U planiranju i programiranju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda učitelj i nastavnik može odstupiti od preporučene postotne zastupljenosti pojedinoga predmetnog područja do 10 %.

U svim se predmetnim područjima razvija komunikacijska jezična kompetencija i potiče se ovladavanje jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem; ujedno se potiče razvoj vokabulara.

Osnovna škola Hrvatski jezik 8. razred – 140 sati godišnje

A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda

<p>OŠ HJ A.8.1.</p> <p>Učenik govori i razgovara u skladu sa svrhom govorenja i sudjeluje u planiranoj raspravi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - govori tekst u skladu sa svrhom govorenja - izvodi prethodno pripremljenu prezentaciju različitih sadržaja uz vizualna pomagala - primjenjuje vještine razgovora u skupini - raspravlja spontano ili u planiranoj i pripremljenoj raspravi - razgovijetno govori primjenjujući govorne vrednote - izbjegava pogreške u govoru, zastajkivanja, samoispravljanja, izbjegava zamuckivanje i poštalice - uživljava se u sadržaj govoreći s uvjerenjem 	<ul style="list-style-type: none"> - izlaže na zadanu/odabranu temu jasno i sustavno te sudjeluje u spontanoj i planiranoj raspravi
--	---	--

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- tekstovi: prezentacija (PowerPoint, Prezi i dr.), planirana rasprava, okrugli stol, parlaonica.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ A.8.2.</p> <p>Učenik sluša tekst, prosuđuje značenje teksta i i povezuje ga sa stečenim znanjem i iskustvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst u različite svrhe: osobna i javna - razlikuje kritičko slušanje: usmjereno na procjenu slušanoga teksta, od drugih vrsta slušanja - procjenjuje podatke iz slušanoga teksta - sintetizira sadržaj slušanoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst i sintetizira sadržaj slušanoga teksta
	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje slušani tekst i proširuje njegovo značenje na temelju stečenoga znanja i iskustva - objašnjava značenje nepoznatih riječi služeći se različitim izvorima: živa riječ, narodna i školska knjižnica, internet 	

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- tekstovi: znanstveno-popularno predavanje, vijest, radijska i televizijska emisija.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ A.8.3.</p> <p>Učenik čita tekst, prosuđuje značenje teksta i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst u različite svrhe: osobna i javna - uočava kako slikovni elementi i grafička struktura teksta utječu na razumijevanje teksta - organizira i objedinjuje važne podatke iz čitanoga teksta u sažetak - stvara vizualne prikaze (npr. plakate), grafičke organizatore (npr. Vennov dijagram, strukturirane mape) sintetizirajući sadržaj pročitana teksta - uspoređuje podatke iz različitih izvora radi procjene pouzdanosti, točnosti i autorstva u skladu sa zadatkom - prosuđuje čitani tekst na temelju prethodnoga znanja i iskustva - proširuje značenje čitanoga teksta čitajući nove tekstove iste ili slične tematike - objašnjava značenje nepoznatih riječi služeći se različitim izvorima 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst i sintetizira sadržaj pročitana teksta stvarajući vizualne prikaze i grafičke organizatore

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- tekstovi: znanstveno-popularni članak, vijest, prikaz; tablični prikaz podataka.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ A.8.4.</p> <p>Učenik piše raspravljačke tekstove u skladu s temom i prema planu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pristupa temi s istraživačkoga, problemskog i kritičkog gledišta te nudi moguća rješenja - istražuje temu uzimajući u obzir različite dokaze, primjere i iskustva - jasno izražava stav i oblikuje temu iznoseći predodžbe, misli, znanja, asocijacije, stavove, prosudbe, iskustva i osjećaje - određuje način pristupa temi i s tim usklađuje stilski izraz - piše tekst s prepoznatljivom komunikacijskom funkcijom u kojem dolaze do izražaja: svjesnost i proces razlaganja zamisli - doraduje, skraćuje i jezično dotjeruje tekst za predstavljanje - izabire slikovni materijal koji pojašnjava tekst koji piše - piše tekst u zadanim veličinama s obzirom na vrijeme i dužina teksta - piše veliko početno slovo u jednorječnim i višerječnim imenima - točno piše pravopisne znakove u rečenici 	<ul style="list-style-type: none"> - piše raspravljački tekst izražavajući vlastiti stav

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- tekstovi: osvrt, problemski članak, prezentacija (PowerPoint, Prezi i dr.), životopis, osvrt; školska zadaća
- pravopisni sadržaji: veliko početno slovo: blagdani, praznici, kulturne, umjetničke, političke, znanstvene i druge društvene priredbe; pravopisni znakovi: izostavnik, upitnik s uskličnikom i uskličnikom; zarez u nezavisnosloženim i zavisnosloženim rečenicama.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.8.5. Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o rečenicama po sastavu na oglednim i čestim primjerima.	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje jednostavne i složene rečenice – objašnjava složene rečenice s obzirom na broj predikata i s obzirom na vrstu sklapanja surečenica – razlikuje vrste nezavisnosloženih rečenica – razlikuje odnosne i neodređene zamjenice u službi vezničkih riječi – priložnu rečenicu izriče glagolskim priložima (preoblika) – razlikuje vrste zavisnosloženih rečenica 	– razlikuje jednostavne od složenih rečenica na temelju gramatičkog ustrojstva

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- rečenica po sastavu, nezavisnosložena rečenica, zavisnosložena rečenica: predikatna, subjektivna, atributna, (vrste zavisnosloženih rečenica), mjesna, vremenska, namjerna, načinska, uzročna, uvjetna (vrste priložnih rečenica); glagolski prilozi.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ A.8.6. Učenik uspoređuje različite odnose među riječima te objašnjava njihovo značenje u različitim kontekstima.	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava značenja riječi i njihovu ulogu u rečenici radi razumijevanja i stvaranja tekstova – prepoznaje različite uloge istoznačnih i suprotnih riječi u kontekstu – objašnjava česte frazeme i funkcionalno ih uklapa u vlastiti govor – prepoznaje pleonazme kao suvišne riječi u govoru i pismu – uočava posuđenice i riječi iz stranih jezika – objašnjava značenje i svrhu neologizama – služi se hrvatskim jezičnim savjetnicima u tiskanome i digitalnome obliku (npr. posjećuje mrežne stranice jezičnoga sadržaja: savjetnik.ihjj.hr; bolje.hr, struna.ihjj.hr, rjecnik.neologizam.ffzg.unizg.hr i sl.) 	– objašnjava značenje riječi s obzirom na kontekst

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- frazemi, pleonazmi, neologizmi, sinonimi, antonimi, posuđenice.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnoga područja Hrvatski jezik i komunikacija:

Jezičnim znanjima i jezičnim vještinama poučava se u konkretnim komunikacijskim situacijama da bi se stekla sposobnost djelovanja u stvarnome komunikacijskom okružju. Na temelju stečenoga znanja o jeziku razvija se uporabna funkcija jezika.

Jezični savjetnici: npr. posjećuje mrežne stranice jezičnoga sadržaja: savjetnik.ihjj.hr; bolje.hr, struna.ihjj.hr, rjecnik.neologizam.ffzg.unizg.hr i sl.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ HJ B.8.1. Učenik obrazlaže odnos proživljenoga iskustva i iskustva stečenoga čitanjem književnih tekstova.	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje vlastiti spoznajni i osjećajni doživljaj da bi stvorio cjelovitu sliku o književnome tekstu – uočava da je u književnome tekstu riječ o svijetu i čovjeku – rješava različite problemske vršnjačke situacije pomoću različitih oblika priča – izražava vlastitu procjenu etičke, estetske i idejne razine književnoga teksta – uspoređuje književne tekstove istoga ili različitih autora, iste književne vrste i tematike – uspoređuje književni tekst s njegovim prilagodbama u drugim medijima 	– stavlja u odnos proživljeno iskustvo i iskustvo stečeno čitanjem književnih tekstova navodeći konkretne primjere

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Da bi učenik razvio trajnu čitateljsku naviku, preporučuje se zajedničko čitanje kraćih cjelovitih tekstova na satu i u školskoj knjižnici, tj. interakcija: učenik – tekst, učenik – tekst – učenici, učenik – tekst – učitelj te aktivan razgovor u kojem sudjeluju svi učenici. Predmet razgovora treba biti isključivo učenikovo razumijevanje teksta na temelju doživljaja. Pritom se ističe važnost svakoga pojedinačnog mišljenja.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda

<p>OŠ HJ B.8.2. Učenik interpretira književni tekst na temelju vlastitoga čitateljskog iskustva i znanja o književnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – uočava višeslojnost književnoga teksta: jezična, sadržajna, značenjska i stilistička – raspravlja o likovima na temelju izgleda, osobina, govora, razmišljanja, emocionalnih i psihičkih reakcija i društvenog statusa – obrazlaže važnost osobnog i društvenog konteksta i odnosa s drugim tekstovima za cjelovitije razumijevanje književnoga teksta – objašnjava obilježja poetskoga, proznog i dramskog teksta te njihove višeznačnosti i primjenjuje dosad stečena književnoteorijska znanja 	<p>– interpretira književni tekst prema unaprijed zadanim smjernicama i dovodi ga u vezu s osobnim kontekstom</p>
--	--	---

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tekstovi: lirska pjesma: socijalna, misaona; socijalna pripovijetka, kratka priča, povijesni, znanstvenofantastični roman, predaja; dramski tekst; strip.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ B.8.3. Učenik prosuđuje samostalno izabrani književni tekst i uočava svrhu i obilježja pripadajućega žanra i autora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – izražava vlastiti doživljaj književnoga teksta – uočava zajedničke karakteristike omiljenoga žanra i omiljenih autora – uočava svrhu književnoga teksta koji poučava, zabavlja i potiče različite refleksije – prepoznaje svevremenske i općeljudske vrijednosti i ideje koje prenosi književni tekst – argumentirano raspravlja o vrijednostima izabranih književnih tekstova – uvažava različite književne ukuse 	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Književnoteorijska znanja u službi su proširivanja vlastitoga iskustva čitanja i razvijanja pozitivnoga stava prema čitanju.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ B.8.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – oblikuje uratke u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje na temelju usvojenih jezičnih vještina – istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska – piše osvrt na kulturni događaj, uređuje razredne novine, izrađuje godišnjak razrednog odjela, izrađuje različite priručnike, organizira književne večeri i stvara druge uratke prema vlastitoj zamisli – razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo 	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnome izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Ishod se prati i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja uradak razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.

C. Kultura i mediji

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>OŠ HJ C.8.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova radi komercijalizacije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – uočava sliku stvarnosti koju predstavljaju mediji radi komercijalizacije i uspoređuje ju s vlastitom slikom stvarnosti – objašnjava utjecaj medijskih poruka na oblikovanje vlastitih stavova – samostalno izabire i prerađuje medijske poruke za stvaranje pretpostavki i donošenje odluka – uočava internet kao platformu: internet kao medij svih medija – uočava sastavne elemente hipermedije: međusobno povezani tekst, slika, video i zvuk – služi se poveznicama koje proširuju sadržaj teksta 	<p>– uočava razliku između slike stvarnosti koju nude mediji i uspoređuje ju s vlastitim viđenjem stvarnosti</p>

C. Kultura i mediji

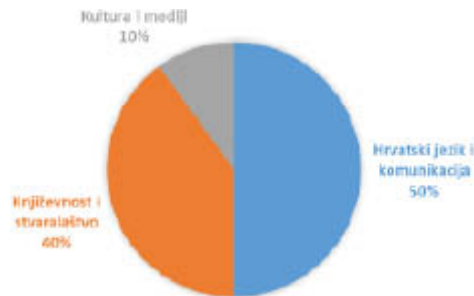
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda

OŠ HJ C.8.2. Učenik prosuđuje popularnokulturne tekstove s obzirom na književni kontekst i kontekst ostalih umjetnosti.	<ul style="list-style-type: none"> – obrazlaže vezu teksta i svijeta koji ga okružuje – prosuđuje značenje popularnokulturnih tekstova povezujući ih s društvenim, ekonomskim i kulturnim okruženjem – tumači priču i likove kao temelje popularnokulturnih tekstova, tj. kao objekte identifikacije – objašnjava postojanje različitih, njemu poznatih supkultura (gejmeri, šminker, emoi, hipsteri...) – uspoređuje popularnu kulturu s tzv. visokom kulturom na poznatim primjerima iz književnosti ili drugih umjetnosti 	– objašnjava popularnokulturne tekstove u kontekstu vlastitoga društvenog okružja
<p style="text-align: center;">Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>– tekstovi: suvremeni tekstovi s kojima se učenik svakodnevno susreće.</p>		
<p style="text-align: center;">Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>Sadržajima i aktivnostima ovoga ishoda učeniku se predstavlja kultura s gledišta svakodnevnoga života, kultura s društvenoga gledišta, kultura u odnosu na popularnu kulturu i kultura u odnosu prema književnosti i ostalim umjetnostima. Nastoji se promicati senzibilitet za novu, mladu publiku i njihove frekventne žanrove radi razvoja kreativnoga i kritičkoga mišljenja.</p>		
C. Kultura i mediji		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobro« na kraju razreda
OŠ HJ C.8.3. Učenik posjećuje kulturne događaje u fizičkome i virtualnome okružju.	<p>Preporučeni sadržaji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – posjet kazalištu: kazališne predstave; programi kojima se predstavlja organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici – odlazak u kino i kinoteke – posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće) – posjet institucijama: knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi – posjet festivalima: književni, filmski, znanstveni, obrazovni, tradicijski – posjet tribinama i susreti s književnicima i autorima različitih područja djelovanja – sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja – posjet izložbama – posjet predavanjima u fizičkome i digitalnome okružju – sudjelovanje u projektima – posjet internetskim sadržajima: internetske izložbe, internetske učionice, kulturni portali 	
<p style="text-align: center;">Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>Ishod se ne vrednuje, samo se prati. Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su dobi i interesima učenika, fizičkim okruženjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija u smislu neposrednoga iskustvenoga učenja. Ishodom se potiče osobni razvoj te aktivno uključivanje učenika u kulturni i društveni život zajednice.</p>		

*Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u
8. razredu OŠ*

U planiranju i programiranju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda učitelj i nastavnik može odstupiti od preporučene postotne zastupljenosti pojedinoga predmetnog područja do 10 %.

U svim se predmetnim područjima razvija komunikacijska jezična kompetencija i potiče se ovladavanje jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem; ujedno se potiče razvoj vokabulara.

Gimnazija Hrvatski jezik 1. razred – 140 sati godišnje

A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
SŠ HJ A.1.1. Učenik opisuje i pripovijeda u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.	<ul style="list-style-type: none"> – određuje temu, oblik, svrhu (javna i osobna) i namjenu govornoga teksta: informiranje, uvjeravanje i pregovaranje – razlikuje monološke i dijaloške vrste govornih tekstova s obilježjima opisnoga i pripovjednog diskursa – prepoznaje različite izvore informacija za pripremu teksta i primjenjuje ih u oblikovanju teksta – odabire informacije u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja i provjerava njihovu važnost i točnost – objašnjava svojim riječima obilježja administrativnoga i publicističkog stila na primjerima različitih vrsta tekstova – oblikuje natuknice, nacrt i logično strukturiran tekst prema obilježjima vrste teksta koji govori – govori i razgovara u skladu s govornom ulogom – razgovara prema obrascima razgovora u skupini: uvjeravanja i pregovaranja – samostalno primjenjuje pravogovorna pravila hrvatskoga standardnoga jezika uvažavajući verbalne i neverbalne vrednote govorenoga jezika s obzirom na funkcionalni stil teksta 	– prema smjernicama govori u skladu s temom i oblikom govornoga teksta
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: – pripovijedanje, opisivanje; jezična i strukturna obilježja opisa i pripovijedanja; natuknica, publicistički stil, administrativni stil.		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Učenik govori najmanje jedan monološki tekst i sudjeluje u najmanje jednom dijaloškom tekstu s obilježjima opisnoga i pripovjednog diskursa: izvješće i intervju. Preporučeni su tekstovi: vijest, izvješće, opis, reportaža, putopis, životopis, intervju, razgovor o temi, tekst s poveznicama (hipertekst), autobiografija.		
A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
SŠ HJ A.1.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom opisne i pripovjedne tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje govorne i razgovorne vrste tekstova s obilježjima opisnoga i pripovjednog diskursa različitih funkcionalnih stilova i oblika i iz različitih izvora u skladu s određenom svrhom slušanja (javna, osobna) i namjeni (informiranje, uvjeravanje) – analizira strukturna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta – opisuje jezična i govorna obilježja slušanoga teksta – objašnjava informacije i ideje i procjenjuje njihovu valjanost u skladu sa svrhom slušanja – vodi bilješke i postavlja pitanja radi razjašnjavanja i razumijevanja – oblikuje govoreni i/ili pisani tekst na temelju slušanja 	– opisuje osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te analizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Učenik sluša najmanje dva opisna ili pripovjedna teksta prema odabiru nastavnika. Preporučeni su tekstovi: vijest, izvješće, opis, reportaža, putopis, životopis, intervju, razgovor o temi, tekst s poveznicama (hipertekst), autobiografija.		
A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda

<p>SŠ HJ A.1.3.</p> <p>Učenik čita u skladu s određenom svrhom opisne i pripovjedne tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje tekstove s obilježjima opisnoga i pripovjednog diskursa različitih oblika i funkcionalnih stilova i iz različitih izvora u skladu s određenom svrhom čitanja (javna, osobna) i namjeni (informiranje, uvjeravanje, pregovaranje) - objašnjava strukturna obilježja teksta pripadajućega funkcionalnog stila i oblika - izdvaja informacije u skladu sa svrhom čitanja - razlikuje informacije po važnosti - određuje glavne ideje u tekstu - objašnjava osnovna i prenesena značenja 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te opisuje informacije i ideje
---	---	---

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik čita najmanje dva opisna ili pripovjedna teksta prema odabiru nastavnika.

Preporučeni su tekstovi s obilježjima opisnoga i pripovjednog diskursa za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: vijest, izvješće, tehnički ili objektivni opis, reportaža, putopis, životopis, intervju, razgovor o temi, tekst s poveznicama (hipertekst), autobiografija.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.1.4.</p> <p>Učenik piše tekstove opisnoga i pripovjednog diskursa u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - planira pisanje tekstova s obilježjima opisnoga i pripovjednoga diskursa u skladu s određenom strukturom, oblikom te administrativnim i publicističkim funkcionalnim stilom - istražuje različite izvore informacija i primjenjuje ih pri oblikovanju teksta: prikuplja, razvrstava i povezuje informacije i ideje u skladu s temom i svrhom pisanja - služi se informacijama poštujući prava intelektualnoga vlasništva - razlikuje jezična i strukturna obilježja opisnoga i pripovjednog diskursa - oprimjeruje obilježja administrativnoga i publicističkog stila - oblikuje sadržajno i logički povezan tekst primjenjujući jezična i strukturna obilježja pripovjednoga i opisnoga diskursa - primjenjuje pravopisna i jezična pravila hrvatskoga standardnog jezika i obilježja funkcionalnoga stila teksta koji oblikuje 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama piše vezani tekst pripovjednoga i opisnog diskursa i ostvaruje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- pripovijedanje, opisivanje; jezična i strukturna obilježja opisa i pripovijedanja; natuknica; plan pisanja vezanoga teksta opisnoga i pripovjednog diskursa; obilježja administrativnoga i publicističkog stila

- pravopisni sadržaji: pisanje vlastitih imena (osobnih i zemljopisnih), pisanje određenih i neodređenih pridjeva, pisanje brojeva, pisanje složenih glagolskih oblika.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik piše najmanje tri opisna ili pripovjedna teksta: vezani tekst pripovjednoga i opisnog diskursa, putopis, životopis.

Preporučeni su tekstovi: vijest, izvješće, opis, reportaža, putopis, životopis, intervju, autobiografija, vezani tekst pripovjednoga i opisnog diskursa.

Sadržaji odgojno-obrazovnih ishoda A.1.1., A.1.2., A.1.3. i A.1.4. integracijski su povezani s nastavnim područjima književnost i stvaralaštvo i kultura i mediji i s ostalim ishodima nastavnoga područja hrvatski jezik i komunikacija.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.1.5.</p> <p>Učenik analizira morfosintaktička obilježja riječi u rečenici i primjenjuje znanja pri oblikovanju teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava rečenicu kao sintaktičku i komunikacijsku jedinicu - objašnjava riječ kao morfološku i sintaktičku jedinicu - raščlanjuje rečenicu na nezavisne i zavisne rečenične članove - određuje uloge i gramatičke veze među sastavnicama sintagme - opisuje sintaktičku službu i značenja promjenjivih i nepromjenjivih riječi u rečenici - razlikuje apsolutnu i relativnu uporabu glagolskih vremena i načina - objašnjava subjektno-predikatnu sročnost - primjenjuje morfosintaktička znanja o vrstama riječi pri oblikovanju teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje morfosintaktička obilježja promjenjivih i nepromjenjivih riječi

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda

Usvajanje je morfosintaktičkih znanja na metajezičnoj razini u gimnazijama usmjereno razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svijesti o hrvatskome jeziku.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
-------------------------	----------------	---

<p>SŠ HJ A.1.6.</p> <p>Učenik analizira značenjske odnose među riječima pomoću rječnika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje strukturu jezičnoga znaka - razlikuje jednoznačnost od višeznačnosti i potkrepljuje ju primjerima - objašnjava uzroke i posljedice višeznačnosti te načine postanka - razlikuje osnovno i izvedeno te denotativno i konotativno značenje leksema u zadanome kontekstu - razlikuje osnovna i prenesena značenja: metaforu, metonimiju i oksimoron - tumači leksičko-semantičke odnose u zadanom kontekstu - opisuje strukturu rječničkoga članka - služi se rječnicima pri razvijanju vokabulara 	<p>- opisuje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta i opisuje vrste rječnika</p>
--	--	--

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- jezični rječnici općega i ograničenoga leksičkog sloja
- leksičko-semantički odnosi: sinonimija, homonimija, antonimija, hiperonimija i hiponimija u zadanom kontekstu.

Preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Usvajanje je leksičkih znanja na metajezičnoj razini u gimnazijama usmjereno razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svijesti o hrvatskome jeziku.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.1.7.</p> <p>Učenik objašnjava razliku između hrvatskoga jezika kao sustava govora i hrvatskoga standardnog jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava odnos između jezika, govora i pisma - opisuje genetsku pripadnost hrvatskoga jezika jezičnoj porodici - navodi svojstva hrvatskoga standardnog jezika - navodi i opisuje vrste jezične norme hrvatskoga standardnog jezika - opisuje razliku između standardnoga jezika i supstandardnih idioma - razlikuje hrvatski kao materinski jezik, kao manjinski jezik i kao drugi jezik - prepoznaje hrvatski jezik i njegove govore kao dio narodnog identiteta - prepoznaje hrvatski jezik kao dio nacionalnog identiteta - poštuje norme standardnoga jezika u javnoj komunikaciji 	<p>- razlikuje sastavnice svojega idiolektu koje pripadaju osobnoj i javnoj komunikaciji</p>

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Obilježja narječja i govora društvenih skupina svladavaju se prema načelu zavičajnosti i bliskosti (primjerenosti) te aktualnosti i preporučuje se povezati ih s medijskim tekstovima.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ B.1.1.</p> <p>Učenik izražava svoj literarni doživljaj i objašnjava stav o književnom tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoj literarni doživljaj književnoga teksta - izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje - izražava svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu na temelju vlastitog čitateljskog iskustva - potkrepljuje primjerima svoje mišljenje i stavove - objašnjava u čemu uživa dok čita 	

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitome izboru i predstavlja ga.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ B.1.2.</p> <p>Učenik razlikuje i opisuje književni tekst prema temi i žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje temeljne književnoteorijske pojmove i polazišta bitna za razumijevanje književnosti kao umjetnosti te oblike i načine književnog izražavanja - opisuje i razlikuje književne žanrove i vrste te njihova osnovna obilježja na oglednim primjerima - opisuje osobitosti hrvatske usmenoknjiževne baštine - analizira književni tekst na sadržajnoj i izraznoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz prozne vrste, poetske vrste i dramske vrste 	<p>- tumači tematska i žanrovska obilježja teksta primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Obvezne su književne vrste: pripovijest, roman, tragedija, lirski pjesnik, lirsko-epika; jednostavni oblici (izbor); mit.

Obvezni su književni tekstovi za cjelovito čitanje: Sofoklo, *Antigona*, Francesco Petrarca, *Kanconijer* (10 pjesama), August Šenoa, *Prijan Lovro*, Vjenceslav Novak, *Posljednji Stipančići*, Vladimir Nator, izbor iz poezije (10 pjesama)

Učenik analizira prema temi i žanru pet obveznih književnih tekstova i pet odabranih književnih tekstova koji mogu biti tematski i/ili žanrovski povezani s obveznim književnim tekstovima.

Preporučeni književnoteorijski pojmovi vezani uz:

– prozne vrste: proza, roman, pripovijest, struktura proznog teksta: tema, pripovjedač, fabula, kompozicija, karakterizacija i tipologija likova, ideja i značenje; uokvirena kompozicija

– poetske vrste: obilježja lirike, lirske vrste i oblici, struktura lirske pjesme

– dramske vrste: drama i kazalište, tragedija i obilježja tragedije, struktura dramskog teksta: dramski sukob, dramska napetost, dramski lik, čin, prizor ili slika

– usmeni književni oblici: narodna pjesma; narodne predaje, zagonetke, poslovice i vicevi

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenje i poučavanje o književnoteorijskim pojmovima povezuje se s književnim tekstovima.

U analizi književnih djela primjenjuje se prethodno stečeno književnoteorijsko znanje, a novi književnoteorijski pojmovi uvode se prema vrsti i temi teksta koji se čita.

Pojedine elemente književne strukture učenici uvijekavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.

Nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja i potiče se da prema svojoj profesionalnoj procjeni i prema kriterijima navedenim u poglavlju F. Učenje i poučavanje odabere suvremene književne tekstove za ostvarivanje odgojno-obrazovnog ishoda.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
SŠ HJ B.1.3. Učenik prepoznaje i opisuje književni tekst u književnopovijesnom, društvenom i kulturnom kontekstu.	– imenuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst – opisuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst – uočava razlike i sličnosti u djelima nastalima u različitim povijesnim, društvenim i kulturnim kontekstima – prepoznaje obilježja stilske formacije i dominantne književne poetike u tragediji i ljubavnoj poeziji – potkrjepljuje primjerima obilježja književnopovijesnoga razdoblja u kojemu je tekst nastao	– opisuje književnopovijesno razdoblje u kojemu je nastao književni tekst

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Književnopovijesna razdoblja: klasična književnost, srednjovjekovna književnost, predrenesansa i humanizam.

Obvezni književni tekstovi za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Sofoklo, *Antigona*, Francesco Petrarca, *Kanconijer* (10 pjesama).

Nastavnik samostalno odabire ulomke tekstova za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda prema svojoj profesionalnoj procjeni. Prijedlog tekstova nalazi se u poglavlju F. Učenje i poučavanje.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Preporučuje se induktivni pristup učenju i poučavanju o književnoj povijesti i stilsko-poetičkim obilježjima teksta tipičnima za klasičnu književnost, srednjovjekovnu književnost, predrenesansu i humanizam. Učenik na osnovi pročitanoga teksta ovladava obilježjima književnopovijesnoga razdoblja i poetike svojstvenima zadanome tekstu i njemu pripadajućem kontekstu.

Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika ili da polazište bude tekst iz starijeg razdoblja, a da aktualizacija bude na suvremenom tekstu.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
SŠ HJ B.1.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstem.	– oblikuje radove služeći se različitim tehnikama, oblicima izražavanja i medijima – predstavlja svoj rad individualno ili timski	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik priprema i oblikuje radove, potaknut tekstem ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje.

Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom, u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i/ili na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u učeničkoj mapi.

Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Nastavnik cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.

C. Kultura i mediji

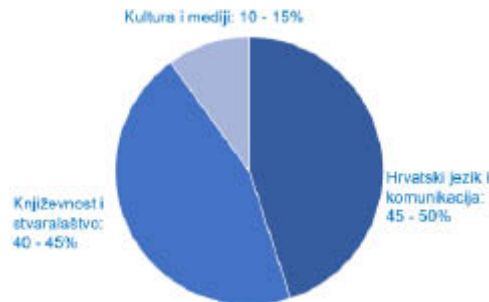
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda

<p>SŠ HJ C.1.1.</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje različita djelovanja medijskih tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na svakodnevni život primatelja – prepoznaje izravno i neizravno navedene poruke u medijskome tekstu – analizira svrhu (osobnu, javnu) medijskoga teksta – interpretira medijsku poruku i zaključuje kome je ona namijenjena – istražuje na koje je jezične, vizualne, auditivne i audiovizualne načine oblikovan medijski tekst i koje su funkcije tih odabira – prosuđuje kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu utječu na svakodnevni život primatelja 	<p>– objašnjava svrhu medijskoga teksta i prema smjernicama interpretira medijsku poruku i njezin utjecaj na svakodnevni život primatelja</p>
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>– tiskani i elektronički obavijesni, znanstveno-popularni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni izvori.</p>		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>Odgojno-obrazovni ishod ostvaruje se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika te u povezanosti s ishodima nastavnih područja hrvatski jezik i komunikacija i književnost i stvaralaštvo.</p>		
<p>C. Kultura i mediji</p>		
<p>odgojno-obrazovni ishod</p>	<p>razrada ishoda</p>	<p>odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda</p>
<p>SŠ HJ C.1.2</p> <p>Učenik analizira tekstove popularne i visoke kulture i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje razliku između teksta popularne i visoke kulture na primjerima – razlikuje različite kulturne obrasce na odabranim tekstovima i njihov utjecaj na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta – prepoznaje obilježja kozmopolitske kulture, šunda, trenda i kiča u tekstu i izražava svoj kritički stav prema njima – prosuđuje utjecaj teksta popularne kulture na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta – posjećuje i komentira kulturno-umjetnički događaj u stvarnom i digitalnom okružju 	<p>– opisuje elemente popularne i visoke kulture u tekstovima i povezuje njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet</p>
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>– preporučeni su tekstovi i višemedijski tekstovi: putopis, životopis, autobiografija, reklama ili popularnokulturni tekst; film, kazališna predstava ili strip.</p>		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>Odgojno-obrazovni ishod ostvaruje se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika te u povezanosti s ishodima nastavnih područja hrvatski jezik i komunikacija i književnost i stvaralaštvo.</p>		

Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u

1. razredu gimnazije

U planiranju i programiranju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda učitelj i nastavnik može odstupiti od preporučene postotne zastupljenosti pojedinoga predmetnoga područja do 10 %. U svim se predmetnim područjima razvija komunikacijska jezična kompetencija i potiče se ovladavanje jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem; ujedno se potiče razvoj vokabulara.

Gimnazija Hrvatski jezik 2. razred – 140 sati godišnje

A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
SŠ HJ A.2.1. Učenik govori izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.	<ul style="list-style-type: none"> – određuje temu, oblik, svrhu i namjenu govornoga teksta: informiranje, dokazivanje, zabavljanje – istražuje informacije važne za pripremu govornoga teksta služeći se različitim pouzdanim izvorima – uspoređuje informacije iz raznih izvora radi procjene pouzdanosti, vjerodostojnosti, točnosti, autorstva i gledišta – istražuje i izvaja informacije važne za pripremu i izvođenje govorenog teksta točno ih navodeći i poštujući autorstvo – analizira stilska obilježja popularno-znanstvenog i stručnog članka i primjenjuje ih u oblikovanju teksta – prikladno se služi natuknicama, bilješkama, karticama, plakatima i računalnim prikazima pri govorenju – govori ili razgovara radi upućivanja slušatelja/sugovornika ili pregovaranja zbog zajedničkoga rješavanja problemske situacije ili donošenja odluke – primjenjuje pravogovorna pravila hrvatskoga standardnoga jezika uvažavajući verbalne i neverbalne vrednote govorenoga jezika s obzirom na funkcionalni stil teksta 	– prema smjernicama govori u skladu s temom i oblikom govornoga teksta
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
– jezična i strukturna obilježja izlagačkih tekstova; jezična i strukturna obilježja prikaza, sažetka, javnog govora; stilska obilježja znanstveno-popularnog i stručnoga članka.		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
Učenik govori najmanje jedan monološki tekst i sudjeluje u najmanje jednom dijaloškom tekstu s obilježjima izlagačkoga diskursa: javni govor, poslovni razgovor. Preporučeni su tekstovi: prikaz, javni govor, diskusija, poslovni razgovor, znanstveno-popularni i/ili stručni članak, sažetak, motivacijsko pismo, anketni obrazac.		
A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
SŠ HJ A.2.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje govorne i razgovorne vrste izlagačkih tekstova iz različitih izvora, različitih funkcionalnih stilova i oblika u skladu s određenom svrhom slušanja i namjeni – analizira strukturna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta – objašnjava jezična i govorna obilježja slušanoga teksta – tumači utjecaj okružja na primanje informacija – vrednuje informacije – sluša i postavlja pitanja radi postizanja razumijevanja i/ili daje odgovore – oblikuje govoreni i/ili pisani tekst na temelju slušanja 	– opisuje osnovna obilježja i svrhu izlagačkih tekstova te analizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
Učenik sluša najmanje dva izlagačka teksta prema odabiru nastavnika. Preporučeni su tekstovi: prikaz, javni govor, diskusija, poslovni razgovor, znanstveno-popularni i/ili stručni članak, intervju, sažetak, prikaz, pismo, anketni obrazac.		
A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda

<p>SŠ HJ A.2.3.</p> <p>Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika i iz različitih izvora u skladu s određenom svrhom čitanja i namjeni – objašnjava strukturna obilježja teksta pripadajućega funkcionalnog stila i oblika služeći se prethodno stečenim znanjima – istražuje podatke o autoru, izdanju i nakladniku izvora – razlikuje provjerene i neproverjene izvore informacija – povezuje i sažima podatke i ideje u tekstu – odabire prikladne citate kojima potkrepljuje svoje zaključke o eksplicitnom i implicitnom značenju teksta – povezuje informacije i ideje iz teksta sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima 	<p>– opisuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te sažima informacije i ideje</p>
--	--	---

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik čita najmanje dva izlagačka teksta prema odabiru nastavnika.

Preporučeni su tekstovi: prikaz, javni govor, diskusija, poslovni razgovor, znanstveno-popularni i/ili stručni članak, intervju, sažetak, prikaz, pismo, anketni obrazac.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.2.4.</p> <p>Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – oblikuje koncept za pisanje izlagačkih tekstova u skladu s određenom strukturom, oblikom i funkcionalnim stilom: administrativnim, publicističkim, znanstveno-popularnim – istražuje različite izvore informacija služeći se naprednim pretraživanjem – odabire valjane informacije s obzirom na svrhu teksta – analizira jezično-strukturna obilježja izlagačkih tekstova te ih oblikuje prema modelu – oblikuje prema konceptu prikaz popularno-znanstvenog ili stručnog članka – prepravlja tekst u skladu s povratnim informacijama – samostalno oblikuje anketni obrazac u tiskanome i/ili elektroničkome obliku – primjenjuje pravopisna i jezična pravila hrvatskoga standardnog jezika i obilježja funkcionalnoga stila teksta koji oblikuje 	<p>– prema smjernicama piše izlagačke tekstove i ostvaruje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta</p>

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– jezična i strukturna obilježja izlagačkih tekstova; jezična i strukturna obilježja prikaza, sažetka, stilska obilježja znanstveno-popularnog i stručnoga članka

– pravopisni sadržaji: pisanje pravopisnih znakova na razini rečenice.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik piše najmanje tri izlagačka teksta: prikaz znanstveno-popularnog ili stručnog članka, koncept, motivacijsko pismo.

Preporučeni su tekstovi: sažetak, prikaz znanstveno-popularnog i/ili stručnog članka i anketnoga obrasca, motivacijsko pismo, koncept, interpretacijski školski esej. Preporučuje se da se započne s poučavanjem i uvježbavanjem pisanja interpretacijskoga školskog eseja, ali da ga se sumativno ne vrednuje. Učeniku se mora najprije omogućiti postupno uvježbavanje i ovladavanje oblikovanja interpretacijskog školskoga eseja.

Sadržaji odgojno-obrazovnih ishoda A. 2. 1, A. 2. 2, A. 2. 3 i A. 2. 4 integracijski su povezani s nastavnim područjima književnost i stvaralaštvo i kultura i mediji i s ostalim ishodima nastavnih područja hrvatski jezik i komunikacija.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.2.5.</p> <p>Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – analizira nezavisnosložene, zavisnosložene i višestruko složene rečenice – razlikuje neobilježeni, obilježeni i obvezatni red riječi – objašnjava položaj nenaglasnica ili klitika u obvezatnom redu riječi – objašnjava i uspoređuje linearnu i paralelnu tekstnu vezu u tekstna vezna sredstva na primjerima (konektori, modifikatori) – razlikuje tekst i diskurs – primjenjuje sintaktička znanja pri oblikovanju teksta 	<p>– razlikuje rečenice po sastavu i primjenjuje sintaktična znanja pri oblikovanju teksta</p>

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Usvajanje je sintaktičkih znanja na metajezicičnoj razini u gimnazijama usmjereno razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svijesti o hrvatskome jeziku.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
-------------------------	----------------	---

<p>SŠ HJ A.2.6.</p> <p>Učenik razlikuje leksičke slojeve općeporabnoga leksika hrvatskoga standardnog jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – imenuje leksičke slojeve općeporabnoga standardnog jezika – objašnjava izvanjezične i unutarjezične procese u hrvatskome jeziku – razlikuje leksičke slojeve općeporabnoga standardnog jezika: vremenski, područni i funkcionalni – interpretira primjere iz obavijesnih i književnih tekstova prema vremenskoj, područnoj i funkcionalnoj raslojenosti leksika – primjenjuje lekseme iz različitih leksičkih slojeva u određenome kontekstu – opisuje jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi 	<ul style="list-style-type: none"> – prema smjernicama izdvaja lekseme određenoga leksičkoga sloja i navodi prikladne kontekste za njihovu uporabu
---	--	---

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda

Usvajanje je leksičkih znanja na metajezičnoj razini u gimnazijama usmjereno razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svijesti o hrvatskome jeziku.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.2.7.</p> <p>Učenik uspoređuje organske govore hrvatskoga jezika s hrvatskim standardnim jezikom na uporabnoj razini.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje rasprostranjenost hrvatskih dijalekata i narječja – uspoređuje obilježja svojeg idioleka i idioma s hrvatskim standardnim jezikom – uočava i komentira uporabu mjesnih govora, dijalekata i narječja hrvatskoga jezika u javnoj komunikaciji – primjenjuje prikladni idiom s obzirom na kontekst komunikacije i funkcionalni stil 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje kontekste u kojima se upotrebljavaju organski idiomi i hrvatski standardni jezik

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ B.2.1.</p> <p>Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnom tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – izražava svoj literarni doživljaj teksta – objašnjava u čemu uživa dok čita djelo – povezuje tekst s aktualnim situacijama na temelju iskustva – obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu i potkrepljuje ih primjerima – izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje – uspoređuje svoje proživljeno iskustvo čitanja s iskustvima drugih čitatelja 	

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitome izboru i predstavlja ga.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ B.2.2.</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – uspoređuje književne žanrove i vrste te njihova osnovna obilježja na oglednim primjerima – analizira i uspoređuje književne tekstove na sadržajnoj i izraznoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz prozne vrste, poetske vrste i dramske vrste 	<ul style="list-style-type: none"> – analizira tematska i žanrovska obilježja pojedinoga književnog teksta i primjenjuje pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– obvezne su književne vrste: novela, roman, drama, komedija, lirska poezija, jednostavni oblici (izbor).

Obvezni su književni tekstovi za cjelovito čitanje: Marin Držić, *Novela od Stanca*, Pedro Calderon de la Barca, *Život je san*, Johann Wolfgang Goethe, *Patnje mladog Werthera*, Silvije Strahimir Kranjčević, izbor iz poezije (10 pjesama), Antun Gustav Matoš, izbor iz novela.

Učenik analizira prema temi i žanru pet obveznih književnih tekstova i pet odabranih književnih tekstova koji mogu biti tematski i/ili žanrovski povezani s obveznim književnim tekstovima.

Preporučeni književnoteorijski pojmovi vezani uz:

– prozne vrste: roman, novela, tema, pripovjedač, tipovi karakterizacija i tipologija likova, ideja i značenje

– poetske vrste: obilježja lirike, lirske vrste i oblici, struktura lirske pjesme: tema, motiv, pjesnička slika, ritam, rima, strofa, stih

– dramske vrste: komedija; struktura dramskog teksta: dramski sukob, dramska napetost, dramski lik, dramski dijalog i monolog, didaskalije, čin, prizor ili slika; različiti postupci iskazivanja smiješnoga.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenje i poučavanje o književnoteorijskim pojmovima povezuje se s književnim tekstovima.

U analizi književnih djela primjenjuje se prethodno stečeno književnoteorijsko znanje, a novi književnoteorijski pojmovi uvode se prema vrsti i temi teksta koji se čita.

Pojedine elemente književne strukture učenici uvježbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.

Nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja i potiče se da prema svojoj profesionalnoj procjeni i prema kriterijima navedenim u poglavlju F. Učenje i poučavanje odabere suvremene književne tekstove za ostvarivanje odgojno-obrazovnog ishoda.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »doobar« na kraju razreda
SŠ HJ B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.	<ul style="list-style-type: none"> – uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst – opisuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst – prepoznaje obilježja stilske formacije i dominantne književne poetike u renesansnoj komediji, baroknoj drami i predromantičarskom romanu – analizira povezanost književnoga teksta s drugim tekstovima prema obradi književne teme, uporabi književnih tehnika, zajedničkim motivima i predodžbama s obzirom na društveni i kulturni kontekst – uspoređuje stilsko-poetička obilježja tekstova hrvatske književnosti s tekstovima svjetske književnosti s obzirom na vrijeme nastanka 	– prema smjernicama analizira povezanost književnoga teksta s drugim tekstovima s obzirom na kontekst

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– književnopovijesna razdoblja: hrvatska renesansa, barok, klasicizam, predromantizam.

Obvezni književni tekstovi za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Marin Držić, *Novela od Stanca*, Pedro Calderon de la Barca, *Život je san*, Johann Wolfgang Goethe, *Patnje mladog Werthera*.

Nastavnik samostalno odabire ulomke tekstova za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda prema svojoj profesionalnoj procjeni. Prijedlog tekstova nalazi se u poglavlju F. Učenje i poučavanje.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Preporučuje se induktivni pristup učenju i poučavanju o književnoj povijesti i stilsko-poetičkim obilježjima teksta tipičnima za hrvatsku renesansu, barok, klasicizam i predromantizam. Učenik na osnovi pročitana teksta ovladava obilježjima književnopovijesnoga razdoblja i poetike svojstvenima zadanome tekstu i njemu pripadajućem kontekstu.

Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika ili da polazište bude tekst iz starijeg razdoblja, a da aktualizacija bude na suvremenom tekstu.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »doobar« na kraju razreda
SŠ HJ B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.	<ul style="list-style-type: none"> – oblikuje radove služeći se različitim tehnikama, oblicima izražavanja i medijima – predstavlja svoj rad individualno ili timski 	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik priprema i oblikuje radove, potaknut tekstom ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje.

Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom, u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i/ili na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u učeničkoj mapi.

Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Nastavnik cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.

C. Kultura i mediji

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »doobar« na kraju razreda
SŠ HJ C.2.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje različito djelovanje tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na oblikovanje vlastitoga životnog stila – analizira uporabu različitih stilskih sredstava u medijskim tekstovima – prosuđuje kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu – procjenjuje kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja iz medijskih tekstova utječu na životni stil različitih primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	– opisuje kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskome tekstu i kako utječu na životni stil primatelja s obzirom na dob i spol

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tiskani i elektronički obavijesni, znanstveno-popularni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni izvori.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Odgojno-obrazovni ishod C.2.1. ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika te u povezanosti s ishodima nastavnih područja Hrvatski jezik i komunikacija i Književnost i stvaralaštvo.

C. Kultura i mediji

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »doobar« na kraju razreda
SŠ HJ C.2.2. Učenik analizira tekstove iz hrvatske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje simboličku vrijednost književnoga ili diskurzivnog teksta za hrvatski kulturni krug i baštinu – analizira sadržajna, izrazna i idejna obilježja ulomka iz teksta – zaključuje o utjecaju jezične i književne nematerijalne kulturne baštine na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta na odabranom tekstu – prihvaća mjesto jezika i književnosti u nematerijalnoj baštini sredine u kojoj živi – posjećuje i kulturno-umjetnički događaj, manifestaciju i/ili posjet kulturnoj instituciji u stvarnome i digitalnom okružju 	– opisuje simboličku vrijednost književnoga ili diskurzivnog teksta za hrvatski kulturni krug i baštinu te sadržaj i ideju ulomka iz teksta

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– preporučeni su tekstovi i izvori: govor, pismo, dnevnik, intervju, znanstveno-popularni članak ili enciklopedijski prikaz; strip, film ili kazališna predstava.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C.2.2. tematski su vezani uz hrvatsku nematerijalnu kulturnu baštinu. Preporučuje se odabrati ih prema zavičajnom načelu.

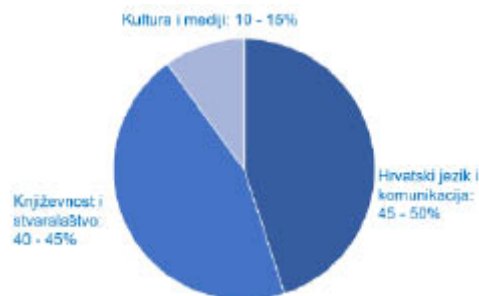
Učenik analizira najmanje dvaju tekstova (ulomke ili cjelovit tekst).

Odgojno-obrazovni ishod ostvaruje se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika te u povezanosti s ishodima nastavnih područja Hrvatski jezik i komunikacija i Književnost i stvaralaštvo.

Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u 2. razredu gimnazije

U planiranju i programiranju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda učitelj i nastavnik može odstupiti od preporučene postotne zastupljenosti pojedinoga predmetnog područja do 10 %.

U svim se predmetnim područjima razvija komunikacijska jezična kompetencija i potiče se ovladavanje jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem; ujedno se potiče razvoj vokabulara.

Gimnazija Hrvatski jezik 3. razred – 140 sati godišnje

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »doobar« na kraju razreda

<p>SŠ HJ A.3.1.</p> <p>Učenik govori upućivačke i raspravljачke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – određuje temu, oblik, svrhu i namjenu rasprave: dokazivanje, uvjeravanje, zabavljanje – oprimjeruje jezično-strukturna obilježja upućivačkih i raspravljачkih tekstova – istražuje informacije služeći se različitim pouzdanim izvorima radi oblikovanja argumenata i protuargumenata – govori u skladu s govornom ulogom – razlikuje činjenice od mišljenja i vrijednosnih sudova – izriče tezu – navodi argumente i protuargumente – izvodi zaključak – samostalno primjenjuje pravogovorna pravila hrvatskoga standardnoga jezika uvažavajući verbalne i neverbalne vrednote govorenoga jezika s obzirom na funkcionalni stil teksta 	<p>– uz pomoć nastavnika oblikuje tekst i govori u skladu s temom i oblikom govora</p>
---	---	--

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– jezična i strukturna obilježja izlagačkog i raspravljачkog teksta: teza, argument, protuargument, zaključak; jezična i strukturna obilježja predavanja i priopćenja.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik govori najmanje jedan monološki tekst i sudjeluje u najmanje jednom dijaloškom tekstu s obilježjima upućivačkoga i raspravljачkog diskursa: rasprava, predavanje.

Preporučeni su tekstovi: javni govor, interpretacijski esej, kolumna, uputa, molba, rasprava, predavanje, priopćenje.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.3.2.</p> <p>Učenik sluša u skladu s određenom svrhom upućivačke i raspravljачke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje govorne i razgovorne vrste upućivačkih i raspravljачkih tekstova različitih funkcionalnih stilova i oblika i iz različitih izvora u skladu s određenom svrhom slušanja i namjeni (informiranje, dokazivanje, uvjeravanje i zabavljanje) – analizira strukturna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta – tumači jezična i govorna obilježja slušanoga teksta – razlikuje pouzdane od nepouzdanih informacija u različitim izvorima u skladu sa svrhom slušanja – razlikuje činjenice od mišljenja i vrijednosnih sudova u slušanom tekstu – kritički vrednuje informacije – oblikuje govoreni i/ili pisani tekst na temelju slušanja 	<p>– opisuje osnovna obilježja i svrhu upućivačkih i raspravljачkih tekstova te analizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja</p>

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik sluša najmanje dva upućivačka ili raspravljачka teksta prema odabiru nastavnika.

Preporučeni su tekstovi: javni govor, debata, interpretacijski esej, kolumna, uputa, interpretacijski esej, molba.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.3.3.</p> <p>Učenik čita u skladu s određenom svrhom upućivačke i raspravljачke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje upućivačke i raspravljачke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika i iz različitih izvora u skladu s određenom svrhom čitanja i namjeni (dokazivanje, upućivanje) – tumači strukturna obilježja teksta – izdvaja i tumači ideje – uočava i tumači autorovo gledište i namjenu teksta te utjecaj teksta na primatelja – razlikuje činjenice od mišljenja – prikladno povezuje ideje iz tekstova sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima – uočava pristranost i nepristranost izvora informacija 	<p>– opisuje funkciju i osnovna obilježja upućivačkih i raspravljачkih tekstova te analizira i tumači ideje u tekstu, svoje zaključke potkrepljuje prikladnim citatima</p>

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik čita najmanje dva upućivačka ili raspravljачka teksta prema odabiru nastavnika.

Preporučeni su tekstovi: esej, kolumna, uputa, interpretacijski esej, molba.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
-------------------------	----------------	--

<p>SŠ HJ A.3.4.</p> <p>Učenik piše upućivačke i raspravljačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – oblikuje plan pisanja upućivačkih i raspravljačkih tekstova u skladu s određenom strukturom, oblikom i funkcionalnim stilom administrativnim, publicističkim, znanstveno-popularnim – oblikuje raspravljačke tekstove prema modelu i u skladu s jezično-strukturnim i stilskim obilježjima raspravljačkog diskursa – oblikuje upućivačke tekstove prema modelima – istražuje različite izvore informacija i razlikuje primarne od sekundarnih izvora – navodi bibliografske jedinice i citira stručnu literaturu – sažima prikupljene informacije i oblikuje sadržajno i logički povezan tekst – primjenjuje pravopisna i jezična pravila hrvatskoga standardnog jezika i obilježja funkcionalnoga stila teksta koji oblikuje 	<ul style="list-style-type: none"> – prema smjernicama piše upućivačke i raspravljačke tekstove, ostvaruje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta
---	---	--

Sadržaji za Ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- jezična i strukturna obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova
- pravopisni sadržaji: pravila citiranja.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik piše najmanje tri upućivačka ili raspravljačka teksta: uputa, molba, komentar.

Preporučeni tekstovi: esej, kolumna, uputa, usporedni školski esej; molba, reportaža, rasprava, komentar.

Sadržaji odgojno-obrazovnih ishoda A. 3. 1., A. 3. 2., A. 3. 3. i A. 3. 4. integracijski su povezani s nastavnim područjima književnost i stvaralaštvo i kultura i mediji i s ostalim ishodima nastavnoga područja hrvatski jezik i komunikacija.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.3.5.</p> <p>Učenik analizira morfološka obilježja riječi i primjenjuje znanja pri oblikovanju teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – raščlanjuje riječi na morfeme – imenuje morfeme po položaju i funkciji na korijenske, prefiksalsne i sufiksalsne; leksičke i gramatičke ili oblikotvorne – određuje oblikotvornu osnovu – uočava osnovni i izmijenjeni morf (alomorf) – razlikuje gramatičke kategorije riječi i vrsta riječi na zadanim primjerima u kontekstu – razlikuje uporabu glagolskih vremena i načina prezent, perfekt, aorist, imperfekt, pluskvamperfekt, futur I., futur II., imperativ, optativ, kondicional I. i kondicional II. – objašnjava tvorbu i uporabu aktiva i pasiva – primjenjuje znanja o morfološkim obilježjima riječi u stvaranju teksta 	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje oblike riječi i gramatičke kategorije

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- morfemska analiza, oblici riječi, gramatičke kategorije riječi i vrsta riječi.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Usvajanje je morfoloških znanja na metajezičnoj razini i tvorbenih načina u gimnazijama, usmjereno razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svijesti o hrvatskome jeziku.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.3.6.</p> <p>Učenik objašnjava tvorbu riječi prema različitim tvorbenim načinima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje tvorbene i netvorbene riječi – raščlanjuje riječi na tvorbene sastavnice – razlikuje morfemsku i tvorbenu analizu riječi – razlikuje izvođenje i slaganje kao dva temeljna tvorbena načina i navodi primjere – analizira kojim je tvorbenim načinom nastala riječ – razlikuje česte paronime – opisuje značenjske razlike među riječima uvjetovane tvorbom riječi – primjenjuje znanje o tvorbi riječi pri oblikovanju teksta 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje temeljne tvorbene načine na primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- tvorbena analiza, tvorbeni načini: izvođenje (prefiksalsna, sufiksalsna i prefiksalsno-sufiksalsna tvorba), slaganje, složeno-sufiksalsna, srastanje, preobrazba, tvorba posluščenica i pokrata.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Usvajanje je leksičkih znanja na metajezičnoj razini u gimnazijama usmjereno razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svijesti o hrvatskome jeziku.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
SŠ HJ A.3.7. Učenik opisuje osnovna obilježja funkcionalnih stilova na tekstu.	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje funkcionalne stilove hrvatskoga standardnog jezika – analizira jezična obilježja funkcionalnoga stila i tumači njihovu usklađenost s normom hrvatskoga standardnog jezika – primjenjuje pravila jezične kulture u različitim komunikacijskim situacijama 	– razlikuje funkcionalne stilove hrvatskoga standardnog jezika i opisuje njihova jezična obilježja
B. Književnost i stvaralaštvo		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
SŠ HJ B.3.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih čitatelja.	<ul style="list-style-type: none"> – izražava svoj literarni doživljaj teksta – objašnjava u čemu uživa dok čita djelo – potkrjepljuje primjerima svoje mišljenje i stavove – izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje – povezuje tekst s aktualnim situacijama na temelju iskustva – uspoređuje svoj literarni doživljaj s literarnim doživljajem drugih učenika. 	
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
Učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitome izboru i predstavlja ga.		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
Literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom.		
B. Književnost i stvaralaštvo		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
SŠ HJ B.3.2. Učenik uspoređuje književne tekstove iste teme ili žanra na sadržajnoj i izraznoj razini i tumači reprezentativnost književne vrste u različitim književnopovijesnim razdobljima.	<ul style="list-style-type: none"> – analizira i uspoređuje hrvatske i svjetske književne tekstove na sadržajnoj i izraznoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz prozne vrste, poetske vrste i dramske vrste – opisuje univerzalne teme i predodžbe u književnim tekstovima različitoga vremena i mjesta nastanka – analizira povezanost književnog teksta s drugim tekstovima prema obradi književne teme, uporabi književnih tehnika, zajedničkim motivima i predodžbama 	– interpretira književni tekst prema temi ili žanru i primjenjuje pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
Obvezne su književne vrste: roman, epski spjev, tragedija, pastorala, lirska poezija, pjesma u prozi, vizija (videnje).		
Obvezni su književni tekstovi za cjelovito čitanje: Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i> , Fjodor Mihajlovič Dostojevski, <i>Zločin i kazna</i> , Charles Baudelaire, izbor iz poezije (10 pjesama), William Shakespeare, <i>Hamlet</i> , Ivan Gundulić, <i>Dubravka</i> , Tin Ujević, izbor iz poezije (10 pjesama).		
Učenik analizira prema temi i žanru šest obveznih književnih tekstova i četiri književna teksta koji mogu biti tematski povezani s obveznim književnim tekstovima.		
Preporučeni književnoteorijski pojmovi vezani uz:		
<ul style="list-style-type: none"> – prozne vrste: roman; diskurzivne postupke moderne proze: unutarnji monolog, slobodni neupravn govori – poetske vrste: obilježja moderne poezije, vrste i oblici moderne poezije, struktura moderne lirske pjesme: tema, motiv, pjesnička slika, ritam, rima, strofa, stih; epske vrste u stihu; tradicionalni hrvatski stihovi – dramske vrste: tragedija, pastorala 		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
Učenje i poučavanje o književnoteorijskim pojmovima povezuje se s književnim tekstovima.		
U analizi književnih djela primjenjuje se prethodno stečeno književnoteorijsko znanje, a novi književnoteorijski pojmovi uvode se prema vrsti i temi teksta koji se čita.		
Epski spjev Ivana Mažuranića, <i>Smrt Smail-age Čengića</i> polazište je za bavljenje književnom temom epske poezije od početka do 19. stoljeća, a pregledno i na ulomcima uvode se temeljna djela (Biblija, Homerovi epovi <i>Ilijada</i> i <i>Odiseja</i> , odabrani srednjovjekovni nacionalni ep epovi, <i>Eneida</i> Vergilija Publija Marona, Judita Marka Marulića, <i>Osman</i> Ivana Gundulića).		
Tijekom školske godine nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja.		
Pojedine elemente književne strukture učenici uvježbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.		
Nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja i potiče se da prema svojoj profesionalnoj procjeni i prema kriterijima navedenim u poglavlju F. Učenje i poučavanje odabere suvremene književne tekstove za ostvarivanje odgojno-obrazovnog ishoda.		
B. Književnost i stvaralaštvo		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda

<p>SŠ HJ B.3.3.</p> <p>Učenik interpretira književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – interpretira na osnovi usporedbe književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst – zaključuje o sličnostima i razlikama između književnih poetika i književnopovijesnih razdoblja na uspoređivanim tekstovima – opisuje obilježja stilske formacije i dominantne književne poetike u romantičarskom epskom spjevu, realističkom romanu i modernoj poeziji – opisuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst – opisuje reprezentativnost književne vrste u različitim književnopovijesnim razdobljima 	<ul style="list-style-type: none"> – prema smjernicama analizira veze među književnim tekstovima i tumači njihova poetička obilježja s obzirom na književnopovijesno razdoblje
---	---	---

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– književnopovijesna razdoblja: romantizam (hrvatski narodni preporod), realizam, modernizam.

Obvezni književni tekstovi za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Ivan Mažuranić, *Smrt Smail-age Čengića*, Fjodor Mihajlovič Dostojevski, *Zločin i kazna*, Charles Baudelaire, izbor iz poezije (10 pjesama).

Nastavnik samostalno odabire ulomke tekstova za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda prema svojoj profesionalnoj procjeni. Prijedlog tekstova nalazi se u poglavlju F. Učenje i poučavanje.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Preporučuje se induktivni pristup učenju i poučavanju o književnoj povijesti i stilsko-poetičkim obilježjima teksta tipičnima za romantizam (hrvatski narodni preporod), realizam, modernizam. Učenik na osnovi pročitanoa teksta ovladava obilježjima književnopovijesnoga razdoblja i poetike svojstvenima zadanome tekstu i njemu pripadajućem kontekstu.

Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika ili da polazište bude tekst iz starijeg razdoblja, a da aktualizacija bude na suvremenom tekstu.

B. Književnost i stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ B.3.4.</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – oblikuje radove služeći se različitim tehnikama, oblicima izražavanja i medijima – predstavlja svoj rad individualno ili timski 	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik priprema i oblikuje radove, potaknut tekstom ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje.

Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom, u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i/ili na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u učeničkoj mapi.

Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Nastavnik cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.

C. Kultura i mediji

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ C.3.1.</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – obrazlaže utjecaj različitih medijskih poruka / tekstova / sadržaja na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja – analizira zastupljenost medijskih tekstova u različitim medijima prema svrsi (osobnoj, obrazovnoj, javnoj) i njihovoj upućenosti različitim skupinama primatelja – prepoznaje prikrivenu svrhu medijske poruke – objašnjava trivijalne medijske poruke, predrasude, stereotipe i/ili manipulaciju u medijskim tekstovima – uspoređuje različite medijske tekstove – prosuđuje kako su u medijskim tekstovima prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> – uspoređuje medijske tekstove i tumači kako prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

– tiskani i elektronički obavijesni, znanstveno-popularni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni izvori.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Odgojno-obrazovni ishod ostvaruje se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika te u povezanosti s ishodima nastavnih područja Hrvatski jezik i komunikacija i Književnost i stvaralaštvo.

C. Kultura i mediji

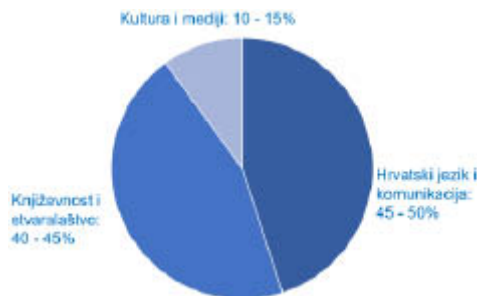
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda

<p>SŠ HJ C.3.2. Učenik analizira tekstove iz europske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na hrvatski kulturni identitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje simboličku vrijednost književnoga ili diskurzivnog teksta europskog kulturnog kruga i baštine za hrvatski kulturni identitet – analizira sadržajna, izrazna i idejna obilježja ulomka iz teksta – zaključuje o utjecaju europskoga kulturnog kruga na hrvatski kulturni identitet na odabranom tekstu – promišlja o europskoj kulturnoj baštini kao dijelu vlastitoga kulturnog identiteta – posjećuje i kritički procjenjuje kulturno-umjetnički događaj, manifestacija, posjet kulturnoj instituciji i/ili medijskoj kući u stvarnome i digitalnom okružju 	<p>– opisuje simboličku vrijednost književnoga ili diskurzivnog teksta europskoga kulturnog kruga i baštine za hrvatski kulturni identitet e sadržajna, izrazna i idejna obilježja ulomka</p>
<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: – preporučeni su tekstovi i izvori: esej, polemika, kolumna, književna kritika, manifest i reklama; višemedijski tekstovi: strip, film ili kazališna predstava.</p>		
<p>Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: – izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C.3.2. tematski su vezani uz europski kulturni identitet. Učenik analizira ulomke najmanje dvaju tekstova. Odgojno-obrazovni ishod C.3.2. ostvaruje se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika te u povezanosti s ishodima nastavnih područja hrvatski jezik i komunikacija i književnost i stvaralaštvo.</p>		

Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u 3. razredu gimnazije

U planiranju i programiranju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda učitelj i nastavnik može odstupiti od preporučene postotne zastupljenosti pojedinoga predmetnog područja do 10 %.

U svim se predmetnim područjima razvija komunikacijska jezična kompetencija i potiče se ovladavanje jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem; ujedno se potiče razvoj vokabulara.

Gimnazija Hrvatski jezik 4. razred – 128 sati godišnje

A. Hrvatski jezik i komunikacija		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda

<p>SŠ HJ A.4.1.</p> <p>Učenik raspravlja u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – određuje temu, oblik, svrhu i namjenu rasprave: dokazivanje, zabavljanje, pregovaranje – procjenjuje informacije i njihov izvor te ih primjenjuje – svojim riječima objašnjava obilježja znanstvenoga stila – govori u skladu s govornom ulogom poštujući strukturu raspravljačkoga teksta – donosi zajedničke zaključke o mogućem rješenju problemske situacije ili o zajedničkoj odluci – samostalno primjenjuje pravogovorna pravila hrvatskoga standardnog jezika uvažavajući verbalne i neverbalne vrednote govorenoga jezika s obzirom na funkcionalni stil teksta 	<p>– prema smjernicama raspravlja u skladu s temom, oblikom rasprave i govornom ulogom</p>
---	---	--

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik sudjeluje u najmanje dva dijaloška teksta s obilježjima raspravljačkoga diskursa: sastanak i debata.

Preporučeni su tekstovi: debata, sastanak, kritika, polemika, recenzija.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.4.2.</p> <p>Učenik sluša tekstove različitih funkcionalnih stilova u skladu s određenom svrhom i iz različitih izvora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje govorne i razgovorne vrste opisnih, pripovjednih, upućivačkih i raspravljačkih tekstova iz različitih izvora u skladu s određenom svrhom slušanja i namjeni: informiranje, dokazivanje, zabavljanje – analizira strukturalna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta – analizira jezična i govorna obilježja slušanoga teksta – procjenjuje pouzdanost, vjerodostojnost, točnost i gledište izvora slušanja s obzirom na svrhu slušanja – kritički vrednuje informacije i ideje – oblikuje govoreni i/ili pisani tekst na temelju slušanja 	<p>– objašnjava obilježja i svrhu teksta te analizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja</p>

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik sluša najmanje dva raspravljačka teksta prema odabiru nastavnika. Preporučeni su tekstovi: debata, sastanak, kritika, polemika, recenzija, raspravljački školski esej.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.4.3.</p> <p>Učenik čita u skladu s određenom svrhom raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika i iz različitih izvora u skladu s određenom svrhom čitanja i namjeni: dokazivanje, zabavljanje – tumači strukturalna obilježja teksta – samostalno i argumentirano kritički procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama – uspoređuje informacije i ideje u tekstu s informacijama i idejama u drugim tekstovima, svojim znanjem i iskustvom – oblikuje različite vrste prosudbe: procjenjuje svrhu teksta i gledište autora prema zadanim odrednicama: sadržaj, struktura, svrha, namjena – prepoznaje referencije i aluzije na druge tekstove 	<p>– tumači funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova te uz pomoć smjernica uspoređuje i procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama</p>

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik čita najmanje dva raspravljačka teksta prema odabiru nastavnika.

Preporučeni su tekstovi: kritika, recenzija, raspravljački esej.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
<p>SŠ HJ A.4.4.</p> <p>Učenik piše raspravljačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – oblikuje plan pisanja raspravljačkih tekstova u skladu s određenom strukturom, oblikom i funkcionalnim stilom (administrativnim, publicističkim, znanstveno-popularnim, znanstvenim) – procjenjuje informacije s obzirom na pouzdanost, vjerodostojnost, točnost, autorstvo i gledište – oblikuje sadržajno i logički povezani tekst – primjenjuje pravopisna i jezična pravila hrvatskoga standardnog jezika i obilježja funkcionalnoga stila teksta koji oblikuje 	<p>– prema smjernicama piše raspravljačke tekstove, ostvaruje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta</p>

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- jezična i strukturna obilježja raspravljačkog teksta: teza, argument, protuargument, zaključak; jezična obilježja znanstvenog stila; jezična i strukturna obilježja kritike, polemike i školskog raspravljačkog eseja.
- pravopisni sadržaji: pisanje glasova u dodiru.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda

Učenik piše najmanje dva raspravljačka teksta: kritika, polemika.

Preporučeni su tekstovi: kritika, polemika, recenzija, raspravljački esej, referat.

Sadržaji odgojno-obrazovnih ishoda A. 4. 1., A. 4. 2., A. 4. 3., A. 4. 4. integracijski su povezani s nastavnim područjima književnost i stvaralaštvo i kultura i mediji i s ostalim ishodima nastavnih područja hrvatski jezik i komunikacija.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
SŠ HJ A.4.5. Učenik analizira glasovni sustav hrvatskoga standardnog jezika.	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava razliku između otvornika i zatvornika – razlikuje slog i morfonem – prepoznaje razlike između glasovnog i naglasnog sustava materinskoga idioma i hrvatskoga standardnog jezika – opisuje glasovni sustav hrvatskoga standardnog jezika na odsječnoj (artikulacijska i akustička obilježja glasova) i nadodsječnoj (naglasak i dužina) razini – objašnjava fonološki i morfološki uvjetovane glasovne promjene u kontekstu riječi – uspoređuje govorni i pisani oblik jezika (izgovor i pisanje glasova i suglasničkih skupina) – tumači razliku između izgovornih cjelina u govoru i pismu – opisuje prozodijski sustav i primjenjuje u govorenju i u pisanju riječi kojima naglasak i naglasna dužina određuje značenje 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje glasovni sustav hrvatskoga standardnog jezika na odsječnoj i nadodsječnoj razini i prepoznaje glasovne promjene u riječima

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda

Usvajanje je fonoloških, morfoloških i sintaktičkih znanja na metajezičnoj razini u gimnazijama usmjereno razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svijesti o hrvatskome jeziku.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
SŠ HJ A.4.6. Učenik razlikuje lekseme ograničene uporabe u leksiku hrvatskoga standardnog jezika i pravilno ih primjenjuje.	<ul style="list-style-type: none"> – razlikuje vrste vlastitih imena – prepoznaje frazeme kao dio leksika – objašnjava proces leksičkoga posuđivanja – tumači vrste leksičkoga posuđivanja – prepoznaje vrste posuđenica i njihov položaj u hrvatskome standardnom jeziku prema leksičkoj normi – služi se rječnicima ograničenoga leksičkog sloja pri razvijanju rječnika i jezične kulture 	<ul style="list-style-type: none"> – izdvaja lekseme ograničene uporabe i pravilno ih primjenjuje u zadanome kontekstu

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Preporučeni rječnici: rječnik žargona, rječnik stranih riječi, razlikovni rječnik, usporedni rječnik, enciklopedijski rječnik, frazeološki rječnik, rječnik vlastitih imena i prezimena

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Usvajanje je leksičkih znanja na metajezičnoj razini u gimnazijama usmjereno razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svijesti o hrvatskome jeziku.

A. Hrvatski jezik i komunikacija

odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
SŠ HJ A.4.7. Učenik opisuje povijesni razvoj hrvatskoga standardnog jezika.	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava početke hrvatske pismenosti – opisuje povijesni razvoj hrvatskoga pisma i pravopisa – opisuje osnovna obilježja povijesti razvoja hrvatskoga jezika – tumači položaj hrvatskoga standardnog jezika u europskome kontekstu u prošlosti i sadašnjosti 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje povijesni razvoj hrvatskoga jezika i pisma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Preporučeni sadržaji: hrvatski jezik kao službeni jezik Europske unije, hrvatski jezik kao manjinski jezik u iseljeništvu, hrvatski jezik u medijima.

B. Književnost i stvaralaštvo

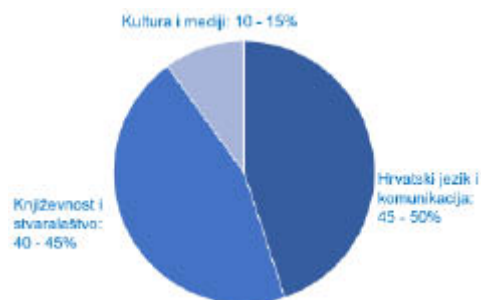
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda

SŠ HJ B.4.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i objašnjava stav o književnome tekstu.	– izražava svoj literarni doživljaj teksta – objašnjava u čemu uživa dok čita djelo – potkrjepljuje primjerima svoje mišljenje i stavove – izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje	
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitome izboru i predstavlja ga.		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom.		
B. Književnost i stvaralaštvo		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
SŠ HJ B.4.2. Učenik analizira različite interpretacije književnih tekstova s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu.	– interpretira na osnovi usporedbe hrvatske i svjetske književne tekstove na sadržajnoj i izraznoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz prozne vrste, poetske vrste i dramske vrste – opisuje intertekstualne poveznice među tekstovima i njihovim obilježjima (groteska, parodija ili travestija) – analizira povezanost tekstova prema obradi književne teme, uporabi književnih tehnika, zajedničkim motivima i predodžbama – uspoređuje svoju interpretaciju s interpretacijama drugih čitatelja (znanstvenika, književnih kritičara)	– interpretira književni tekst s obzirom na pristup usmjeren čitatelju i književnom tekstu
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Obvezne su književne vrste: moderni roman, moderna pripovijetka i novela, moderna drama, lirska poezija, poema. Obvezni su književni tekstovi za cjelovito čitanje: Albert Camus, <i>Stranac</i> , Franz Kafka, <i>Preobražaj</i> , Miroslav Krleža, <i>Gospoda Glembajevi</i> , Ranko Marinković, <i>Kiklop</i> , Antun Branko Šimić, izbor iz poezije (10 pjesama). Učenik analizira prema temi i žanru šest obveznih književnih tekstova i četiri književna teksta koji mogu biti tematski povezani s obveznim književnim tekstovima.		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Učenje i poučavanje o književnoteorijskim pojmovima povezuje se s književnim tekstovima. U analizi književnih djela primjenjuje se prethodno stečeno književnoteorijsko znanje, a novi književnoteorijski pojmovi uvode se prema vrsti i temi teksta koji se čita. Pojedine elemente književne strukture učenici uvijekavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima. Nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja i potiče se da prema svojoj profesionalnoj procjeni i prema kriterijima navedenim u poglavlju F. Učenje i poučavanje odabere suvremene književne tekstove za ostvarivanje odgojno-obrazovnog ishoda.		
B. Književnost i stvaralaštvo		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
SŠ HJ B.4.3. Učenik obrazlaže slijed književnih poetika i razdoblja i kritički prosuđuje utjecaj različitih konteksta na književni tekst.	– analizira književni tekst s obzirom na povijesni, društveni i kulturni kontekst – objašnjava tekst iz perspektive poetike i književnopovijesne epohe – uspoređuje tekstove hrvatske književnosti s tekstovima svjetske književnosti u književnopovijesnome kontekstu – obrazlaže slijed književnih poetika i književnopovijesnih razdoblja hrvatske i svjetske književnosti na primjerima obveznih i izbornih književnih tekstova	– analizira utjecaj književnopovijesnoga, društvenog i kulturnog konteksta na oblikovanje značenja književnoga teksta
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: – književnopovijesna razdoblja: ekspresionizam, suvremena književnost; sva prethodna književna razdoblja. Obvezni književni tekstovi za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Albert Camus, <i>Stranac</i> , Franz Kafka, <i>Preobražaj</i> , Miroslav Krleža, <i>Gospoda Glembajevi</i> , Ranko Marinković <i>Kiklop</i> , Antun Branko Šimić, izbor iz poezije (10 pjesama). Nastavnik samostalno odabire ulomke tekstova za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda prema svojoj profesionalnoj procjeni. Prijedlog tekstova nalazi se u poglavlju F. Učenje i poučavanje.		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Preporučuje se induktivni pristup učenju i poučavanju o književnoj povijesti i stilsko-poetičkim obilježjima teksta tipičnima za ekspresionizam i suvremenu književnost. Učenik na osnovi pročitana teksta ovladava obilježjima književnopovijesnoga razdoblja i poetike svojstvenima zadanome tekstu i njemu pripadajućem kontekstu. Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika ili da polazište bude tekst iz starijeg razdoblja, a da aktualizacija bude na suvremenom tekstu.		
B. Književnost i stvaralaštvo		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda

SŠ HJ B.4.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstem.	– oblikuje radove služeći se različitim tehnikama, oblicima izražavanja i medijima – predstavlja svoj rad individualno ili timski	
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Učenik priprema i oblikuje radove, potaknut tekstem ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje. Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom, u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i/ili na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u učeničkoj mapi. Nastavnik, prema svojoj profesionalnoj procjeni, učenikov rad može vrednovati i formativno i sumativno. Nastavnik cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.		
C. Kultura i mediji		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
SŠ HJ C.4.1. Učenik kritički procjenjuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja.	– kritički procjenjuje različita djelovanja tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na oblikovanje vlastitog doživljaja stvarnosti i identiteta – uspoređuje neovisnost i cenzuru medijskih poruka u medijskim tekstovima – objašnjava sadržaj komercijalnih medijskih poruka – opisuje društvenu i estetsku vrijednost medijskog teksta – uspoređuje različite medijske tekstove i kritički procjenjuje kako su u njima prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst – odgovorno preuzima ulogu u građanskom novinarstvu (objavljuje i komentira poštujući zakonske propise i vodi računa o oblikovanju svoga identiteta u medijima)	– uspoređuje medijske tekstove i analizira kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja u njima utječu na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: – tiskani i elektronički obavijesni, znanstveno-popularni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni izvori.		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Odgojno-obrazovni ishod ostvaruje se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika te u povezanosti s ishodima nastavnih područja hrvatski jezik i komunikacija i književnost i stvaralaštvo.		
C. Kultura i mediji		
odgojno-obrazovni ishod	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
SŠ HJ C.4.2 Učenik prosuđuje povezanost vlastitoga i hrvatskoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom na temelju različitih tekstova.	– uspoređuje tekstove popularne, pučke i visoke kulture prema njihovoj simboličkoj vrijednosti za oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta – analizira u književnim i obavijesnim tekstovima prijenos kulturnih obrazaca iz jednog u drugi kulturni krug i njihovu prilagodbu – zaključuje o globalizaciji i individualizmu kao temama u uspoređivanim tekstovima te njihovu utjecaju na oblikovanje vlastitoga i hrvatskoga kulturnog identiteta – prosuđuje povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom na temelju različitih tekstova – posjećuje i procjenjuje kako kulturno-umjetnički događaj, manifestacija, posjet kulturnoj instituciji i/ili medijskoj kući u stvarnom i digitalnom okružju utječu na oblikovanje vlastitog kulturnog identiteta	– opisuje povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: – preporučeni su tekstovi i izvori: esej, polemika, književna kritika, manifest ili program; višemedijski tekstovi: strip, film ili kazališna predstava		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C.4.2. tematski su vezani uz određeni kulturni krug. Učenik analizira ulomke najmanje dvaju tekstova. Odgojno-obrazovni ishod C.4.2. ostvaruje se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika te u povezanosti s ishodima nastavnih područja Hrvatski jezik i komunikacija i Književnost i stvaralaštvo.		

Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u 4. razredu gimnazije

U planiranju i programiranju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda učitelj i nastavnik može odstupiti od preporučene postotne zastupljenosti pojedinoga predmetnog područja do 10 %. U svim se predmetnim područjima razvija komunikacijska jezična kompetencija i potiče se ovladavanje jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem; ujedno se potiče razvoj vokabulara.

E. POVEZANOST S DRUGIM PREDMETIMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA

Hrvatski jezik nastavni je jezik poučavanja i učenja na kojem se obrazuju svi učenici koji se školuju u hrvatskim školama. Tijekom učenja i poučavanja učenici razvijaju različite vidove pismenosti (komunikacijsko-funkcionalnu, čitalačku, informacijsku, medijsku i međukulturnu) koje su im potrebne za komunikaciju i suradnju te izražavanje i razvijanje ideja i stavova u svim ostalim nastavnim područjima, predmetima i međupredmetnim temama obuhvaćenim nacionalnim kurikulumima.

Nastavni predmet Hrvatski jezik dio je jezično-komunikacijskoga područja kurikuluma, a ovladavanje prvim jezikom omogućuje bolje razumijevanje, učenje i primjenu postojećih znanja i vještina u stranim jezicima.

Učenjem hrvatskoga jezika i ovladavanjem jezičnim zakonitostima i jezičnim kompetencijama, osobito čitalačkom, ostvaruje se poveznica s matematičkim područjem u svim domenama područja nacionalnoga kurikuluma.

Jezikom se izražavaju osjećaji, stavovi i vrijednosti, umjetnički se oblikuju ideje, uvjerenja i svjetonazori što je poveznica s društveno-humanističkim i umjetničkim područjem. Izgrađuje se odnos među ljudima, razvija se prihvaćanje drugih i različitih, vrednuje se i čuva povijesno, kulturno i književno nasljeđe, baština i tradicijske vrijednosti te hrvatski narodni i nacionalni identitet.

Vještine suradničkoga učenja te sposobnost prihvaćanja odgovornosti i rješavanja problema, sposobnost javnoga nastupa te kritička procjena društvenih i vlastitih vrijednosti poveznica su s međupredmetnom temom Osobni i socijalni razvoj.

Uporaba i odabir strategija učenja, razlikovanje činjenica od mišljenja, propitivanje i traženje informacija iz različitih izvora te razvoj pozitivnoga stava i odgovornosti u rješavanju problema i donošenju odluka poveznica su s međupredmetnom temom Učiti kako učiti.

U nastavnom predmetu Hrvatski jezik razvija se odgovorno ponašanje, prihvaćanje društvenoga i vlastitoga identiteta, tolerancija, uvažavanje različitih mišljenja i ravnopravnost, što je poveznica s međupredmetnom temom Građanski odgoj i obrazovanje.

Odgojno-obrazovni ishodi u nastavnom predmetu Hrvatski jezik kojima se predviđa samoinicijativno predlaganje tema i oblika rada, samostalno i samopouzdanje iznošenje vlastitih ideja i stavova te prihvaćanje razumnoga rizika poveznica su s međupredmetnom temom Poduzetništvo.

Učenje i poučavanje o primjerenosti i odgovornoj uporabi informacija, njihovom pronalaženju, razumijevanju i kritičkom vrednovanju u digitalnom okruženju poveznica su s odgojno-obrazovnim očekivanjima iskazanim u međupredmetnoj temi Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.

F. UČENJE I POUČAVANJE PREDMETA

Iskustva učenja

Učenje i poučavanje hrvatskoga jezika usmjereno je na učenika radi otkrivanja njegovih potencijala, interesa i potreba te poticanja cjelovitoga jezičnog razvoja i napretka. Ciljevi su predmeta razvijanje sposobnosti uporabe jezika u različitim komunikacijskim situacijama, razvijanje čitateljske pismenosti i kulture, istraživanje iskustava i ideja književnosti, poticanje i vrednovanje vlastitoga stvaralaštva i stvaralaštva drugoga te razumijevanje teksta u različitim kulturnim, povijesnim, međukulturnim i društvenim kontekstima.

Učenju i poučavanju hrvatskoga jezika pristupa se prema načelima različitih metodičkih sustava i pristupa, a naglasak je na komunikacijsko-funkcionalnome i holističko-humanističkomu pristupu radi ostvarivanja ciljeva učenja definiranih predmetnim područjima: hrvatski jezik i komunikacija, književnost i stvaralaštvo te kultura i mediji. Priprema, organizacija, vođenje i vrednovanje učenja i poučavanja temelji se na načelima primjerenosti, obavijesnosti, sustavnosti, životnosti, zanimljivosti te načelima znanstvenosti i načelu teksta s ciljem funkcionalne primjene znanja i vještina te oblikovanja sustava vrijednosti tijekom školovanja, u svakodnevnome i profesionalnom životu.

Odgojno-obrazovni ishodi ostvaruju se iskustvenim, problemsko-stvaralačkim, istraživačkim i projektnim učenjem i poučavanjem, osobito individualnim, individualiziranim pristupom i suradničkim oblicima rada te svrhovitom uporabom informacijske i komunikacijske tehnologije.

U nastavnom predmetu Hrvatski jezik tekst je sredstvo učenja i poučavanja na kojemu i pomoću kojega učenik razvija jezične djelatnosti primanja (slušanje i čitanje), proizvodnje (govorenje i pisanje) i njihova međudjelovanja (razgovaranje i dopisivanje) te njima ovladava.

Strategije učenja, metode i oblici učenja i poučavanja povezuju se sa sadržajima predmetnih područja hrvatski jezik i komunikacija, književnost i stvaralaštvo te kultura i mediji.

Učenicima treba omogućiti sustavno i eksplicitno učenje i poučavanje komunikacijskih strategija i strategija učiti kako učiti. Tijekom nastavnoga procesa važno ih je izložiti aktivnostima koje će im omogućiti osvješćivanje i uporabu komunikacijskih strategija i strategija učiti kao učiti. Ovladavanje strategijama ovisi o učenikovu odabiru i prihvaćanju s obzirom na osobine ličnosti i stilove učenja. Stoga učenik samostalno izabire strategije kojima će se služiti. Učitelj i nastavnik, na temelju analize potreba učenika, planira i programira poučavanje strategija kojima njihovi učenici nisu ovladali, koje su složenije i potrebno je duže vrijeme ovladavanja, a važne su za stjecanje komunikacijske jezične kompetencije. Važno je da učitelj/nastavnik izravno poučava učenike strategijama, modelira njihovu uspješnu uporabu do postupnoga osamostaljivanja učenika u odabiru i uporabi. Ako učenici nisu ovladali strategijama nužnim za jezično djelovanje i međudjelovanje u jednoj godini učenja, valja ih planirati u sljedećim godinama učenja. Stoga se strategije učenja i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Uporaba strategija učenja i komunikacijskih strategija ne vrednuje se sumativno, već se kontinuirano prati njihovo usvajanje.

Učenje i poučavanje ostvaruje se nizom aktivnosti i procesa kojima učenik aktivno stječe znanja i razvija vještine, uči istraživanjem i otkrivanjem te primjenjuje prije stečena znanja i iskustva učenja uočavajući važnost samostalnoga upravljanja učenjem te preuzimanja odgovornosti za vlastito učenje.

Početno čitanje i pisanje preduvjet su i podloga za stjecanje komunikacijske kompetencije tijekom ranoga učenja materinskoga jezika u primarnome obrazovanju. Rani i predškolski odgoj i obrazovanje i prvi i drugi razred osnovnoškolskoga obrazovanja obuhvaćaju predčitalačko i čitalačko razdoblje. Sustavnost u poučavanju i uvažavanje postojećih jezičnih dosega omogućuju i potiču užitak učenja i učenje bez straha. Pokušaji i pogreške pokazatelji su jezičnoga napretka i dinamike procesa usvajanja jezika.

Od prvog do petog razreda posebno su važne aktivnosti učenja kojima se uspostavlja suodnos jezičnih predvještina usvojenih u ranome razdoblju s jezičnim znanjima i vještinama kojima će se poučavati učenike.

Od trećeg do osmog razreda učenici uče o jezičnoj normi: pravgovornoj, pravopisnoj, gramatičkoj i leksičkoj normi hrvatskoga standardnog jezika na uporabnoj razini, a to znači da se metajezična znanja poučavaju na temelju jezičnih znanja. Nova se znanja proširuju i produbljuju u skladu s urednim jezičnim razvojem i individualnom dinamikom učenja.

Od prvog do završnog razreda srednje škole tekst je i dalje polazište pri ovladavanju jezičnim djelatnostima i lingvističkim znanjima (složenim jezičnim strukturama i rječnikom). Učenje i poučavanje jezičnim i metajezičnim sadržajima usklađeno je s vrstom školovanja i jezikom struke.

Tekstove na kojima se uči i poučava hrvatski jezik valja odabirati prema sljedećim načelima: načelu teksta, načelu cjelokupnosti komunikacijske jezične prakse, načelu standardnoga jezika i zavičajnosti, načelu komunikacijske i estetske funkcionalnosti, načelu razlikovanja i povezivanja jezičnih razina, načelu stvaralaštva u jeziku i primjenom jezičnih znanja.

Učenik će se jezično najbrže razvijati u okolnostima u kojima dobiva poticaje za jezično komuniciranje; pritom valja izbjegavati stalno upozoravanje na pogreške i poticati ga na samoispravljanje vlastitih pogrešaka.

Cjelovito čitanje književnih tekstova među ključnim je sastavnicama učenja i poučavanja književnosti. Ono proizlazi iz dvojake svrhe nastave književnosti: s jedne strane omogućuje razvoj kulturne pismenosti, s druge pak strane, čitanje književnih tekstova otvara nove perspektive za refleksiju o svijetu, sebi i drugima.

Učenje i poučavanje književnosti temelji se na doživljajno-spoznajnome, emocionalno-iskustvenom, literarnom i estetskom pristupu književnom tekstu radi interpretacije i vrednovanja, razvoja problemskoga i kritičkoga mišljenja te stvaralaštva. Strategije i aktivnosti učenja i poučavanja književnosti usmjerene su razvijanju kritičkoga, problemskog i literarnog čitanja te na učeničko stvaralaštvo, pri čemu do izražaja dolaze učenikova osobnost i kreativnost potaknuta čitanjem književnoga teksta.

Popis djela za cjelovito čitanje sastavljen je prema načelu mogućnosti ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda u predmetnome području književnost i stvaralaštvo te je vođen idejom o profesionalnoj autonomiji učitelja i nastavnika. Pri izboru književnoga teksta za čitanje učitelju i nastavniku preporučuje se odabir suvremenih tekstova za poticanje literarnoga čitanja prema načelima: od poznatoga prema nepoznatome, od bliskoga prema udaljenome; tj. učenik se s temom ili žanrom upoznaje na suvremenim tekstovima, a potom produbljuje spoznaje i vještine na tekstovima iz književnopovijesnih i stilskih razdoblja.

Književni tekstovi namijenjeni cjelovitom čitanju izabiru se prema kriterijima: recepcijsko-spoznajnih mogućnosti učenika, žanrovskoj uravnoteženosti i tipičnosti (poezija, proza, drama), oglednosti književne poetike, literarne vrijednosti te podjednake zastupljenosti hrvatskih i svjetskih književnih tekstova iz različitih književnopovijesnih razdoblja. Radi ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda čitaju se i ulomci iz predloženih i/ili slobodno izabranih književnih tekstova. Važno je naglasiti da se učitelj/nastavnik pri planiranju, programiranju i organiziranju nastavnoga procesa može služiti predloženim popisima izbornih književnih djela i ulomaka. On sam, prema svojoj profesionalnoj procjeni i interesima, prije stečenim znanjima i potrebama učenika u pojedinome razrednome odjelu odabire izborna književna djela za cjelovito čitanje i djela za čitanje na ulomcima. Također, učitelj/nastavnik sam odlučuje hoće li u skladu s načelom međupredmetne korelacije pristupiti analizi književnih tekstova u dijakronijskome slijedu ili će im pristupiti tematski (problemski) i/ili žanrovski.

Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodima predlaže se rad na suvremenim tekstovima iz hrvatske i svjetske književnosti od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih razdoblja i poetika.

Tijekom osnovnoškolskoga i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja učenik u svakoj školskoj godini samostalno čita određeni broj cjelovitih književnih tekstova koje učitelj/ nastavnik izabire radi ostvarivanja predviđenih ishoda.

U prvom i drugom razredu osnovne škole učenik godišnje čita 10 cjelovitih književnih tekstova, od toga 2 obvezna književna teksta.

Od trećeg do osmog razreda osnovne škole učenik čita 8 cjelovitih književnih tekstova, od toga 2 obvezna književna teksta.

U gimnazijama sa satnicom 140 sati godišnje učenik čita 10 cjelovitih književnih tekstova godišnje, od toga 5, odnosno 6 obveznih književnih tekstova (3, odnosno 4 hrvatske književnosti i 2 svjetske književnosti).

Učenik tijekom osnovne i srednje škole čita jedno djelo po vlastitome izboru godišnje. Broj djela za čitanje po vlastitome izboru učenika nije ograničen, čak štoviše, učenike valja poticati na čitanje iz užitka radi poticanja literarnoga čitanja te stvaranja čitateljskih navika i čitateljske kulture.

POPIS OBVEZNIH KNJIŽEVNIH TEKSTOVA ZA CJELOVITO ČITANJE

1. i 2. razred osnovne škole:

Grimm, Jacob i Wilhelm, *Crvenkapica, Snjeguljica, Trnoružica*

Andresen, Hans Christian, *Carevo novo ruho, Ružno pače, Tratinčica*

3., 4. i 5. razred osnovne škole:

Brlić-Mažuranić, Ivana, *Čudnovate zgode šegrta Hlapića*

Lovrak, Mato, *Vlak u snijegu*

Lovrak, Mato, *Družba Pere Kvržice*

Balog, Zvonimir, izbor iz poezije

Vitez, Grigor, izbor iz poezije

Kušan, Ivan, *Koko u Parizu*

6., 7. i 8. razred osnovne škole:

Brlić-Mažuranić, Ivana, *Priče iz davnine*

Cesarić, Dobriša, izbor iz poezije

Gavran, Miro, *Zaljubljen do ušiju*

Glavašević, Siniša, *Priče iz Vukovara*

Mihelčić, Nada, *Zeleni pas*

Pavličić, Pavao, *Trojica u Trnju*

Srednja škola

Hrvatska književnost

Andrić, Ivo, *Prokleta avlija*

Držić, Marin, *Novela od Stanca*

Gundulić, Ivan, *Dubravka*

Kranjčević, Silvije Strahimir, izbor iz poezije

Krleža, Miroslav, *Gospoda Glembajevi*

Marinković, Ranko, *Kiklop*

Matoš, Antun Gustav, izbor iz novela

Mažuranić, Ivan, *Smrt Smail-age Čengića*

Nazor, Vladimir, izbor iz poezije

Novak, Vjenceslav, *Posljednji Stipančići*

Šenoa, August, *Prijan Lovro*

Šimić, Antun Branko, izbor iz poezije

Ujević, Tin, izbor iz poezije

SVJETSKA KNJIŽEVNOST

Baudelaire, Charles, izbor iz poezije

Calderon de la Barca, Pedro *Život je san*

Camus, Albert, *Stranac*

Dostojevski, Fjodor Mihajlovič, *Zločin i kazna*

Goethe, Johann Wolfgang, *Patnje mladog Werthera*

Kafka, Franz, *Preobražaj*

Petrarca, Francesco, izbor iz poezije

Shakespeare, William, *Hamlet*

Sofoklo, *Antigona*

POPIS KLASIČNIH HRVATSKIH I SVJETSKIH KNJIŽEVNIH TEKSTOVA ZA CJELOVITO ČITANJE ILI ČITANJE
ULOMAKA

Aleksandrida, ulomci

Alighieri, Dante, *Božanstvena komedija*, izbor

Andrić, Ivo, *Na Drini ćuprija*

Asanaginica

Balzac, Honore de, *Otac Goriot*

Beckett, Samuel, *Čekajući Godota*

Begović, Milan, *Bez trećega*, *Pustolov pred vratima*, *Kvartet*

Biblija, izbor

Boccaccio, Giovanni, *Dekameron*, izbor

Borges, Jorge Luis, izbor iz kratke proze

Brecht, Bertolt, *Majka Hrabrost i njezina djeca*, *Kavkaski krug kredom*

Brešan, Ivo, *Nečastivi na Filozofskom fakultetu*, *Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja*

Bulgakov, Mihail, *Majstor i Margarita*

Bunić Vučić, Ivan, izbor iz poezije

Calderon de la Barca, Pedro, *Život je san*

Cervantes, Miguel, *Don Quijote*, izbor

Cesarec, August, *Zlatni mladić*

Cesarić, Dobriša, izbor iz poezije

Čehov, Anton Pavlovič, izbor iz kratke proze

Čehov, Anton Pavlovič, *Tri sestre*

Desnica, Vladan, *Proljeća Ivana Galeba*, *Zimsko ljetovanje*

Dizdar, Mak, izbor iz poezije

Dragojević, Danijel, izbor iz poezije

Držić, Marin, *Dundo Maroje*, *Skup*

Eco, Umberto, *Ime ruže*

Eliot, Thomas Stearns, izbor iz poezije
Eshil, *Okovani Prometej*
Euripid, *Medeja*
Ezop, *Basne*
Flaubert, Gustave, *Gospođa Bovary*
Galović, Fran, izbor iz poezije
Gervais, Drago, izbor iz poezije
Gjalski, Ksaver Šandor, *Pod starim krovovima*
Gogolj, Nikolaj Vasiljevič, *Kabanica*
Golding, William, *Gospodar muha*
Goldoni, Carlo, *Gostioničarka Mirandolina*
Grass, Günter, *Limeni bubanj*
Gundulić, Ivan, *Osman* (izbor), *Suze sina razmetnoga*
Heine, Heinrich, izbor iz poezije
Hektorović, Petar, *Ribanje i ribarsko prigovaranje*, izbor
Hemingway, Ernest, izbor iz kratke proze, *Starac i more*
Homer, *Ilijada*, *Odiseja*, izbor
Huxley, Aldous, *Vrli novi svijet*
Ibsen, Henrik, *Lutkina kuća*
Ionesco, Eugene, *Ćelava pjevačica*, *Lekcija*
Ivan Kozarac, *Đuka Begović*
Ivšić, Radovan, *Kralj Gordogan*
Jesenjin, Sergej, izbor iz poezije
Joyce, James, *Portret umjetnika u mladosti*
Kafka, Franz, *Proces*
Kaleb, Vjekoslav, *Gost*
Kaštelan, Jure, izbor iz poezije
Kovačić, Ante, *U registraturi*
Kovačić, Ivan Goran, *Jama*, izbor iz poezije
Kozarac, Josip, izbor iz kratke proze
Krbavska bitka, usmena epska pjesma
Kranjčević, Silvije Strahimir, izbor iz poezije
Krlježa, Miroslav, *Kraljevo*, *Balade Petrice Kerempuha*
Krlježa, Miroslav, *Povratak Filipa Latinovicza*, *Na rubu pameti*
Leskovar, Janko, *Misao na vječnost*
Lorca, Federico Garcia, izbor iz poezije
Lucić, Hanibal, *Jur ni jedna na svit vila*
Lucić, Hanibal, *Robinja*
Ljermontov, Mihail, *Junak našeg doba*

Maeterlinck, Maurice, *Plava ptica*
Mann, Thomas, *Smrt u Veneciji*
Marinković, Ranko, *Glorija*, izbor iz kratke proze
Marulić, Marko, *Judita*, izbor
Márquez, Gabriel García, *Sto godina samoće*
Matković, Marijan, *Heraklo*
Matoš, Antun Gustav, izbor iz poezije
Maupassant, Guy de, *Na vodi*
Mihalić, Slavko, izbor iz poezije
Milićević, Nikola, izbor iz poezije
Miller, Arthur, *Smrt trgovačkog putnika*
Miłosz, Czesław, izbor iz poezije
Mitovi (grčki, skandinavski i slavenski)
Molière, *Škrtac*, *Umišljeni bolesnik*
Muka spasitelja našega, ulomci
Neruda, Pablo, izbor iz poezije
Novak, Slobodan, *Mirisi, zlato i tamjan*
Orwell, George, *1984.*, *Životinjska farma*
Parun, Vesna, izbor iz poezije
Petrarca, Francesco, izbor iz poezije
Pirandello, Luigi, *Šest lica traži autora*
Plath, Sylvia, izbor iz poezije
Plaut, *Škrtac*
Poe, Edgar Allan, izbor iz kratke proze i poezije
Polić Kamov, Janko, izbor iz kratke proze i poezije
Preradović, Petar, izbor iz poezije
Prevert, Jacques, izbor iz poezije
Proust, Marcel, *Combray*
Pupačić, Josip, izbor iz poezije
Puškin, Aleksandar Sergejevič, izbor iz poezije
Racine, Jean, *Fedra*
Ranjinin zbornik, izbor
Rilke, Reiner Maria, izbor iz poezije
Rimbaud, Arthur, izbor iz poezije
Selimović, Meša, *Derviš i smrt*
Shakespeare, William, *Romeo i Julija*, *San ivanjske noći*
Slamnig, Ivan, *Bolja polovica hrabrosti*
Slamnig, Ivan, izbor iz poezije
Sofoklo, *Kralj Edip*

Šegedin, Petar, izbor iz kratke proze

Šenoa, August, *Zlatarovo zlato*

Šibenska molitva

Šoljan, Antun, *Kratki izlet, Brod u boci*

Šop, Nikola, izbor iz poezije

Tadijanović, Dragutin, izbor iz poezije

Tagore, Rabindranath, izbor

Tolstoj, Lav Nikolajevič, *Ana Karenjina, Uskrsnuće*

Turgenjev, Ivan Sergejevič, *Očevi i djeca*

Vergilije, *Eneida*, izbor

Vida, Viktor, izbor iz poezije

Vidrić, Vladimir, izbor iz poezije

Vojnović, Ivo, *Allons Enfants*

Whitman, Walt, izbor iz poezije

Williams, Tennessee, *Mačka na vrućem limenom krovu, Tramvaj zvan žudnja*

Woolf, Virginia, *Svjetionik*

Wordsworth, William, izbor iz poezije

Zoranić, Petar, *Planine*, izbor

Učenje i poučavanje u predmetnome području kultura i mediji potiču učenika na razvijanje potreba i navika za samoinicijativnim istraživanjem i otkrivanjem informacija, za razumijevanjem uloge i važnosti medijskih tekstova i njihovih poruka te njihove kritičke prosudbe, za razumijevanjem sinkronijskih i dijakronijskih aspekata kulturoloških sadržaja, svoje kulture i drugih kultura, jezika i identiteta. Osobito se naglašava poticanje potrebe i navike posjećivanja kulturnih događaja radi obogaćivanja vlastitoga emocionalnog, intelektualnog i kulturnog razvoja.

Učitelj/nastavnik, uvažavajući preporuke učenika, izabire medijske sadržaje, popularnokulturne i znanstveno-popularne tekstove s kojima se učenik svakodnevno susreće primjereno dobi, interesu, recepcijskim i spoznajnim mogućnostima. Učenik razlikuje bitne od nebitnih informacija; ovladava strategijama istraživanja i otkrivanja pouzdanosti i točnosti informacija; sažima, organizira i tumači prikupljene informacije i kritički ih vrednuje. Istražuje utjecaje kulturnih vrijednosti i obrazaca, masovne potrošačke kulture, odnos visoke i popularne kulture, razmatra veze kulturnoga identiteta i pripadajućih kulturnih krugova s ciljem prosuđivanja njihova utjecaja na oblikovanje kulturnoga identiteta. Promišlja o važnosti književnoga teksta koji je dio nacionalne književne i kulturne baštine te promatra povezanost vlastitoga kulturnog identiteta u odnosu na europski i svjetski kulturni kontekst.

Uloga učitelja i nastavnika

Učitelj i nastavnik prihvaća i primjenjuje inovativne pristupe u teoriji i praksi nastave hrvatskoga jezika i kontinuirano unapređuje svoje kompetencije da bi se održala visoka profesionalna kvaliteta poučavanja u skladu sa zahtjevima suvremenoga društva. Metode i pristupe poučavanju osmišljava i primjenjuje kreativno i samostalno radi poticanja na učenje i razvoj, razlikuje ih i prilagođava da bi odgovorio na potrebe svih učenika.

Osmišljava nastavu procjenjujući prije stečena znanja i vještine učenika, njihove individualne razlike s obzirom na sposobnosti i različite stilove učenja te kulturnu i socijalnu sredinu iz koje učenik potječe, zdravlje, dob i interese. Učitelj i nastavnik samostalno stvara i izabire materijale i prilagođava ih učenicima u razrednome odjelu ili skupini koju poučava. U poučavanju se uvažavaju i prihvaćaju različite osobnosti učenika.

Učitelj i nastavnik u suradnji sa školskim knjižničarom i drugim stručnim suradnicima primjenjuje raznovrsne strategije poučavanja, a ujedno i poučava učenike različitim strategijama učenja, komunikacijskim strategijama (slušanja i čitanja, pisanja i govorenja), strategijama rada na tekstu (istraživanja i uporabe informacija), strategijama za vlastito učenje, nadgledanje i usmjeravanje učinkovitosti i samostalnosti u radu i pomaže učeniku u odabiru najprikladnijih. Prilagođava poučavanje učeniku osmišljavajući različite aktivnosti za učenika. Potiče ga na aktivno sudjelovanje u učenju aktivnostima u kojima može primijeniti ono što je naučio i koje potiču razvoj kritičkoga i kreativnog mišljenja. Omogućuje učenicima suradnju i komunikaciju u različitim situacijama, potiče autonomiju, inicijativnost, osjećaj individualnosti i identiteta te pruža podršku da razviju svoj puni potencijal. Potiče razvoj empatije i osjetljivosti za potrebe drugih, otvorenost za različitosti.

Materijali i izvori

Nastavni materijali usmjereni su ostvarivanju osobnih i obrazovnih ciljeva te ishoda definiranih kurikulumom nastavnoga predmeta. Dinamika učenja i poučavanja ostvaruje se izravnom komunikacijom učitelja/nastavnika i učenika te pomoću informacijske i komunikacijske tehnologije.

Učitelj i nastavnik služi se odobrenim udžbenicima i pomoćnim nastavnim sredstvima, a materijale za učenje i poučavanje može izrađivati i samostalno te u suradnji sa sustručnjacima, učenicima, školskim knjižničarima i stručnim suradnicima.

Polazišni izvori nastave hrvatskoga jezika različite su vrste tekstova svih funkcionalnih stilova, različitih sadržaja i struktura u različitim medijima.

U nastavi hrvatskoga jezika tekst za učenje, poučavanje i vrednovanje jezičnih umijeća jest lingvometodički predložak koji je usklađen s jezičnom i dobi učenika, njegovim interesima, iskustvom i prethodno usvojenim jezičnim znanjima, sposobnostima i vještinama.

Izvori učenja i poučavanja moraju biti različiti i dostupni učenicima tijekom učenja i poučavanja.

Okružje

Okružje za učenje i poučavanje hrvatskoga jezika učeniku je poticajno i usmjereno je na sadržaje učenja. Omogućuje različitu dinamiku učenja i razumijevanja u kojoj se uvažavaju i prihvaćaju različita mišljenja, stavovi i vrijednosti. Razvija se osjećaj zajedništva koji potiče na sudjelovanje u stvaranju pozitivne razredne klime i kulture.

Prostor učenja i poučavanja najčešće je učionica, a učenje i poučavanje ostvaruje se i u različitim izvanučioničkim prostorima kao što su kulturno-umjetničke institucije i manifestacije, u fizičkome i virtualnom okružju. Učenik sudjeluje u osmišljavanju i organizaciji radnoga prostora, a u virtualnome okružju može se pridružiti različitim obrazovnim zajednicama.

Odnosi između učenika i učitelja/nastavnika temelje se na međusobnome poštovanju, povjerenju, uvažavanju i dobroj volji. Prema svim se učenicima postupa bez predrasuda, pravedno i jednako, bez obzira na njihove različitosti i osobnosti, radi poticanja samoinicijativnosti, razvoja samopouzdanja i preuzimanja odgovornosti.

Određeno vrijeme

Nastavni predmet Hrvatski jezik poučava se tijekom cijeloga osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja. Od prvoga do šestoga razreda planirana je satnica 175 sati godišnje. U sedmome i osmom razredu planirano je 140 sati godišnje. Prva četiri razreda imaju prilagodljivu organizaciju nastave, bez formalnoga rasporeda sati i vremenskoga ograničenja trajanja nastavnoga sata, a to omogućava učiteljima veći stupanj prilagodbe odgojno-obrazovnoga rada potrebama i interesima učenika. U gimnazijama se Hrvatski jezik poučava 140 sati godišnje.

Učitelj i nastavnik svojim izvedbenim planom samostalno planira sate obrade, uvježbavanja, ponavljanja, usustavljanja i provjeravanja s obzirom na ostvarivanje ishoda i napretka učenika u pojedinome razrednom odjelu. Broj sati s obzirom na tri predmetna područja raspoređuje se prema načelu unutarpredmetne korelacije i integracije, tj.

tijekom jednoga nastavnoga sata poučavaju se i uče sadržaji svih triju predmetnih područja.

Grupiranje učenika

Učenici su grupirani u razredne odjele prema kronološkoj dobi. Za postizanje radnoga i produktivnoga ozračja razredni se odjel može podijeliti u skupine. Učenik postavlja vlastite ciljeve, uči suradnički i samostalno u različitim skupinama i okružjima. Tijekom učenja i poučavanja u razrednome odjelu vlada pozitivno i radno ozračje za učenje u kojemu učenici osjećaju zadovoljstvo i pripadnost skupini. Učenici se mogu organizirati u različite skupine radi ostvarivanja različitih projekata (individualnih i suradničkih, razrednih i školskih) u fizičkom i virtualnom okružju.

Za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (učenici s teškoćama i daroviti učenici) učitelji planiraju kurikulum usmjeren na učenika. Osobitosti/teškoće učenika zahtijevaju njima sukladne individualizirane/diferencirane postupke, ciljeve učenja, razinu usvojenosti odgojno-obrazovnog ishoda, opseg i dubinu sadržaja učenja, strategije i aktivnosti poučavanja kojima se žele ostvariti postavljeni ciljevi te načini vrednovanja i ocjenjivanja ostvarenih postignuća.

G. VREDNOVANJE USVOJENOSTI ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

Vrednovanje u nastavnome predmetu Hrvatski jezik pažljivo se planira i provodi sustavnim prikupljanjem različitih povezanih informacija o ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda. Pritom se poštuje jedinstvenost svakoga učenika s obzirom na kognitivno, društveno-afektivno i psihomotoričko razvojno područje vrednovanja.

Svrha je procesa vrednovanja dvojaka. Vrednovanje motivira učenika na daljnji rad, a ujedno je povratna informacija učenicima, učiteljima i nastavnicima, roditeljima, obrazovnim institucijama i prosvjetnim vlastima.

Sastavnice vrednovanja u predmetu proizlaze iz odgojno-obrazovnih ishoda organiziranih u trima predmetnim područjima: hrvatski jezik i komunikacija (A), književnost i stvaralaštvo (B) i kultura i mediji (C).

Sastavnice su vrednovanja u predmetu Hrvatski jezik:

- hrvatski jezik i komunikacija
- književnost i stvaralaštvo
- kultura i mediji.

Sastavnicama vrednovanja u svim se trima predmetnim područjima opaža, prati i vrednuje dubina i širina usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda u kognitivnome i afektivnome području (znanja, vještine, stavovi i vrijednosti) u svim trima nastavnim područjima.

Sastavnice vrednovanja obuhvaćaju:

- stečena znanja o jeziku, književnosti, medijskoj, kulturnoj i međukulturnoj pismenosti
- sposobnost razumijevanja jezičnih, književnih i kulturnih koncepata kojima se znanja usustavljaju i međusobno povezuju i isprepliću u predmetu Hrvatski jezik (unutarpredmetno povezivanje) te povezuju s međupredmetnim temama i drugim predmetima po načelu međupredmetne povezanosti
- primjenu znanja i koncepata na razini analize i sinteze te stvaranje novih znanja i koncepata.

Sustavnim praćenjem i vrednovanjem na temelju prikupljanja i tumačenja podataka o poučavanju i napredovanju pojedinoga učenika djeluje se na poboljšanje učenja i poučavanja. Formativno vrednovanje polazište je za učenikovo i učiteljevo/nastavnikovo planiranje daljnjega učenja i poučavanja.

Na kraju određenoga razdoblja učenja i poučavanja procjenjuju se ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda. Sumativno se vrednuje usvojenost znanja i razvijenost vještina, a prati se i procjenjuje usvojenost općeprihvaćenih stavova i vrijednosti te razvijenost navika i elementi temeljnih kompetencija: odgovornost, samostalnost i samoinicijativnost te komunikacija i suradnja. Smisao i cilj procjenjivanja jest poticanje učenika na iskazivanje znanja, vještina i stavova.

Tri su osnova pristupa vrednovanju: vrednovanje za učenje, vrednovanje kao učenje i vrednovanje naučenoga.

Vrednovanje za učenje služi unapređivanju i planiranju budućega učenja i poučavanja. Temelji se na povratnoj informaciji učeniku i razmjeni iskustava (učitelj i nastavnik – učenik i učenik – učenik) o procesima učenja te usvojenosti znanja, vještina i stavova u odnosu na postavljena očekivanja. Motivira učenike na daljnji rad.

Oblici su vrednovanja: provjera razumijevanja i učenikova napredovanja ciljanim pitanjima, vođenje individualnih savjetodavnih i refleksivnih razgovora s učenicima, predstavljanje učeničkih radova, uvid u učeničke mape (uvidom u učeničke uratke, prikupljane tijekom dužega razdoblja, prati se učenikov napredak), predstavljanje učeničkih projekata, opažanja učeničkih aktivnosti i ponašanja tijekom učenja i poučavanja (frontalno, individualno i suradničko).

Vrednovanje kao učenje učenika potiče na (samo)praćenje, (samo)refleksiju i samovrednovanje učenja s obzirom na ciljeve postavljene na početku nastavnoga procesa. Učenjem i poučavanjem učenike se usmjerava na ovladavanje strategijama nadgledanja, planiranja i samoreguliranja vlastitoga napredovanja u usvajanju znanja, vještina i stavova radi postizanja samostalnosti i preuzimanja odgovornosti za vlastito učenje.

Oblici su vrednovanja: vođenje individualnih savjetodavnih i refleksivnih razgovora s učenicima, služenje popisima za (samo)procjenu znanja, vještina i sposobnosti, popisima kompetencija za osobnu samoprocjenu i praćenje, obrascima za (samo)procjenu predstavljajućih uradaka, opisnicima za (samo)procjenu suradničkoga učenja, upitnicima, tablicama, ljestvicama procjene, planovima učenja i njegova ostvarivanja.

Vrednovanje naučenoga podrazumijeva sumativno vrednovanje razine usvojenosti znanja i razvijenosti vještina u odnosu na definirane odgojno-obrazovne ishode, njihovu razradu te razine usvojenosti. Provodi se tijekom ili na kraju određenoga planiranog razdoblja: obrade, ponavljanja, uvježbavanja, usustavljivanja i sintetiziranja radi provjere ostvarivanja planiranih odgojno-obrazovnih ishoda i rezultira brojčanom ocjenom.

Odgojno-obrazovni ishodi, razrada ishoda i ključni sadržaji te razina usvojenosti »dobar« određenoga odgojno-obrazovnog ishoda na kraju razreda nalaze se u predmetnom kurikulumu, a ostale razine usvojenosti odgojno-obrazovnoga ishoda navode se u metodičkome priručniku predmetnoga kurikuluma.

Oblici su vrednovanja: usmene provjere, pisane provjere zadacima zatvorenoga i /ili otvorenog tipa; predstavljanja ili izvedbe: govorni i razgovorni oblici, praktični radovi, projekti; učeničke mape i sl. Provode se prema potrebi/planu i individualnoj procjeni učitelja i nastavnika.

Vrednovanje ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda potiče dubinsko i trajno učenje te primjenu znanja i vještina u novim situacijama i rješavanje problema u kontekstu koji je učenicima važan i zanimljiv. Nedvosmislena pravila i mjerila vrednovanja učenicima pomažu pri razumijevanju sastavnica uspješne izvedbe i područja učenja koji se vrednuju.

Zaključna (pr)ocjena oblikuje se na temelju što više različitih informacija o učenikovu ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda. Zaključna (pr)ocjena nije aritmetička sredina pojedinačnih ocjena, već je pokazatelj učenikova napretka u učenju i razvijenosti razumijevanja, vještina i sposobnosti izricanja kritičkoga i stvaralačkoga mišljenja, vrijednosti i stavova. Svi su elementi vrednovanja jednako vrijedni pri određivanju zaključne ocjene. O podacima o učenikovu postignuću i uradcima u predmetu, uloženoj trudu, sudjelovanju, suradnji i odgovornosti izvješćuje se zasebno, osim o elementima koji su izravno ugrađeni u odgojno-obrazovne ishode.

Izvjješćivanje je informiranje o postignućima i napretku učenika, može biti formalno (izvješće o praćenju, dodatak svjedodžbi, napomena u svjedodžbi, podatci i bilješke u e-Matici) i neformalno (razgovori i razmjena informacija između različitih subjekata, npr. mentora i roditelja).

U kurikulumskom sustavu izvješćivanje o usvojenim odgojno-obrazovnim ishodima dobiva drugačiji oblik i svrhu.

Kroz kvalitativne osvrte učitelja nastoji se kvalitetnije i detaljnije opisati ukupnost i kvaliteta postignuća učenika u određenom obrazovnom razdoblju. Ti kvalitativni osvrti trebaju dati točan, konkretan i specifičan opis učenikovih dosadašnjih rezultata i napredovanja u pojedinim predmetima, u odnosu na postavljena očekivanja definirana kurikulumskim dokumentima.

Kao numerički pokazatelj razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda definiranih kurikulumom zadržava se ljestvica školskih ocjena od pet stupnjeva. Kao i dosad, zaključna ocjena izriče se riječju i brojkom (nedovoljan – 1, dovoljan – 2, dobar – 3, vrlo dobar – 4, odličan – 5).